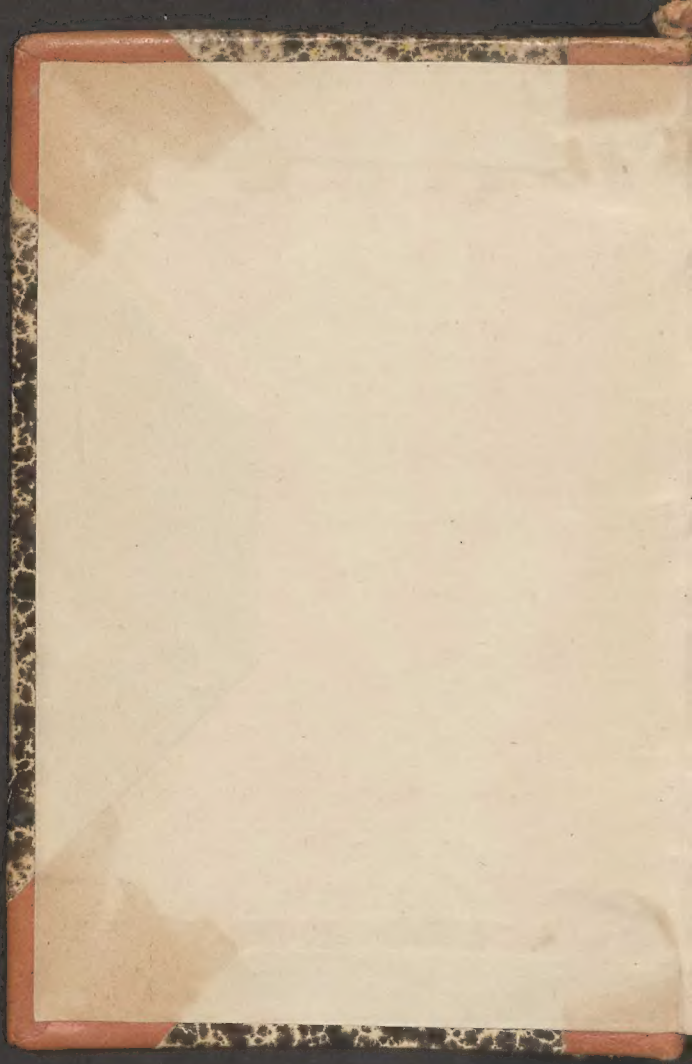
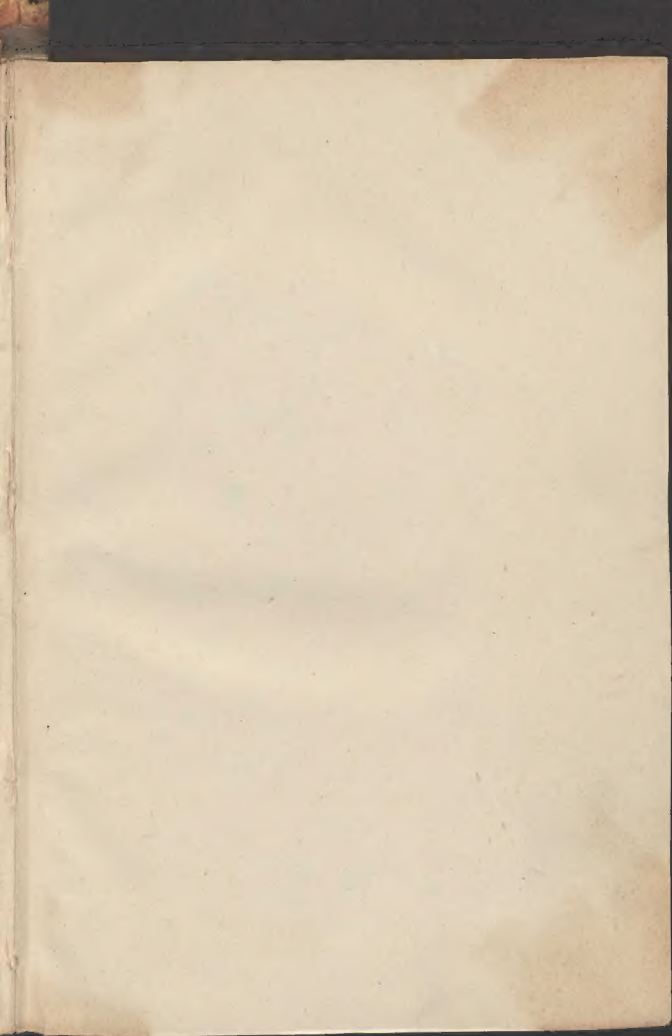

Sigurður Breiðfjörð:

Gunnars rímur.

Ak. 1860.

RÍMUR

af

Gunnari á Hlíðarenda.

Orktar af

S. Breiðfjörð.

Útgefandi:

J. Borglirðingur á Akureyri.

1 8 6 0

REVUE

12

REVUE DE L'ÉCONOMIQUE

12

12

Prentaðer í prentsmiðju Norður- og Austurumdæmisins,
hjá H. Helgassyni.

12

12

12

Fyrsta ríma.

Skothendt.

1. Fedra kæra foldin mín,
fremstu tíðum borna,
yfir hærum heiðu þín,
hrósið lifir forna.

2. Þínar öldum fyrstu frá
frægðar verkin sýna,
gömlum skjöldum greiptar á,
gullnar rúnir skína.

3. Þó veður hríni heiptum níst,
og hellist bylgjan þráa,
trónar þínir titra sízt
tinda gyðjan háa.

4. Ekki hræðist þú af því
þótt að svelji veður,
hnúkum særir háu ský,
hafid fótum treður.

5. Fegurð væn ei dölum dvín,
á drösul vaðal tíðar,
skýla grænum grundum þín,
gráfsjallaðar hlíðar.

6. Þú sem nægar þarfir ljer,
þrotum sinnir nætur,
megin fræga mögu þjer
marga borna lætur.

7. Undrast Norðurálfumenn
afreks drengi snara,
svo var forðum, svo er enn,
svo mun lengi fara.

8. Hels þó slái regin regn,
roskinn orna beima,
látum áa lista fregn,
lifendurna geyma.

9. Týnist móður mögúrin,
mýkist þjóðar treginn,
hans á ljóða langspilinn
lifir hróður sleginn.

10. Skáldin sinna skulú um það
skrár að spinna fróðar,
þeir sem vinna einnig að,
alsældinni þjóðar.

11. Mjer því boðið hefir býr,
herra Snæfellsbúa,
öldrud skoða æfintýr
og í ljóð að snúa.

12. Efi þú hreina menntin mig,
Múspells dýra vera,
þú sem einatt undarlig
orkar verk að gera.

13. Þú sem bál í hjartað heitt
hætti kveykir víður,

svo þitt málið máttar beitt,
mánann dregur niður.

14. Þegar þú leikur lögin stillt,
lysta málum slyngum,
dansa eikur, dýrin vilt,
dragast þig í kringum.

15. Veröld, kunnugt vald þitt er,
vottar sanna berir,
þá sem unna af alúð þjer
óðauðlega gerir.

16. Förum þá að skoða skrá,
skilning fáum hressa,
vinur hái, hlýð þú á,
hætti smáu þessa.

17. Ræðuspjöllin fara frá
funa hlyni dýja:
Rangárvöllum cystra á,
einn var Mörður Gýja.

18. Sá var Rauða Sigmundar
sonur, hnigin elli,
bjó að auði bóndinn þar,
bærinn hjét á Velli.

19. Dóttur átti, Unnur hjét,
afbragðs mærin fríða,
ekki mátti um fanna flet,
finna slíkar víða.

20. Höskuld annan heiti beina,
 heillir átti völlum,
 byggði hann og býtti seym
 í Breiðafjarðar dölum.

21. Höskuldsstöðum er hann á,
 inn í Laxárdalnum,
 dóttir glöð með blóma brá,
 borin ein er halnum.

22. Þá Hallgerði þornagná,
 þjóðir nefna fríðar,
 henni verður fleira frá,
 frjett í kvæðum síðar.

23. Rútur hlýri Höskuldar,
 heldur bú ei miður,
 þar hann býr sem bærinn var
 bóndan kenndur víður.

24. Hraustur bæði og vitur var,
 vopnaleikum tamur.
 fjandmenn hræðir þessi þar,
 þó ei deilusamur.

25. Sjer — því miður — enga á,
 ormanönnu jarðar,
 og því biður ásta hjá
 Uunni dóttir Marðar.

26. Heitir Mörður gullbaugs gná,
garpi sæmda mestum;
seyma njörður siglir þá,
situr snót í festum.

27. Þaðra hann um þrjú er ár,
þokkamennið ríka,
afrek vann og ofur fjár,
ástir kvenna líka.

28. Gunnhild fróðu' að fornum sið,
fleina reyrinn gildi,
Kongamóðir kynntist við,
kannske meir enn skyldi.

29. Aptur svam um ála jörð,
ættar fróns að vitja,
byrðing kvam í Borgarfjörð,
í bú nam varnað flytja.

30. Sitt nam austur sækja fljóð,
sendir frækinn glóa,
væn um haustið veizla stóð,
víns þar lækir flóa.

31. Sezt í búið seyma hrund
síðan þá með honum,
en ei er frú með ljettri lund,
sem lýsir nýjum konum.

32. Hrundin stríða hefir þrá,
hann er niðurlútur,
vetur líður, alþing á,
Unnur fer og Rútur.

33. Rútur lætur tjalda typt,
týra ljóma fjarðar,
ein á fæti falda nipt
fer til búðar Marðar.

34. Konan grætur, karlinn fer
um kvíða spyrja mestan,
illa lætur yfir sjer
Unnur þar að vestan.

35. Ganga bæði eintal á,
öllum fjærri sálum,
harma kvæði hefir þá
hún í dularmálum.

36. (Mjer ei líða lögin ströng
sem leggja á oss meyjar
út að þýða sorgarsöng
silki fata eyjar).

37. Mördur býður menja gná
málið skírt að flytja,
mjög af stríði mælti þá
mörkin orma fytja.

38. Mælti hún þá og mælti hún þá,
margt um hagi þröngva,
(hvort eg á og hvort eg má
hafa það í söngva).

39. (Þar sem sofa mann og man,
meira þarf að gera,
hjer var of, það öðrum van,
optar þykir vera).

40. Öll viðleitni ónýt var,
ollir vaxtar bagi,
eðlis breytni beggja þar
bægðist hreint úr lagi.

41. Mördur skilur málið þá
og meyjar þekkir vilja,
einnig þylur: þig skal frá
þessum bónda skilja.

42. Þessu reiðir þannig út,
þingið eptir liðið,
skarlats heiðin skilst við Rút,
skjótt fær austur riðið.

43. Rútur heldur meyjar mund,
sem mikill er að verði,
þettað veldur þungri lund,
þráðaslóð og Merði.

44. Mördur þrekinn veikjast vann,
var það sótt til dauða.

Unnur tekur eptir hann
auð og hringa rauða.

45. Örlynd var og óforsjál,
efnum spillti góðum,
því nam farast flóabál,
fyrir henni óðum.

46. Fræðagreinum fara má,
fram um sama leyti:
gildum einum garpi frá,
Gunnar var að heiti.

47. Frændi Unnar ungur var
og efni hennar styður,
hetjan Gunnar, Hámundar
hann skal kennast niður.

48. Rannveig heita mærin má,
móðir halsins kennda,
spjótabeitir búið á
bezt á Hlíðarenda.

49. Austur fríðu Fljóts- í -hlíð
fundist bærinn getur,
ekki er víða' á vorri tíð
vænna höfðingssetur.

50. Mestar Gunnar menntir þar,
mikið hár og digur,
hildar kunnur verkum var,
vann því flestan sigur.

51. Herjans loga hlífum að
höndum tveimur reiddi,
skaut af boga og hæfði hvað
hugur og auga beiddi.

52. Í hildarklæðum hetjan frökk,
helzt var rammur kraptur,
ljettur hæð í loptið stökk,
líka fram og aptur.

53. Synda kunni og ránarrið
renna skjótt sem selur,
engan Gunnar sprótt við,
einn sjer jafnan telur.

54. Fríðleik maður beztan ber
og bjarta húð sem trafið,
rjettnefjaður en það er
upp að framan hafið.

55. Angun blá og ærið snör,
unun bjóða sjónum,
kinnum á er rósir rör,
sem renni blóð í snjónum.

56. Baugameiðinn beinn og hár,
 beztur vöxtur styður;
 um herðar breiðar, blóma hár
 braust í lokkum hiður.

57. Kurteisastur kappinn er,
 klyfjum býtti grana,
 vinafastur var, en sjer
 valdi kunningjana.

58. Helzt í verkum harðfengur,
 hvar sem til hann rjeði,
 var þó sterkur stálsbaldur,
 stilltur vel í geði.

59. Kolskegg nefnum hlýra hans,
 hreystimann ótrauðan,
 vanur efna vigradans,
 vals um leirinn rauðan.

60. Þriðji bróðir Hjörtur hjet,
 hann var síðar alinn,
 upp hjá móður alast ljét,
 ára fárra talinn.

61. Njáll að heiti nýtur var,
 nú skal greint af honum:
 á Bergþórshvoli, bóndi snar,
 bjó í Landeyonum.

62. Auðlegð stóra átti hann,
einnig fleiri búin,
hjet Bergþóra húsfreyjan,
hardlynd þótti frúin.

63. Njáll þann skapa skapnaðs bar,
skegg ei sprettur honum,
en fræðimaður mesti var,
metinn lands af sonum.

64. Kunni lög af mönnum mest,
málin kænn að teygja,
djúpsær mjög og fróður flest,
fyrir veit að segja.

65. Ráðagóður reyndist mest,
rjetti krók á bragði,
horfði þjóð til frama flest,
fyrir hann sem lagði.

66. Sá með konu sinni þrjá
sonu ól og dætur,
seinna minnast sveina á
sagan okkar lætur.

67. Á Gunnar minnumst halinn hinn
Hlíðarenda stjóra:
Unnur finnur frænda sinn,
og flytur nauðsyn stóra.

68. Hún í búi hefir þröng,
halinn ráða biður,
bringabré hann býður föng
sem bráðast þurfi viður.

69. Þannig segir seymabil,
síst er það til fróa:
þínum ei eg auði vil
ógátlega sóa.

70. Rútur heldur mundi mín,
má eg eigi vinna,
nema keldu neista hlýn
njóti ráða þinna.

71. Frænda minna enginn er,
utan þú svo frægur,
fjeð að vinna af honum hjer,
því hraustur er og slægur.

72. Gunnar fróður gegnir mey,
góð er ekki flækja,
lagafróður er eg ei
um það mál að sækja.

73. Lindagnáin lengir mál,
lýst mjer helzt til dáða:
að þú fáir fundið Njál,
flest sá kann til ráða.

74. Vopna sveigir vitur er,
og vinur þinn eg meina,
laga veginn vísar þjer
ef vogar til að reyna.

75. Málin Unnar ærið vönd,
að því loksins kemur,
tekur Gunnar trúr í hönd,
telst ei undan fremur.

76. Henni fær hann föng í bú,
fyrst sem mega hlýta,
heim nam kæran hýra nú
hófaskiptir flýta.

77. Gunnar sinna má um mál
meira við ei bíður,
býst að finna bónda Njál,
að Bergþórshvoli ríður.

78. Voði er með vilja í,
vandamál að flana,
forði mjer við fári því,
fuglar allir grana.

Önnur ríma.

Ferskeytt.

1. Hvernig lýst nú ykkur á,
upphaf minna ljóða,
ef menn vilja fleiri fá,
fram skal eg þau bjóða?

2. Engin þarf að ætlast til
að eg lasti sjálfur,
eigin smíðað óðarspil,
ekki er eg sá kálfur.

3. Þó eg eigi upp á mót,
um það fátt skal láta,
það er lítil búskaps bót,
að berja sjer úr máta.

4. Áðan söng eg Andraljóð,
og endurnæring hugar,
vildi í þennan sækja sjóð,
en svei mjer ef það dugar.

5. Þar má engin sála sjer
sannar finna bætur,
um harðindin við hropta ker,
Hannes illa lætur.

6. Hann sjer strax í byrjun ber,
um baslið sitt og þrætur,
veit eg fyrri' enn úti er,
að hann tárur grætur.

7. Sje eg þá að söngva smíð,
sá kann bragi laga,

þarf hann ekki víða við,
að veina svona og kлага.

8. Að mæla þvert um sinni sjer
og sjálfgjörð verk að níða,
lítilæti ekkert er,
þó eigi slíkt að þýða.

9. Þau eg dæmin þekki ljós,
þeir eð svoddan læra,
sníkja út hjá hinum hrós,
og halda það sje æra.

10. Samt ei læt á ljóðum stans,
lánið mæta dugar,
ef það gæti yfirmanns,
örfað kæti hugar.

11. Gunnar braut um bjarnarmel,
að Bergþórshvoli ekur,
Njáll er heima og virta vel,
vini sínum tekur.

12. Til einmælis síðan sjer,
svipa runnar mækja,
Gunnar mælir: önn mín er
að þjer ráð að sækja.

13. Unni hefi' eg heitið dáð,
að heimta auð af Rúti,
flest mun þurfa freista ráð
fyrri en það er úti.

14. Víst er þetta voða ráð,
víkur Njáll til svara:
hugsað ekki hef í bráð,
hvernin með skal fara.

15. Vil eg þó fyrir vígastaf,
vanda þann íhuga.,
svo ef bregður ekki af,
ætla eg muní duga.

16. Þagnar Njáll um nokkra stund,
nærður vizkudáðum,
sækir Gunnars svo á fund,
og segir fram þeim ráðum.

17. Þið skuluð ríða þrír á flakk,
þannig Njáls er ræða,
vera láttu vaðmáls stakk,
víðan yztan klæða.

18. Taparexi tak í hönd,
og tvenna hesta að ríða;
hafa skaltu hjer af strönd,
heiman næktir smíða.

19. Hvítá þegar vestra við,
vaðið eigið ríða,
hylja láttu hvarma svið,
hettu nógu víða.

20. Þú munt víða höldum hjá,
 heiti segja bæðin;
 lagsmenn segi þínir þá,
 þar sje Kaupahjediinn.

21. Norðan Eyjafirði frá,
 falt hann láti smíði
 illur bæði og argur sá,
 eigi þrátt í stríði.

22. Fram um Borgarfjörð þú skalt,
 flíka vöru þinni,
 láttu þó með illu allt,
 aldregi' hýr í sinni.

23. Unz um byggðir allar fer,
 af þjer ríkti flögð
 Kaupahjediinn argur er,
 ei mun frá honum logið.

24. Vestur skaltu þokast þá,
 þrátta mjög og tvista
 Höskuldsstöðum áttu á
 eina nótt að gista.

25. Á næsta bæ við bóndan Rút,
 bjóð þú vöru þína;
 en veldu þá hið versta út
 virðum til að sýna.

26. Berja skaltu bresti í,
bóndi mun þá reiðast;
ykkar milli útaf því,
áflog skulu leiðast.

27. Kjaptshögg við hann lengi látt
lausar þreyta hendur,
leyna þó af megni mátt,
svo miður verðir kenndur.

28. Svo mun Rútur sóktur hjer,
sóðaleik að skilja,
hann þjer býður heim með sjer,
hvað þú og skalt vilja.

29. Hann mun spyrja frjettum frá,
framt um landið víða,
þar skal leika einu á,
alla muntu níða.

30. Ræðu mun um Reykjadal,
Rútur líka velja,
hvert þar megí margan hal
mikinn kappa telja.

31. Þú skalt veita þannig svar:
þá mun hlægja Rútur,
einir sjeu þjófar þar
þrælmenni og pútur.

32. Seig þú austur fjörðum frá,
 en finn að mönnum öllum;
 spyrja mundi þegninn þá
 þig frá Rangärvöllum.

33 Segðu enga seggi þá,
 sæmdir neinar drýgja,
 síðan hafi sofnað frá
 sæli Mördur Gýgja,

34. Þig mun spyrja þegninn snar
 þá með sönnum rökum,
 hvort þú aldrei heyrðir þar,
 af hans og Marðar sökum.

35. Þú mátt kunna þessu frá,
 og þykkju orðum beita,
 einnig segja enn þá má,
 Unnar fjárins leita.

36. Hann mun spyrja hvort þú sjert,
 hvass í lagaorðum,
 þú skalt gegna þessu bert,
 þótti' eg kunna forðum.

37. Gjörum okkur gaman, vjer
 greinumst á um þetta,
 samt þú verður segja mjer
 sakar stefnu rjetta.

38. Segðu fram um sakir þá,
og sýndu laga máta,
jég mun stefna eptir á
og ekki skeika láta.

39. Þú ef skorar þannig á,
það mun Rótur gera,
líka stefnu lestu þá,
en láttu ranga vera.

40. Hann mun að þjer hlægja mest,
höldum meður sínum,
þú skalt kenna feilin flest,
förunautum þínum.

41. Bið hann stefna eitt sinn enn,
ei mun hann það varast,
eptir honum sakir senn
segðu fram sem snarast.

42. Stefna skaltu nú svo nett,
neinu ekki breyta,
að spyr hann hvort ei sje rjett,
ei mun hann því neita.

43. Mæltu síðan hljóða hár,
heyri sverðarunnar:
Handsalaðri heimtu fjár
hef eg stefndri Unnar.

44. Síðan hina næstu nótt,
neinn ei viti lýða,
burtu skuluð halda hljótt,
hvíldum fákum ríða.

45. Áfram haldið austur þá,
úr þeim svaðilsförum,
þar næst skulum þingi á
þessum gegna svörum.

46. Þessum ráðum þegninn skýr,
þjer mun fylgja hlýða.
Gunnar þakkar honum hýr,
heim svo náði ríða.

47. Vestur síðan heldur hann,
hvata vildi máli,
öllum haga efnum vann,
eins og lærði af Njáli.

48. Allt fór líkt og geira grjer
gat um svoddan frjettir.
Rútur stefndi sjálfum sjer,
síðan hinn á eptir.

49. Gunnar kemur alþing á,
eptir vetur liðinn.
Rútur líka Höskuld hjá,
hingað þá er ridinn.

50. Gekk að dómi Gunnar þá,
gauti ljósa vakar,
bauð að hlýða eiðspjall á,
og framburðinn sakar.

51. Síнар fram hann sóknir bar,
sem hann eiðum styður,
sakar töku vætti var
veitt, og stefnu kviður.

52. Vaskur bauð til varnar þá,
vann því Rútur sinna,
votta kveður vanta þrjá,
vaktist sóknin hinna.

53. Við því Njáll kvaðst vita ráð,
votta fram að láta,
Gunnar segir: bezt í bráð
að brúka annan máta.

54. Þjer eg Rútur hasla hólm.
hnígur annar veginn,
í lingva þeim hvar áin ólm,
iðar báðu megin.

55. Búðu þig nú brátt í slag,
ber þig til að neiða,
eða skaltu út í dag
Unnar fjárhlut greiða.

56. Svo að búðum sveitin fríð
svæði lætur farið,
var svo málið hljótt um hríð,
hvorki sótt nje varið.

57. Rútur hóf við hlýra sinn,
hjer um málið snjallast,
aldrei hef eg hluta minn,
af hræðslu látið fallast.

58. Höskuldur við halinn tjer:
höfum sagnir kunnar,
vitlaust er að voga sjer
í víg á móti Gunnar.

59. Hefir margan hraustan skelft,
hann ef vopn skal reiða,
jeg skal með þjer heldur helft,
honum fjárins greiða.

60. Bændur margir beiddu Rút,
brandaleik að varast,
báðir svo úr búðum út,
bræður láta farast.

61. Gunnars búð þeir ganga að,
greipar bera jaka,
Höskuldur við hetju kvað:
hjer er fje að taka.

62. Gunnar mælti: greiðið þá,
get eg móti tekið,
seggir leystu sjóðum frá,
sem silfur í var lekið.

63. Höldar greiddu af höndum allt,
Höskuldur nam lýsa
„eins þú njóta og afla skalt“,
yrkist Gunnar vísa.

64. „Auðs má njóta og eyða hryggð,
orma - sólin grundar,
eg með rjetti, en eigi lygð,
aflað hefi mundar“.

65. Ill þú launin ein munt fá,
aptur Rútur segir:
fari um það eins og má,
orð svo Gunnar hnegir.

66. Burtu gekk með hinum höld,
Höskuldur og frjetti,
skulu aldrei greiðast gjöld
Gunnar, fyrir pretti,

67. Rútur mælti hefnda hætt,
held eg Gunnar verði,
þó að mjer nje okkar ætt,
ei til bóta verði.

68. Slítur talið þá með þeim,
þingið frá eg líði,
þjóðir ríða þaðan heim,
þar með Gunnar fríði.

69. Sæmd af málum þótti þeim,
þegninn hafa blíður,
eptir það til Unnar heim
auðinn með hann ríður.

70. Ekkert vildi af því fá,
álfur freyjulokka,
en sagðist eiga henni hjá
heldur enn öðrum þokka.

71. Undir þessa ósk með mjer,
allir munmar kvaki,
laga glópar launin sjer,
líkt og Gunnar taki.

72. Það er ekki, því er ver,
þeir oss klóra á laki,
hreppstjórar og hundarnir
hafi þá að taki

Þriðja ríma.

Gagraljóð.

1. Ef að Bragi mína menn,
meta við að reyna hljóð,
þriðja lagið syng eg senn
silfurkera gylltra bjóð.

2. Það er siður þjóðar forn,
þekjuflóa jörðu á,
blindar-viður búa horn
bættist ró í huga þá.

3. Kvæðalögum konurnar,
kunnu bezt um vetrartíð,
færdust sögur fróðlegar
fram, og hresstu bæjarlýð.

4. Um oss skrafa' ei eina má,
yndi þó að vekji hljóð,
löndum hafa öðrum á,
undra hlutum valdið ljóð.

5. Heilagt mál þar hermir frá,
hugar grár og fúllyntur
kongur Sál við kvæðaskrá,
kæti festi volaður.

6. Hann með grílu geðslagið,
gjörði þjóðir firra sátt,
skrattans fýlu skyldi hann við,
skáldið góða Davíð þrátt.

7. Ráðlaus Sparta - þegar þjóð,
þor og hreysti ljetu bið,

tærði hjarta, trausti' og móð
Thýrtheus í söngva klið.

8. Brugðu frýir benjaljá,
blóðs um dýja storkinn mó,
eins og nýir urðu þá,
er hann gýju sína sló.

9. Kvæða strengja hljóðin hlý,
hjörtun drengja gjöra vær,
fylskni þrengjast þankans í,
þar sem engin hönd til nær.

10. Ó, að kvæðin orkt af mjer,
yndi glæði og firri móð,
einatt svæði Ísa hjer
yfírlæði og kæti þjóð.

11. Ó, að rómur máls frá mjer,
mætti fróma kæta lund,
valdur dóma dýrstur þjer,
á dælu ljóma hýrri grund.

12. Svo skal nefna sonu Njáls,
sjerhverr ærinn þroska bær,
einn var hefnir hrana stáls,
Helgi, annar Grímur var.

13. Skarphjediinn var þriðji þá,
þróttinn sá af hinum ber,
blóðs að vinnu velli á,
vissi fáa jafna sjer.

14. Frægðar ör og fóthvatur,
flest var þeim af listum kennt,
skýr í svörum, skjótorður,
skálda líka kunni mennt.

15. Valgarð gráa greinum frá,
gæðsku fúinn mest í lund,
Rangá hjá, að Hofi á
hrottinn bú, um þettað mund.

16. Var um svæði vina fár,
vísða ræmdur illa mest,
utan bæði og innan grár
allra sæmda hafði brest.

17. Þessi klunni að velli vann,
víkja hesti bróður með,
beiddi Unnar hún við hann
heitorð festi og giptast rjeð,

18. Frænda ráði sjærri senn,
festi bráða illmennnið,
Gunnar láði og margir menn,
mostur þráða tilvikið.

19. Enn nú fær hún alið nið,
einn með skeyta-gráum njörð,
(þessa mærin þurfti við!!)
þennan heita lætur Mörd.

20. Þennan nærir drenginn drós,
 dafnar gæran óðum þar,
 ekki fær hann hjá mjer brós,
 horuð æru grindin var.

21. Arnarbælis allharður
 ós við lendir stýrimann,
 hjet hinn dæli Hallvarður,¹
 að Hlðarenda ríða vann.

22. Þessum við um veturinn,
 vaskur Gunnar taka rjeð,
 tíðum biður hetjan hinn
 hjerti unnar sigla með.

23. Ekki gáði um það mál,
 álfur keldu brennunnar,
 fyrri' enn ráðin sjekk af Njál,
 sem fýsti heldur siglingar.

24. Veigarunnur vel forspár
 var, og þau um forlög manns;
 lofar Gunnars geymta fjár
 og gefa auga búi hans.

25. Heim svo knýr hann hófamar,
 hins að skýru ráðum snýr,
 sig og býr til siglingar,
 sólarmýra angantýr,

26. Kom hinn snari köppum með,
Kolskeggur og síðan þá,
láta farið ljónabeð,
lagar koma björninn á

27. Herða strengi, hækka rá,
hrinda festum, draga voð,
storðar engi stefna frá,
stormur hvessti, skriður gnoð.

28. Fóstur blíða frónsins þá
fram þar ýtist reiðamar,
Gunnar líða sjer í sjá
silfurhvítu heiðarnar.

29. Brestur eigi þægan þey,
þó að sveigist stengur há,
að Norvegi flýtur fley,
festar teygir landið á.

30. Hákon ráða Hlaða jarl,
hefir láðið þetta mund,
Hallvarð náði hefja spjall
hinn við sáða fenju þund.

31. Villtu jarli vistast hjá,
víst það eigi Gunnar tjer,
væri snjallast, hernað há,
hafirðu fley sem duga mjer.

32. Langskip á eg tvö, svo tjer,
týrinn láar stjörnu hinn,
líka má ef lyndir þjer,
liðsmenn fá í hernaðinn.

33. Þetta Gunnar þýðist snar,
þaðan runnu fleygin tvenn,
hvalabrunn til hýsingar,
Hallvarð kunna finnur menn.

34. Þar hans bróðir Ölver er,
ftum bjóða fer í rann,
sveitin rjóð af ferjum fer,
fögnuð góðan nýtir þann.

35. Afbragð Gunnar allra mest,
Ölver kunni sjá að var,
spurði runnin fleins um flest,
ferðaönn og siglingar.

36. Sjer Hallvarður hernað í,
hetjan mesta vill á skrið;
Ölver harður ansar því,
ykkur bresta sýnist lið.

37. Barminn tjer: það frama finn,
fá ef kunnum styrk af þjer;
svo skal vera, svarar hinn,
sæmir Gunnar eflum vjer.

38. Tvö má lána langskipin,
 ef laufa hvessa storminn fer,
 tjarnarmána týr um sinn,
 Tvítugssessa og þrítug er.

39. Liðið týna til svo má,
 tel eg heima-menn á eitt,
 bændur mína annað á,
 ekki þeim mun blöskra neitt.

40. Fremur treysti' eg, frændi! þjer,
 frægum Gunnar' hernað í,
 veit 'eg hreysti' og heillir ber,
 hann alkunnur sverðagný.

41. Veit eg ei hvort verður gott,
 víkurána gegnum þjer,
 núna fleygjum fleyta brott,
 friðarrán í vonum er.

42. Tveir það banna bræður þjóð,
 bystir harla víkingar,
 Vandili annar fer um flóð,
 fylgir Karli honum snar.

43. Horfinn nú þó heyri frið,
 hugann varla rjena tel,
 Gunnar búast lætur lið,
 lifa karlinn biður vel.

44. Á Gunnars kneri Kolskeggur,
karskur er og laufann ber,
straums á hjera Hallvarður,
hinum gerir fleyta sjer.

45. Langskip fjögur fágud mjög,
fyrðar knáir láta þá,
fram um ögur líða lög,
lýsa frá þeim víða sjá.

46. Gunnar sjer, þá fleygjum fer,
fram um á við mynnið þá,
fyrir eru óviner,
ötull náir svo að tjá:

47. Búumst við þeir brjóti grið,
bregðum gráum hlífaljá,
enn ef í lið oss lætur frið,
leitum þá ei heldur á.

48. Týgjast lið, en lengja skrið,
lónanaðir bræðrum að,
skipa mið þeir hafa hlið,
hinir vaða fram í það.

49. Stáfnljá Vandill þrífur þá,
þreki handa fleygði með,
Gunnars bandaessið á,
að sjer fjandinn draga rjeð.

50. Gunnar meginn brandi brá,
berast fleygin saman þjett,
hjálminn eigi höfuð á
hafði fleygir spjóta sett.

51. Hann á vaxinn Vandills knör,
vaðið saxið yfir fær,
gætti lags með hvössum hjör,¹
hausi strax af einum nær.

52. Að öðru borði kemur knár,
Karli' og þorði bindast við,
vekur morðin sviðasár,
sýndist orðið hart um frið.

53. Karl að Gunnar knúði spjót,
korðarunnur þetta sá,
snúast kunni fimum fót,
fleini þunnum gat að ná.

54. Festa má ei auga á,
aptur þá hann spjóti skaut,
á liðið gráa, en lýtur sá
lengst í dá, er sending hlaut.

55. Svo fram vóð að særa þjóð,
sýður blóð í æðum þá,
enginn stóð við álmarjóð,
eggjar hljóða röndum á.

56. Ærast fara allir þar,
ekki þar má nefna frið,
titra marartíkurnar,
tuskið var svo ramaukið.

57. Eitt Kolskeggur akker fann,
æsa seggur vildi morð,
á Karla leggjja knörinn vann,
klauf og heggur fleinninn borð.

58. Bjálka skárar beittur ljár,
blæða sárið skeiðar fer,
inn kolblár þar byltist sjár,
búið fárið þjóðin sjer.

59. Hver sem náir hvata frá,
hjeðan má á næsta skip;
Gunnar þá kom aptur á,
eigin láar-hest í svip.

60. Þá Hallvarður einninn er
ærið harður kominn þar,
veiður skarðast hinna her,
hrynja svarðargnípunar.

61. Gunnar þó um geddubraut,
garpa sóar lífi mest,
ýmist hjó hann eða skaut,
aldrei gróa sárin flest.

62. Dauðum raðar niður ná,
nægan skaða vinnur þjóð,
þar á kaðalketti má,
í kálfa vaða mannablóð.

63. Fleinabör að fella ná,
fylgir örugt Kolskeggur,
yðar knörinn undir þá,
orgar hjörinn blóðugur.

64. Karli' á Vandils knörinn fer,
kenndur grandí mörgum að,
brýtur randír bræðra hver,
berserksfjandar voru það.

65. Kolskegg mæði þvingar þá,
því hann ræður hvíld að fá,
Gunnar klæðagautinn sá,
gelur kvæði af munni þá:

66. „Árla svalar erni þú,
elur val, en gleymir þjer,
þig mun halur þyrsta nú,
þar sem gala skjómarnar.“

67. Upptók Skeggur austurker,
eitt og miði fyllir það,
teyggar seggur, þorstinn þver,
því næst yðar rómu að.

68. Ilvessti branda bræðra lund,
 beggja handa neyta fá,
 upp á Vandils vatnahund,
 vada í andartogi þá.

69. Herða morð, en bunar blóð,
 brotnar kordagrönin rjóð,
 seggir þorðu sundra þjóð,
 sinn með borði hverju vóð.

70. Brúka stjá og búka flá,
 bylja náir þiljum á,
 sveiðin þrá um gerðir grá'
 gnauða þá og nauðir fá.

71. Víkings hjer nær vörnin þver,
 Vandill sjer hvar Gunnar er,
 til hans fer og treystir sjer,
 — en trúið mjer, það illa fer. —

72. Mín er gáta, gikkur sá
 geri mátið versta fá,
 alla báta áðan þá
 átti' hann láta róa hjá.

73. Veit eg það um margan mann,
 mjög er hraða reiði kann,
 upp á vada ókenndann
 opt til skaða leiðir hann.

Fjórða ríma.

Stikluvík.

1. Ekki bætir þögnin þrá,
þyki nokkuð ama,
tíðum læt eg ljóðin smá
leita að kæti nýrri þá.

2. Fornar tíðir einatt á
afrek þjóðar minna,
kempur prýðir hrósið há,
heims þó líði aldir frá.

3. Feðra skoða iðni er,
yngri sonum kæti,
sem í voðum hildar hjer,
hárs að roða ljeku sjer.

4. Hraustar þráðu hetjurnar,
hrósið skálda vinna,
af því háðu ótrauðar,
eggja bráðu hríðarnar.

5. Þar sem blóðug ball við rönd,
biturmynnta kesja,
skáklíð stóð með hörpu' í hönd,
hressti þjóðar megn og önd.

6. Í kongahöllum kviðurnar,
kempum fram að bera,
leikum öllum vænna var
af virðum snjöllum metið þar.

7. Eptir ljóða búinn brag,
brjóstið hresstist stóra,

síðan óðu út í slag,
eggja blóðugt sungu lag.

8. Um þeirra gæði, þrótt og vörn,
þagnar ekki kvæði,
meðan fæðast bragarbörn,
þjóða fræðin söngva - gjörn.

9. Hjer ótraudir höfðingjar
hróður semja láta
enn um hauður álhurðar,
yfir dauðar kempurnar.

10. Því til kæti kærrar þjer,
konungsvalda ráður!
vildi' eg gæti galað hjer,
Gunnars mætu athafner.

11. Eins og græðis fellur flóð,
flatar grundir yfir,
út um flæði Ísalóð
öll mín kvæði' og gleðji þjóð.

12. Ei skal þreytast hyggjan hresst,
hætti fljetta ljóða,
því eg veit að þjóðin flest
þessum skeytir kvæðum bezt.

13. Vandill hvessti vopn óspar,
viður Gannar skildi
brá að flestu brögðum snar,
brandar festi odd í þar.

14. Skildi snarar vaskur við,
Vandils brýnda kesja
hrökkur þar við handfangið,
hjer mun fara af gamanið.

15. Gunnar lætur liðugt þá,
leika kvikan skjóma,
hinn ei gætur hafa má,
hjörinn fætur kemur á.

16. Fætur undan búki beint,
báðar fláði hrotti,
vígaþundi verður meint,
valt á grund og deyði hreint.

17. Sköllin eggja skjalla há,
skelfur elfu dúfa.

Kolaskeggur kappinn sá,
Karla leggur gegnum þá.

18. Víkings hrakið verður lið,
og voða hroðinn trana,
hinir taka herfangið,
húna aka dýr á skrið.

19. Dragast fley um djúpan mar,
að Danafróni suður,
svo um eyjar austur þar,
einatt þeginn sigur var,

20. Eru vetur eystra þar,
 en er vora tekur,
 skipin setja sín á mar,
 sigurhetjur vígbúnar.

21. Víkings finna flota brátt,
 friðinn niður kæfa,
 þennan vinna' í vígaslátt,
 varð ei svinnum aflafátt.

22. Álfar fleina eptir það,
 eyja-sjóinn kanna,
 ljettu seinast nausta-nað
 nesi einu farið að.

23. Mann þar standa ekru á
 einan sveinar líta,
 Gunnar landi getur ná,
 gautinn randa finnur sá.

24. Tófi segist heita hann;
 hetjan betur frjetti,
 því hann eigi einsamann
 ekru veiginn troða þann.

25. Þig vil finna, Tófi tjer
 og teitan láta vita,
 tilbúinn og traustur her
 tungu hinnig jarðar er.

26. Eiga hrannar hrcindýrin
hraustir næsta bræður,
Kolskegg annan, Hallgrím hinn,
heita kann eg víkinginn.

27. Hlinir vega' um haflablóð,
af hverjum bera sigur,
vopn þeir eiga ein svo góð,
ei mun meiga betri þjóð.

28. Þann Hallgrímur arngeir á,
að er seyða náði,
æfitíma hans ei hrjá
herjans skýma önnur má.

29. Heyrist vel í hvert eitt sinn,
hann þá mann skal fella,
undrum gelur arngeirinn,
að öllu tel eg frábrugðinn.

30. Hvort sem fýsir, honum má
höggva' og leggja' í einu,
gengur prís þeim geiri frá.
Gunnar vísu kveður þá:

31. „Eg skal fella afrekshal
og arngeir nýtan bera,
dymmt þar gellur dofrasval,
dauður ella byggja val.“

32. Hallgríms bróðir sax á sjer,
svinnur innir Tófi,
kesjan rjóð, er kappinn ber,
kostur góður vopna er.

33. Ykkur eyra varla við
værð nje kyrð mun hlýða,
bræður þeir í þundar frið|
þriðjung meira hafa lið.

34. Fjeð á landi falið er,
að finna vinnast mætti,
en girtir brandi bræðurner,
brátt til handa sækja þjer.

35. Ef að flýja farið þjer,
flýti ítar reisu
áður enn kvía yður hjer
ísu dýa jálkarnir.

36. Ef að rís hjer eggja þrá,
og þú sigur hefir,
ef þig fýsir frónið á,
til fjárins vísa mun eg þá.

37. Skundar teitur skeiðir á
skjóma-þrumu valdur,
menn á heitir sína sá,
sókn að veita beztu þá.

38. Fjárins grúa vinnum vjer,
verði ferð til bóta.

Sig nær búa fólkið fer,
ferju grúa hinna sjer.

39. Að heim vaða víkingar,
voða æði sýna,
eggteins blaða ýman þar
enn til skaða hafin var.

40. Hver einn dregur harðmynntan
hjör og fer að beita;
Gunnar vegur margan mann,
mikillega barðist hann.

41. Bólgin unda raðast rið
rauð á súðir niður,
ærið mundi mannfallið,
marar stundu birnir við.

42. Gunnar æðir eyrðarlaust,
eyðir þjóðar lífi,
einatt skæð að eyrum brauzt
eggja hræðilega raust.

43. Hljóða' og veina hlífarnar,
holund skolar búka,
straumum einum æða hvar
æla skeinur blárauðar.

44. Náði opt og óðum slá
unnum Gunnar lýði,
tvö á lopti loga þá
ljésin hropta þjóðir sjá.

45. Höndum tveimur vígur var
vopna heppni drengur,
flatti beima fjölda þar,
frægri hveim er móti var.

46. Þeir Hallgrímur hlaupa á
hlunna - Gunnars - vara,
hann að ýmu arngeir brá,
andlits svíma margir fá.

47. Margan vætir blóðugt bað,
bistur ristir þegna,
Gunnar lætur grimmum að
gildum fæti þá stiklað.

48. Þarf ei eggja óvininn
ýmu-grímur harði,
að honum leggur arngeirinn,
undan seggur snerist hinn.

49. Stiklar yfir eina slá,
otað lætur skildi,
fleini rifinn sundrast sá,
svo áþrifin voru grá.

50. Iðu í slána fleinninn fer,
færi sjer nú Gunnar,
hann með láni hjörinn ber,
handlegg frána kappans mer.

51. Höggið brýtur handlegginn,
hót þó bítur eigi,
naðum flýta nennir hinn,
niður hrytur arngeirinn.

52. Gunnar þrífur hann og hjó
Hallgrím allan gegnum,
út þar lífi undin spjó,
í einu fífutýrinn dó.

53. Gunnar kvað svo ljóð: „hjer ljet
lífið stífin hetja,
sannast það er seiðmann hjet,
Sáranað eg góðan met.

54. Hjer nú kenndu höldar skil,
hvar eg geiri náði,
þann í hendi hafa vil
hjeðan af enda lífsins til.“

55. Nafnar langa lausa hríð,
lengi fengu reyna,
var aðganga grimm og stríð,
Gunnar þangað fer um síð.

56. Að framandi Kolskegg kann
 leyna geirinn nýja,
 gnúðist brandur gegnum mann,
 glatar andar tetri hann.

57. Vægðar beiða víkingar,
 vita af skjótum dauða
 öllum greiðir griðin þar,
 Gunnar heiðurs verka snar.

58. Vopnum, klæðum hölda hann
 halda mildur lætur,
 svo af flæði flytja vann,
 að fóstur svæði þjóðin rann.

59. Týrinn silgu sama bil
 setur bát að landi,
 Tófi fylgir sjárins til,
 finna bylgju mikinn yl.

60. Fjeð úr æði finna mest,
 falið skjóli viðá,
 silfur gæða' og gullið bezt
 góðu klæði' og vopnin flest.

61. Njótur hrauna handar tjer
 hraður viður Tóka:
 holla raun þú háðir mjer,
 hverju launa má eg þjer?

62. Jeg einmana — innir sá —
í Austur- gisti -vegi,
fæddur dana ekru á,
aptur hana vildi sjá.

63. Vanur brandi víkings her
vann mjer þannig skaða,
tóku fjandar fje af mjer
fleygðu' á landið snauðum hjer.

64. Gunnar heitir svo um sjá,
að svinnur sinni vini.
Fram svo leita fleyin á
freyrar skeyta báðir þá.

65. Þundum branda bezt í vil,
býður lýða stjóri,
nú um andarnesju hyl
norðurlanda stýra til.

66. Hvítir vogar hrynda þá
hópi skipa glæstum,
stýrið sagnar strauma blá,
stynja tog, en urrar rá,

67. Þægur lindar boði bar,
búk á mjúkum knörum,
þamba vinda voðirnar,
vakurt synda gnoðirnar.

68. Svo úr blíðum svana - fjörð
 sig í skógum vaðinn`
 dregur fríða dana jörð
 dansar prýði' um hana kjörð.

69. Ljóma grænar grundir fá
 glitað hita sólar,
 skógar mæna skýin á,
 skartið væna gyllir þá.

70. Hugur gleymi hennar sið,
 hjer oss ber að una,
 ami' er þeim er ólánið
 ástir heima bindur við.

Fimmta ríma.

Frumbendt.

1. Ellstu landar fróni frá
 fýstust lánið drjúga,
 ljetu bandi eyja á,
 erni ránar fljúga.

2. Skáld og hetjur hjeðan frá,
 hinna löndin skreyttu,
 sóttu met og heiður há,
 hlífavöndin þreyttu.

3. Lánið bezt þá brosti þeim
blóma njörðum mækja,
aptur flesta fýsti heim
forlög hörðu sækja.

4. Sumir vær á okkar öld,
enn þá sinna förum,
speki læra' og listafjöld
landa hinna gjörum.

5 Aptur sviði Ísa ná
optast knáir vilja,
sumir miður sókta fá,
sæld, en þá við skilja.

6. Suma hræðir háð og lygð,
hatrið leiða styður,
týnist bæði dád og dyggð
daufan greiða viður.

7. Hallast straumi ölfa að,
sem opt er betur sparað,
láta' í draumi líða það
líf sem getur varað.

8. Snöggvast gálar sumir sjá
siði hinna' og gæði,
týna máli' og trublast þá,
taka' upp slinna-æði.

9. Þessum kyn er ekki að
illa reiði heima;
mein um hina meir er það,
sem mennt og heiður geyma.

10. Samt að klaga Svellaláð,
sízt eg má í stefi,

því mína daga sjálfur sáð
sútum fáu hefi.

11. Eg er brattur enn og mál,
engum sæta skaða,
eins og skrattinn annar þá
yrki' og læt svo vaða.

12. Það mig hlægir, hvergi þar
hreifir neinum þínum,
þó að nægi níðingar
á neðstu beinum mínum.

13. Nær sem þreyngja þýngri kjör.
og þykir kveða' að meinum,
læt eg strengja - vagn úr vör
velta hjóðan beinum.

14. Bragnar fara fram um sæ,
fley að vörum benda,
heitir þar á Heiðabæ
höldar knörum lenda.

15. Stormaraustin þagnar þá,
þusum unnar ljetti,
tíu flaustur togum á,
traustur Gunnar setti.

16. Harald Gormi getinn mál,
gylfa kalla Dana,
kunni forma fjúkið sál,
funa hallar grana.

17. Komu Gunnars fylkir frá,
 Flestir kynna líka,
 landi kunni Ísa á
 enga finna slíka.

18. Lætur bjóða brögnum heim,
 baldur hái kjóla,
 Gunnar rjóður refageim,
 ríður þá til sjóla.

19. Veizlu þáði hann, og hjer
 hilmirs sveina víður,
 ýmsar háði íþrótter;
 allir reynast miður.

20. Býst að græði nú því næst
 nöðru tærir stóla,
 tignarklæði gulli glæst
 Gunnar fær að sjóla.

21. Kveður enda kæran fund,
 kólgað borðum riður,
 Gunnar lendir húnahund
 Hýsing norður víður.

22. Ölver kneri sína scenn,
 sæmdur auði tekur,
 veizlu gerir efla enn;
 ölið rauða lekur.

23. Þaðan runnu þá um hjall,
 Þrándheim finnur lýður,
 hitti Gunnar Hákon jarl;
 honum inn sá býður.

24. Þar um vetur verður hann,
 vistir nýtir dýrar,
 öllum betur virða vann
 vafurs bítir mýrar.

25. Sjóla viður systir þar
 sýndist ástum líka,
 Bergljót síðug brúður var,
 blíðlynd sást og líka.

26. Þengils ræður orðum á
 öldin kunn í ranni,
 ef Gunnar bæði brúði fá,
 bezt hún unni manni.

27. Aldrei skeyta yggur vann
 ástarbón um kvaka,
 skeiðir bleyta' að vori vann,
 vill að Fróni klaka.

28. Jarl og meyju kveður kært
 kvistur mána flóa,
 svo er dregið farið fært
 fram á ránarmóa.

29. Kolskegg bæði' og Hallgrím hann,
 hefir þar á kneri;
 skeiðin slæða voðum vann,
 vindur snarast grjeri.

30. Strengja karfa búinn bar
 bakið unnar mjúka,
 fús er arfi fornjótar
 að flenna þunna dúka.

31. Aldan voga askinn bar,
 einatt mjakar norðar,
 falda toga fram úr mar
 fjöllin Klakastorðar.

32. Fram sig landið forna braut,
 í fanna hjúp sem lifir,
 hvíta þandi heiða skaut
 hrannar djúpin yfir.

33. Velti kæla' og vakurt rið,
 vargi unnar nýta,
 Arnarbælis-ósinn við,
 akker grunna bíta.

34. Gunnar ríður flóði frá,
 fylgja bragnar dýrum,
 koma Hlíðarenda á,
 allir fagna hlýrum.

35. Hópur feginn bragna beim,
blíðskap yndi vefur,
ekki dregið drambið heim
dreifir lynda hefur.

36. Hefir vaktað móðurmál,
mjög er suma tefur,
okkar jakta orðaprijál
ei sá numið hefur.

37. Hestum síðan höldar ná,
helzt sem reiðir þoli,
bræður fríðu báðir þá
að Bergþórs - skeiða - hvoli.

38. Njáll varð feginn seggi sjá;
sjer hjá gista biður.
Gunnar segir frjettum frá;
flest hann listin styður.

39. Njáll þar kunni fregna frá;
fyrst svo ber til tíða,
hvort að Gunnar alþing á
ætla sjer að ríða.

40. Svoddan mál hann sanna rjet,
að sækja fundinn þenna,
spurði Njál hvort mundi með
makkahundi renna.

41. Ekkert fer eg, ansar hinn
önnun þeim að líka,
betra þjer í þettað sinn
þykir heima líka.

42. Gunnar ríður glaður heim,
gjöfum býtti Njáli,
kemur síðan kær við þeim
Kolskeggur að máli:

43. Þing á ríða verðum víst,
vaxa þar mun sómi,
virðing þýð að vænum snýst.
Vopna svarar ómi.

44. Hrósan nær ei huga minn,
heimskra þjóða ginna,
hitt þó væri vænt um sinn,
vini góða finna.

45. Eins Hallvarður óska rjeð,
alþing fá að skoda.
Þá úr garði görpum með,
Gunnar náir troða.

46. Jórar teygjast alþing á,
er sú ræða núna,
enga megi íta sjá
æðri klæðum búna.

47. Margur frjetta mundi þá
mjög við Gunnar leita,
hann var ljettur öllu á,
andsvör kunni veita.

48. Eitt sinn búðum frá nær fer,
singra þvegin grjóti,
gengur brúður björt hann sjer
beinan veginn móti.

49. Há og fögur ærið er,
ekki ring bar klæði,
hár í lögum ljettum fer,
lynda kringum stæði.

50. Litum svinnum lýsti brá,
loga nálar boða;
báðum kinnabungum á
blómstur strjála loga.

51. Höndin mjúk er hvít og nett,
hvað eitt prýðir svanna;
vaxinn búkur vel og rjett
vakti blíðu manna.

52. Skarlats hún í hempu þá,
hægt um frónið styður,
silfurbúna börnum á
beint að skónum niður.

53. Kyrтли frúin undir, er
 á úr klæðum góðu,
 rauðum búin bezt sem fer
 blóma glæðum móðu.

54. Gunnar skarta gjörði þá,
 góðum vana tamur,
 skarlats bjarta skróða á,
 er skenkti Dana gramur.

55. Fegurð neyta ötull á,
 eins og þrjónagefni.
 Þessi veit eg vífin spá
 væri hjóna efni.

56. Kveðjum beitast bæði á,
 bezt er sóminn krefur;
 spyr að heiti hetjan þá
 hrund, er blóminn vefur.

57. Þundi skeyta það er spur,
 þessi skjótt rjeð segja:
 sagðist heita Hallgerður
 Höskuldsdóttir — meyjja!!

58. Falda hlíðin frægstan hal,
 frjettir biður ræði.
 Lengja síðan saman tal,
 settust niður bæði.

59. Heldur Gunnars hyggju rót
hlýjar svanninn kæri;
fleinarunnur frjetti snót
fest ef manni væri.

60. Nýta kæran neitar þá,
nam við líka bæta:
það er færi allra á
ei um slíkar tæta.

61. Gunnar frjetti: þykir þjer
þá jafnræði bresta?
Ei er þettað, tróðan tjer,
tímar gæðum fresta.

62. Gunnar inna aptur fer:
ef með prýði leita,
viltu sinna sætan mjer,
svo og blíðu veita?

63. Þjer mun sízt í þanka slíkt,
þannig tjer hin bjarta,
Hann kvað víst það vilja ríkt
vaka sjer í hjarta.

64. Mælti kvinnan: þessu þinn
þanki að ef hneigir,
Höskuld finn þú föður minn
og freista hvað hann segir.

65. Talið milda þannig þraut
þægum hal og svanna.
Gunnar fylgdi beinni braut,
til búðar dalaþanna.

66. Gengur inn sá eyðir súf,
orðin gæfin vekur,
Höskuld finnur hjer og Rúf,
hjá þeim sæti tekur.

67. Blíðu sinni bóndinn með
boðið svinnum lætur,
ekkert finna' á orðum rjeð
á eldri minnist þrætur.

68. Kemur ræðu þegninn þar,
þeir hve næðu svara,
hann ef bæði Hallgerðar?
Hyssa bræður stara.

69. Höskuld tjáir fyrri frá:
fundi gæða rúna,
mundu fáir þenkja þá,
um þessa bæðir frúna.

70. Rútur branda þylur þund,
þanka smáið bráða,
mjög er blandin mæf í lund,
mun eg frá því ráða.

71. Veit eg heiður okkar er,
að þú fáir hennar,
en þjer neyð ef illa fer,
oss það má ei kenna.

72. Aptur frækin ansar hinn:
eg má þekkja' og sanna,
að fyrri rækið sjandskapinn
fái eg ekki svanna.

73. Ei skal neita þessu þjer,
þuldu bræður fríðir.
Sætan teita sótt nú er,
sú á ræðu hlýðir.

74. Sig hún festi seymarjóð,
— svona lenda vildi —
Hófið bezta halda þjóð
að Hlíðarenda skyldi.

75. Það er vandi' að velja sjer
víf í standi þrifa,
en óláns sjandi' ef illa fer,
í því bandi' að lifa!

Sjötta ríma.

Baksneitt.

1. Þótt eg kvæði um kappafrægd í
kvæði mínu,
einatt sækir heim að hinu,
hugur minn að kvennfólkinu.
2. Gullhrings sólar geisla hef eg glatt
í ljóðum,
mest sem þora menn í kviðum,
málað þær í öllum sniðum.
3. Hafi einhver að þeim hnýtt með orð-
um lýta,
þá hefir verið mjer að mæta,
málin þeirra öll að bæta.
4. Klám og níð ef skálda-skammir
skapa fljóði,
mín eg eyrun byrgi bæði,
bölva þeim og slíku kvæði.
5. Ó hvað heitt eg unni þeim af öllu
hjarta,
hverjir sem þær orði erta,
angað mitt þeir bróddi snerta.
6. En því miður ekki vill að öllu
blýta,
fyrir bresti þeirra þræta,
þrálynd kann að verða sæta.
7. Hafa þær mikla heiptarlund og broka
raman,

þegar þeim lendir sjálfum saman,
svei mjer ef það er gaman.

8 Orða þær nje æðiverka engra svífast,

þegar skal í reiði rífast,
að ræða um það við skal hlífast.

9. Þótt að konur þrátti hjer, í þulum
ljóða

enga þeirra eg mun níða,
þó ýmsir felli dóma stríða.

10. Einasta eg ykkur stúlkur á að
ráða,

aðlgæta hinna sæmri síða,
en svarraskap í brjósti fríða.

11. Heims af gæðum hafid þið mestum
hlut að býta,

varast skuluð vöndsku ljóta,
vjer svo fáum hins að njóta.

12. Verið ætíð vel í lund og viðmóts
blíðar;

verið yndi vina' og þjóðar;
verið þið allar hjartans góðar.

13. Fagnar hver, sem fríða hefir festa
brúði.

Gunnar þá af þingi ríður,
þorra manna veizlu býður.

14. Brá hann sjer að Bergþórshvoli' og
býður Njáli.

Einhver var í karli kali,
komst hann þá svo illa' að tali:

15. Kona sú þú keyptir, þegar kemur
austur

af henni stendur allt hið versta,
illsku veit eg drýgir flesta.

16. Ansar Gunnar: aldrei skal þó okk-
ar greyið

vinageði geta snúið,
gegndi hinn: við því mun búið.

17. Ætíð muntu illsku hennar óska að
mýkja,

vinskap þinn eg vil þó rækja,
og veizlu þessa líka sækja.

18. Þess er getið: þráinn nefndist þrek-
inn maður,

sá var kenndur Sigfúss niður,
sat að búi Grjótá viður.

19. Þórhildur var húsfrú hans að heill-
um döpur,

skáldkona og fór með fleipur,
fólki til að auka sneypur.

20. Þráinn engar ástir veitti auðnu-
magri,

allar því að eru fegri,
orðahýrri' og þægilegri.

21. Getum nú: að Grjóttá kappinn Gunn-
ar ríður,
frændi hans var Þráinn þýður,
því hann honum veizla býður.

22. Bræður þráins saki seggs að sama
boði,
hjer næst kemur hópur fríður,
Höskuldur og Dalalýður.

23. Brúðuri_n kom með Daladrótt og
dóttur fríða;
faðirinn er heli háður,
sem Hallgerðar var bóndi áður.

24. Þorgerður hjet þrumu orma þrúð-
ur snotra,
núna fullra fjórtán vetra,
fegra sást ei víf nje betra.

25. Bergþórshvoli flokkur frá nú fer
ólinur,
kemur Njáll og sjerhver sonur,
sínar láta fylgja konur.

26. Skal eg þurfa' að skrifa hvernig
 skatnar sátu,
 meðan þáðu mjöð og átu,
 menn það leiði sjer í gátu?

27. Bergþóra nam borðaverkum boðs-
 ins anna,
 Þórhildur sú þráins kvinna,
 þessu líka á að sinna.

28. Kerling starði' á þráinn þrátt með
 þanka mæðu,
 til þorgerðar þeirrar fríðu
 þegninn renndi auga blíðu.

29. Konan getur komið saman kviðl-
 ing einum,
 „Gapripur þig gæða sínum,
 geigur er í augum þínum.“

30. Þessum hennar þvætting reiðist
 þráinn harði,
 stökkur undan búnu borði,
 bráðum kemur svo að orði:

31. Við þig nú eg skilinn skal, það skár
 má fara,
 fleipran þína' og hrak að heyra,
 hvergi skal eg lengur eira.

32. Um þennan skilnað þráinn gjörist
 þá svo óður,
 kerling verður burt frá boði,
 búinn þótti meiri vöð.

33. En nær konan út er gengin ein
 að flakka,
 aptur gjörðist rótt um rekka,
 rauðan mjöð af hornum drekka.

34. Þráinn tekur þá til máls: ei því
 skal leyna,
 snót eg vildi hljóta hina,
 hárabjörtu' að ráðum vina.

35. Höskuldur þá bygginn náði hon-
 um svara:
 eina við, það allir bera,
 illa þykir skilinn vera.

36. Oss þú Gunnar greinir frá þess
 guma heiður.
 Hann kvað: skildur njer er maður,
 mun eg verða fátalaður.

37. Seig þú Njáll af seggnum allt í
 svörum frægur,
 allir vita' að ei þú lýgur,
 eða frá því rjetta hnígur.

38. Mælti Njáll: frá munni eitt það
má eg skýra,

að hann þrýðir aflið snara
og atgjörfi sem bezt má fara.

39. Auðugur hann er af sje svo eng-
in vandi.

hann við konu hygg eg binda.

Höskuldur nam ræðu mynda:

40. Þennann kost eg þá vil ekki þrání
banna.

Gunnar mæðgur fer að finna,
fram svo telur málin hinna.

41. Báðar láta leiðast til, svo lofnin
væna

gengur til að giptast þráni,
góðu stýra bæði láni.

42. Aptur var nú aukið boð, svo elfan
horna

beljar eptir götum garna,
— gaman er að vera þarna! —

43. Eptir boðið Gunnar gæðir gjöfum
rekka,

burtu síðan fólkið frakka,
flutti sig á bátum makka.

44. Beðja Gunnars góða bús namgæzlu
auka,

mikið lætur til sín taka,
tíðir saman föngum aka.

45. Þorgerður með þráni tók við þrifnu
búi,

húss - var besta haldin - freyja,
um hana' er ekki meir að segja.

46. Bar svo til, að bóndinn Njáll hann
býður Gunnar'

haust um vitja veizlu sinnar,
verður sá til ferðarinnar.

47. Hallgerður með honum fer að Hvoli
suður;

bóndinn tekur báðum viður,
bezta sæti hjónum ryður.

48. Sonar-kona sækir Njáls að sama
boði.

Bergþóra til bekkjar leiðir
brúði þá og svörum eyðir:

49. Hallgerður! þú hjeðan skalt frá hinni
þoka.

Hin það kallar hneisu freka
ef horna skyldi gjörast reka.

50. Herindi þóra: hjer eg ein skal hús-
um ráða;

komin settist kæran niður,
kólnar hinnar skapið viður.

51. Bergþóra með borði fer að bjóða
laugar;

Hallgerður nam hennar draga
hönd að sjer og ræðu laga.

52. Ekki' er munur allra kosta ykkar
hjóna,

þó klappir þú með kartnögglum
kortast þegi skegg á honum.

53. Bergþóra nam heldur hækka hljóða
glamur:

um það báðum okkur semur
engin þarf að víta fremur.

54. Bóndi þinn, sem áður áttir, að eg
meina,

hafði skegg á húðum grana,
honum samt þú rjeðir bana.

55. Bríxlið versta brjósti hinnar bölið
eykur,

Gunnars til sjer vífið víkur
af vörum þessi ræða fýkur:

56. Fyrst eg á þig, frægsti maður á
fróni Ísa,

og mjer gjörist ærin hneisa,
áttu hefndir móti reisa.

57. Stökk frá borðum Gunnar geyst og
gjörði svara:

málin þessi mun eg spara,
með þig bezt er heim að fara.

58. Hæfir þjer við heima fólkið heldur
sinna,
en hæðnis orð og hatur spinna
í húsum beztu vina minna.

59. Æðri launum ætti Njáli eg að
tæra,
en eptir þínum ofsa' að gera,
áeggjunar-fífl þitt vera.

60. Mælti Gerður: muna skaltu meiga,
þóra!
skildar við ei skulum vera.
Skrafar hin með lundu þvera.

61. Aldrei skaltu arð úr skiptum okkar
bera,
þig við slíku vil eg vara,
vitum hvernig leikar fara.

62. Gunnar brátt með brúði sína burtu
ríður,

vetur heima vaskur bíður,
vorið kom, að þingi líður.

63. Kappinn vildi alþing á, en áður
færi

talar hann svo hlýðir kæra:
hafðu þig nú lundar-væra.

64. Fárskap engan æfðu þann, er olli
meinum
valinkunnum vinum mínum,
vertu dæl í háttum þínum.

65. Hallgerður þau hefir svör, þó hvergi
líki:

vini þína tröllin taki,
tel eg fátt um þetta saki.

66. Þeysti Gunnar þá af stað, ei þótti
nytja

viður hana orðum etja,
á alþing ríður bezta hetja.

67. Njáll er líka nýtur þar með niðja
knáa.

Við skulum aptur austur snúa
og umsjón gjöra kvenna búa.

68. Bergþóra sjer húskarl hafði, heitir

Svartur,

hann er þræll og hrósi skertur,

háska sól ef til er ertur.

69. Happatýnir heiman fer að hennar

boðum,

skógar á að elda viðum

upp frá þar í Rauðuskriðum.

70. Heyrir þetta Hallgerður á Hlíðar-

enda,

Svartur skógi sje að granda,

sem er ítak hennar landa.

71. Bergþóra mun boðið hafa býtir

fleina

skógi ræna mig til meina

meðan heima veit hún eina.

72. Kallar hún á Kol og biður koma'

á fætur;

vinnu-þrællinn var ei latur

vondur þó og lasta hvatur.

73. Exi rjetti hún í hönd á hrekkja-

slinna,

hann þá frjetti hildi tvinna

hvað hann eigi með að vinna.

74. Ráðast skaltu, ræddi fljóð, að Rauðu-
skriðum;

þar mun Svartur vinna' að viðum
vorum þar á landa sviðum.

75. Hvað skal eg þá honum vilja?
hermdi Kolur.

Spyr þú að því, sprundið telur,
spillvirki og húðarselur?

76. Þarna skaltu þegar veita þrælnum
bana,

ef þú vogar ei að reyna,
einhver fer þá hinna sveina.

77. Hrottinn fer og hryssu sjer í haga
tekur,

að Rauduskriðu austur ekur,
eptir honum bræðin rekur.

78. Sækir máske sumum að í svefna-
dái,

ef að svona seint á degi
Svartur treður heljar-vegi.

Sjöunda ríma.

Braghending.

1. Meðan þrælar þreyta sig á þungu
slagi,
nenni eg ekki' að breyta' um þragi,
bastla undir sama lagi.
2. Vænt er ei að vera sumum vistum
bundinn,
þeir sem elska mikið mundinn,
manninn brúka líkt og hundinn.
3. Heimskur þó að húsbóndinn ei hafi
vara;
önnungurinn á að fara,
ekki tjáir móti svara.
4. Hver að vistum selur sjálfur sig við
gjaldi,
beygður verður hann í haldi
húsbóndans að þjóna valdi.
5. Lausamaður lukkast ei að lifa heldur,
margur er að frelsi felldur,
fororðningin gamla veldur.
6. Víst er hart að verða hörðum vist-
um þjakast,
og sárnauðugur til þess takast,
tuktun ella láta blakast.
7. Náttúrunnar var að vísu vöggugæla:
ykkur vil eg alla sæla,
en enga láta verða þræla.

8. En meigi kongar myrða niður meg-
inndáta,

sem þeir stríðið sækja láta,
og sárnauduga hliðni játa;

9. Og ef þrátt að einni bending æru-
fiknar

ótal missa líf án líknar,
langt frá því að njóta síknar;

10. Skal þá bændum eilíf eiga ógn að
hegna,

þótt að búsin bjargar vegna
banast láti einhvern þegna.

11. Því skal eg ei þóru' og Gerði þar-
um níða,

þó að ljetu þræla stríða,
þeirra skylda var að hlýða.

12. Konga, völd og vistir ekki varast
tjáir;

skapað frelsi þó að þráir,
það skal lukka til að fáir.

13. Lögum allra landa valda lestir óðir,
tauma slíka þurfa þjóðir,
því að færri eru góðir.

14. Hversu stóra hvers eins vald má
hörmung gera,
um það skulu aðrir bera,
eða hvort svo þarf að vera.

15. Karlmennið hann Kolur eins og kólli
skyti

eyrum bæði á og grjóti
austur kom að Markarfljóti.

16. Veslings Svartur var nú hjer að
vinnu sinni;

Kolur vill ei verða minni,
vekur þannig ræðu slinni:

17. Hygg þú að því hvort eg líka högg-
va kunni;

exina svo keyrir klunni,
í kápuna á mannskepnunni,

18. Heilinn slettist hjer og þar, því haus
er brotinn,

Svartur fær að liggja lotinn,
lífi var hann öllu þrotinn.

19. Heim nú kom að Hlíðarenda hinn
sem lifir,

Hallgerður ljet allvel yfir,
að þann svarta dauðinn þrifi.

20. Mann einn sendi svo á þingið silki-
freyja,

Gunnari á sá að segja
Svartur hvernig fór að deyja.

21. Gunnar ljet sem gaum því lítinn
gefi máli,
fer þó samt og segir Njáli
svo að þeirra tryggð ei brjáli.

22. Hrakspár Njáll um Hallgerði þá
hrína lætur;
þáði fyrir þrælinn bætur,
þegninn sem að greiddi mætur.

23 Þegnar báðir þegar náði þingi
vana,
heim um ráðast hrundu grana
hýða bráðu gulltoppana.

24. Var Bergþóra viðfangs-stór og vann
að segja:
eg skal klóra kaunum greija,
Kolur sljór mun líka deyja.

25. Gunnar rann þá gildur fann á
Gerði taldi;
hún kvað bann að bæta gjaldi
bófa þann, er ránum valdi.

26. Njáll á jór með firða fórs síns fjár
að geyma,
en Bergþóra þá er heiða;
þegn nam stór að garði sveyma.

27. Spjót nam benda hvasst í hendi hái
glanninn,
ekki kenndi konan manninn;
kesjubendir spurði þanninn:

28. Hvert að freyja hringa eigi húsum
ráða?

Rjett til segir þöllin þráða,
þegninn teygir ræðu bráða.

29. Viltu, svanni! verkamann til vista
þyggja?

Betur vann að honum þyggja,
hjalar þannig lindafryggja:

30. Fáir' eg af þjer hlýðnishót og hvers-
kyns greiða,
eins þó mann þú ættir deyða
eg skál þig til vistar leiða.

31. Svarar hann: eg herður er í huga
mínum,
ekki vex mjer allt í sýnum,
að skal ganga kostum þínum.

32. Spurði Njáll, þá hann kom heim
og hvíldi jóra,
hvaðan bæri hrikann stóra?
hjú mitt er hann, sagði þóra.

33. Hermir Njáll: mjer hraustur sýnist
hjörfarjóður;

en hvort hann er iðju-góður,
um það seinna verð eg fróður.

34. Skarphjeddinn er virta vel og vin-
skap skeytir
við önnunginn, er Atli heitir,
illu þó sem geði beitir.

35. Næsta sumar Njáll og Gunnar nenna
ríða

þingið á með flokka fríða,
fetmóðana sporum hýða.

36. Borgþóra við Atla illa er að
segja:

Kolur ætti' í dag að deyja,
ef dugur þinn er stríð að heiða.

37. Atli segir: á hans fund eg arka
nenni,

allvel komið á eg kenni,
erum við báðir fýlumenni,

38. Finnur hann sjer fák og lætur fæt-
ur þreyta,
í Fljótshlíð upp nam ferðum beita
fara segist hesta' að leita.

39. Kolur flytja föng úr seli' að fram-
an náði

morgun þann á miðju láði
mætast þeir, en Atli tjáði:

40. Hvernig gengur lestin laxi, láttu
heyra,

Af því Kolur ýfist meira,
andsvör veitti runni geira:

41. Minnst þig varðar mannfýlan um
mál vor hjeðan,

eða þáðan neinn að neðan.

Nær sig Atli dró á meðan.

42. Miðjan Kol hann markað getur
miklu spjóti,

exi vill hann ota' á móti,

en þá fjell af hesti sóti.

43 Andast þar, en Atli sá með orku
kennda

heimamann frá Hlíðarenda,

hesti gerir þangað venda.

44. Kveður þannig: Kolur er af klárn-
um sleginn,

komast vill á fætur feginn,

frjetta þeir ef hann er veginn.

45. Sjálfdauður hann sýnast mundi

sízt að vera,

hrottinn náði hjal fram bera,

en Hallgerður má úr því skera.

46. Hann reið burt, en Hallgerður nam

heima frjetta,

svörin hans og sögu rjetta,

sagðist skyldi launa þetta.

47. Hún nam senda þá á þing með

þessar frjettir,

Gunnar Njáli innti ettir.

um það verða fundir sljettir.

48. Sama fje og fyrir Svart hann fyr

nam gjalda,

aptur heimti álfur skjalda,

yttar svo af þingi halda.

49. Deildi Njáll á þóru þá um þenn-

an máta,

aldrei kvaðst hún undan láta

á þó mætti fleira bjáta.

50. Hallgerður þvíf unír ei og um það

vesur,

Gunnar sáttir samið hefur.

sig hann fátta að þessu gæfur.

51. Eitt sinn Njáll með orðum þeim
 nam Atla vitja:
 viltu ekki vistir flytja?
 verða mun þjer hált að sitja.

52. Hann kvaðst ráðinn heima þar, en
 hins það gæta,
 eins og þræl sig ekki bæta,
 ef hann kynni slisum mæta

53. Svo skal vera svarar Njáll, en sól-
 in þráða
 mannhefnunum mætti ráða
 ef maður reynir helju bráða.

54. Hins er getið: Hallgerður á Hlíð-
 arenda,
 vestur náði svein að senda
 að sækja frænda hennar kennda.

55. Brynjúlf kenna kappar þann og
 kalla Rosta;
 lundur þessi lófa frosta
 lítið hafi góðra kosta.

56. Til Hlíðarenda álfur kemur unda
 skera.

Vel nam honum Gerða'gera,
 Gunnar ljét það svona vera.

57. Þar að leið á þinglð Gunnar þorir
keyra,
bóndinn Njáll og bragna fleira,
bústýrurnar heima eira.

58. Þá var Atli þar sem hjet að Þór-
ólfsfelli,
höggva skyldi við á velli,
vonlegt er hann týni elli.

59. Hallgerður þá Brynjúlf bað um
bófann vitja,
og hans ljóta líf um sitja
og láta út úr heimi flytja.

60. Brynjúlfur er búinn þess og burt
nam slaga,
kaubinn sjer í kunnum haga
kolareyk að skýum draga.

61. Eptir reyknum alla götu illur
læðist,
þar er Atli' og ekki hræðist,
annar því að bálið glæðist.

62. Brynjúlfur í höfuð höggur hans að
baki,
brestur hinn við hörðu þjaki
höndin nær á spjóti taki.

63. Feigðar tekinn fleininn hinum fjanda
sendi,

hann sjer undan höggi vendi;
hjalar sá er meina kenndi.

64. Nauztu þessa nðingur eg náði
eigi

búast við á víga teigi,
vonlegt er eg bráðum deyi.

65. Væntir mig þú allt eins eigir aldri
týna;

exi hjedán hirtu þína,
heins mjer vistin ser að dvína.

66. Exi þorði ekki taka aulinn bláuð-
ur,

fyrri' enn Atli út af dauður,
áfram steypmist dreyra rauður.

67. Heim reið fól, en Hallgerður sem
hvatast lætur,

einn á þingið þreyta sætur,
þetta spurði Gunnar mætur.

68. Fór hann því og frá því Njáli fljótt
nam segja

skálkar hvernig skemmdir heiða;
Skarphjedin nam ræðu teygja:

69. Hjúin okkar Hallgerður þó heillir
þrjóti,

ekki vill að elli njóti;
ansar Gunnar þar á móti.

70. Móðir þín ei manna-tjónið meira
sparði,

á hver högg í annars garði,
öllu stærri' en margan varði.

71. Njáli fyrir frjálstan mann, sem fól-
ið deyddi,

silfurs hundrað Gunnar greiddi,
gjaldið þá til sátta leiddi.

72. Gunnar síðan heldur heim og hitti
svanna,

tjáir henni' sá hið sanna,
sakarlok og bætur manna.

73. Ansar hún; það ei var vert þó Atli
deyði,

að nægtir fyrir niðing greiði,
Njáli líkist þú að bleyði.

74. Mælti Gunnar: mínum halda mun
eg vana,

Freyrinn varð nú suna grana
fúllyntur og þur við hana.

75. Er nú þannig, unz hún gengur
 eftir honum
 bliðu með, sem bezt fer konum
 batnar skapið hans að vonum.

76. Hafðu þið af henni konur hjer að
 læra,
 að brúka heldur blíðu kæra
 bændur við en þykkju næra.

Áttunda ríma.

Nýhenda.

1. Kviknar opt við eisu smá
 eldur sá er lengi glæðir,
 unz að loga ógnin há,
 alla vega kringum flæðir.

2. Svo má lengi safna til
 saman vatnadropum smáum,
 að þeir fylla heilann hyl
 og hella saman stærstu áum.

3. Eins má fyrir orða kíf,
 útaf því er minnstu varðar,
 auðinn selja, æru' og líf,
 öld sem stælir deilur harðar.

4. Lyga straumur eins og á
 yfir þegar byggðir flýtur,

góður varla verjast má,
velferð hans hún líka brýtur.

5. Þegar hvopti einum af
út er runnin lyga spýja
vex hún eins og elfuhaf,
er einatt svelgir læki nýja

6. Hennar ekki hindra ferð
held eg mönnum takist víða,
af því mála ótal sverð
undir hennar merkjum stríða.

7. Vinur! ef svo verða má,
að veljist þú í hennar níði,
ráðin verða raunar fá
að reka hana burt svo hlýði.

8. Bezt mun fara' að þegja þá,
þegar hún sem óðast hýðir,
standa föstum fótum á,
fossar þó að belji stríðir.

9. Einatt brúka þögn og þrá
og þolgæði, sem verkin prýðir,
skrimslid fer að skjálfa þá,
skammast sín og flýr um síðir.

10. Djöfulborna dækjan Lygd!
dável þína kennum síði,
þú hefir mjer og mörgum styggð
mikla gjört, en stolið friði.

11. Ylir þjer veri böl og bann,
á brjósti þínu' og líka enni
óskum vjer að Ólukkan
eitrað teikn með stáli brenni!

12. Rekin tarðu svarta Synd!
sem á mannorðs-þýfi lifir,
ofan í heitan Heklutind,
hellubjarg þar smelltist yfir.

13. Bergþórshvoli fregnir frá
flytja skulum ekki minnur,
þaðra einn var þegnum hjá,
þórður hjet, að afli stinnur.

14. Leysingi sá vera vann,
vístaður þar lengi tefur,
hjóna alla arfa hann
á æskuskeiði fósturað hefur,

15. Spaka hafði löngum lund,
listamaður í raun og veru;
Bergþóra hans fer á fund,
því fedgarnir á þingi eru.

16. Berðu þig, svo bjó hún svar,
Brynjúlf fella kenndan Rosta;
hann er frændi Hallgerðar
en hefir ekki góðra kosta.

17. Vígamaður ei eg er,
aldurhníginn talar þanninn;
en ef nauðsýn þykir þjer,
þá er bezt eg finni manninn.

18. Þórður ríður þá af stað,
þótti henni ekki miður,
enda Hildar - hann kom að,
Hallgerði sig finna biður.

19. Brúði segja það hann stílt,
Brynjúlfs nokkuð sjer til farar,
herndu hvað þú honum vilt,
hún svo tjer; en Þórður svarar:

20. Manninn vil eg inna að,
Atla lík hvar fólgið hafi;
hraklega sje hirt um það
heyri jeg að sumir skrafi.

21. Í Akratungu, innir sprund,
er hann niðri; Þórður tjáir:
heldurðu' ei á Atla fund
að hann bráðum flytjast sjáir?

22. Vígum sjaldan veldur þú,
veslings Þórður! mærin segir;
undir því skal eiga nú,
ykkar hvernig skilja vegir.

23. Móðir Gunnars Rannveig rík,
rjeði þessu til að svara:
ekki sómir eggjan slík,
öðruvísi kann að fara.

24. Akratungu ofan þar,
 Óðan hleypir brandasveigir;
 Brynjúlfur á velli var.
 Verðu þig nú! Þórður segir.

25. Niðast skal þjer ekki á,
 að þótt kvala stefni vegur.
 Hinn úr bali bólginn þrá,
 blindar halastjörnu dregur.

26. Hinum riður Óðast að,
 ekki blíður mjög í framan,
 síst ofbýður Þórði það,
 þunnar hýðast eggjar saman.

27. Þórður fljótur búldu brá,
 Brynjúlf mót á sverðið skelldi,
 brotnar klótið höndum hjá,
 hrottann ljótur niður felldi.

28. Exi þegar í annað sinn
 á hans bringu Þórður setur,
 holund vegur eggin inn,
 út svo þvingað lífið getur.

29. Hitti smala Þórður þá
 þegar skildi látinn viður,
 sagði hal hvar hræið lá,
 Hallgerði það særa biður.

30. Heim svo ríður hann óveill;
 hjartans segin mælti þóra:
 hljóttu prýði handa-heill,
 happa fyrir verkið stóra.

31. Það Hallgerður þuldi skraf,
 þegar frjetti vígið bráða:
 hjer skal verða verra af,
 víst ef fæ eg um að ráða.

32. Frjettin Njáli fer á þing,
 flytja ljet hann þrisvarsinnum,
 hóf svo málin hetja slíng:
 hafði eg aldrei slíkt í minnum.

33. Fleiri vonum verða senn
 víg ef þórður svo á heldur,
 yður sonum mínum menn
 mundu svoddan ætla heldur.

34. Skerðir veiga Skarphjeðinn,
 skrafar það: í hug má leiða,
 bráða feigan fóstri minn
 fundið hefir mann að deyða.

35. Gunnar blíða seldi seim,
 silfurs hundrað, feðgar glaðir
 allir síðan sáttir heim
 södul skunda ljóna traðir,

36 Manni segir sagan frá:
Sigmundur hjet Lambaniður,
hug og megin hafði sá,
hvatur margar listir viður.

37. Ofmetnaðar æstur þó.
yrkja kunni margt og skrítið,
um hávaða' og hæðni bjó,
honum unnu flestir lítið.

38. Einn er höldur honum með,
heitir Skjöldur, þegi góður,
þeir um öldu ýttu beð,
Ísa köldu fundu móður.

39. Í Horna - lenda - firði fá,
fákum renndu svo á storðum,
að Hlðarenda húsum ná,
höfðu kenndann Gunnar forðum.

40. Vetrartíðar vistir þar,
virðum býður seimalundur.
Gunnars fríði frændi var
freyrinn skíða Sigurmundur.

41. Vant þó finnið vist er í,
vaskur innir þegnum báðum,
konu minni megið því
miður sinna' en vorum ráðum.

42. Lofa hlýða þegnar þá
því, er hann að vera bæði;
hýsing blíða höldar fá,
húsfreyjan ei sparar gæði.

43. Var Sigmundi vel um flest,
veitti alla þjónkun góða,
vinalundin verður fest,
veldur svoddan mælgi þjóða.

44. Opt hún kvartar yfir því,
að sjer þætti Brynjúlf veginn
sjóði hart að hafa í,
hundrað fyrir silfurs vegin.

45. Gunnar þar ei gaf að raun,
Gerður tíðum málin herðir;
hetjan varar við á laun,
að vakti þórður sínar ferðir.

46. Bergþórshvoli úti á,
einusinni standa háði
karlinn Njáll og Þórður þá,
þessi svo við bóndann tjáði:

47. Sje eg eða sýnist mjer,
— sjer þú nokkuð kappinn rjóði? —
í túni liggja hafur hjer,
hulinn allan rauðu blóði.

48. Ansar Njáll: þar ei er þar
 auður nema vallarstaður,
 fylgju sjerðu þína þar,
 þú munt vera feigur maður.

49. Hallgerður í hefnda-von,
 heipt í sínu brjósti elur,
 finnur þráinn Sigfússon;
 svona fyrir honum telur:

50. Mikill værir mágur þú,
 mjer ef sýna vildir listir
 og æfi þórdar enda nú.
 Aptur mælti fleinabrustir:

51. Fyrir því að frændi minn
 fyrna mundi þessu reiður,
 vilja slíkan veita þinn
 verð eg ekki núna greiður.

52. Sigmundur og Skjöldur skal,
 skrafar mærin, vega slinna,
 hjá þeim stattu hulinn sal
 brottans þegar dægur linna.

53. Allir heita þessu þrír.
 Þráinn lofar hjá að standa.
 Þjóðin sig á þingið býr
 þetta sumar eptir vanda.

54. Gunnar reið og gildur Njáll
götur upp á Þingavelli,
en hann Þórður — óforsjáll —
eptir var í Þórólfsfelli.

55. Hallgerður það hefir frjett,
hina biður til að fara.
Sigmundur það segir rjett,
síðan taka jóra snara.

56. Sigmundur við þráinn það
þuldi meðan austur ríða:
þú skalt gera ekki að
undir Þórði seigum sníða.

57. Ætla' eg dugi einum tveir.
Ei kvaðst þráinn mundi stríða;
varir urðu því næst þeir
Þórðar ofan veginn ríða.

58. Sigmundur að Þórði þá
þessum náði svörum fleygja:
gefstú valdið okkar á,
af því hjerna skaltu deyja.

59. Það skal eigi, Þórður tjer,
þig eg einann heldur skora
stríð að heiða móti mjer,
munum reyna hreysti vora.

60. Sigmund greiðir svörin þá:
sæmir betur fjöldann nota;
standa leiðist hinum hjá
hels á flet þjer meðan ota.

61. Þórður kveður: þó að heit,
þjaki hríð og rofin pláta,
mun Skarphjeddinn mín eg veit
meður prýði hefna láta.

62. Bregður mækir bragna hvur,
benja stækir hóta galdri,
Skjöldur sækja' og Sigmundur,
svo að lækjarstjörnu baldri.

63. Verjast náði kenn við klót
kraptafjáður Þórður lengi,
fyrir báðum brýtur spjót,
býsna þjáði mæðin drengi.

64. Skjöldur sníður haukahlíð,
hans þó svíði eggjafarið,
ei að síður sá um hríð,
sig fær prýðilega varið.

65. Sigmund dregnum brandi brá,
brjóstið gegnum Þórðar knúði,
dundi regnið dreyra þá,
dettur þegn á granabruði.

66. Heljarvað hinn vaski trað,
virðar glaðir náinn hylja
grjóti hlaða honum að;
hvatast þaðan ríða vilja.

67. Tekur þráinn þá til máls:
þessu má ei verki hæla,
er mín spá, að arfar Njáls
um hjer fáí hefndir stæla.

68. Upp að Hlíðarenda vann,
aptur ríða þegnaskari;
heima fríða húsfreyjan
harla blíð er þá í svari.

69. Að Hvoli niður sendi svein,
segja biður vígið þóru.
Svarar eniðug sörfarein:
segginn við af skapi stóru:

70. Um Hallgerði illskutal
ekkert vil eg láta heyra,
meira verða' af málum skal,
muni' hún til, hjer skeður fleira.

71. Nú Hallgerður hróðug var,
hefndir rjettar þóttist vinna;
gjörði ferð á þingið þar,
þessar frjettir Gunnar' inna.

72. Þetta svona sje eg skeð,
sama reynist þrátt að vera,
að þjer, konur! megnið með
munni einum flest að gera.

Niunda ríma.

Alhendíng minni hálf sneidd.

1. Verðum herða fræðaföng,
fram þó nokkuð lífi
Auðuns leiðum svanasöng
Sigmundar að nýði.

2. Þjóðin fród á fyrri tíð,
frá sem letrað heyri,
skjaldan baldið skráði nýð,
skömmin þótti meiri.

3. Nú er sú hin svarta mennt
sumum töm úr æði,
að nýða lýð og láta' á prent
last sem verst tilstæði.

4. Fengu drengir fyrra ár
Fjölner hingað sendan,
þar í fara skrítnar skrár,
skoðum það í endann.

5. Prestur eystra heyrte eg hef',
hrósið lætur dvína,

hefir gefið bræðrum brjef
blakkt um landa sína.

6. Það er nauðaníðið verst
að nærast vorum skerfi,
en láta móti lastið flest
og lyga - ofið - kerfi.

7. Brúkar líka slæma slægð,
slettur lætur hlaupa,
lofar ofur nytja nægð,
narrar þjóð að kaupa.

8. Síðan skrifður skrá um reit,
skatnar taka eiga,
það er níð um sína sveit,
sem þeir kaupa mega.

9. Háa' og smáa svertir sá,
siði níðir flesta;
verstan lestur veit eg fá
valdamenn og presta.

10. Þessi Messu - fjölner frá, r,
fælir skapið góða;
ætti hætta aðrar skrár
okkur fram að bjóða.

11. Bið eg yður, landsins lýð!
sem lista geymið þorra,
ei mjer lá þó níði' eg níð
níðinganna vorra.

12. Fjölner vil eg sjerhvert sinn,
úr sölum ykkar hýðið,
sjáum þá hvað Simbi minn
sækir fyrir níðið.

13. Frjettist þetta þingið á,
þórður væri sleginn,
Gunnar sinni þessu þá
þykir aukast treginn.

14. Finna vinnur nýtan Njál,
nú svo orða gætti:
hörð þjer verð eg herma mál,
heli þórður sætti.

15. Byð eg stríðar sakir senn
sjálfum þjer að dæma,
tryggð svo brigði okkar enn
ekki málið slæma.

16. Þungur slunginn þagnar Njáll,
þá og síðan kveður,
þeitir hneita best forsjáll
býður prýði meður.

17. Sinna vinn eg sættum enn
sökin þykist fallin,
hundruð silfurs telja tvenn
týginn fyrir karlinn.

18. Auðinn greiðir gauti stáls
glætu veitir súðar,
síðan fríðir synir Njáls
sækja heim til búðar.

19. Fregnir þegnar þessar fá,
þykja fjærri góðum;
skjaldabaldur skrafar þá
Skarphjedinna í ljóðum:

20. „Lítið hlýta' ei þótti þar,
þegninn lífi fletta,
nær skal hrærast vigur vár,
veki oss ei þetta?“

21. Faðir kvað við hetju hratt;
hins mun skammt að bíða,
skal ei halur skap þitt latt,
þá skyldan krefur stríða.

22. Sátt um þetta hef' eg hjer,
haft við Gunnar bera,
hana' vona eg haldið þjer.
Hinn kvað: svo má vera.

23. Geri fleiri Sigmund sá
sakir hefnd ei spörum.
Karlinn spjallar: þú skalt þá
þínum ráða sörum.

24. Gunnar ríður hesti heim,
hann við Sigmund kveður:
illa fjell það oss, að beim
ofsa felldir meður.

25. Sátt um þetta fyrir frey
fleins eg hefi þána;
en gættu rjett, að optar ei
æfir brögðin slána.

26. Góðu náði heita hal
hinn um efni þetta;
tíðir líða svo í sal,
segist ei til frjetta.

27. Hlíðar - fríðum - enda að
einusinni víska
fljóð sem þjóða' í flestum stað
föng í poka sníkja.

28. Snótir beita málamennt,
mest þó lastið smíða,
kunna vinna þetta þrennt,
byggja, smjæðra, nýða.

29. Inn að finna fríða þjóð
frúabrotin vitja,
í dýngju hringa hildur rjóð
Hallgerður nam sitja.

30. Þráinn knái' og þorgerður
þar frá Grjóta eru,
síðug fljóð og Sigmundur
í salnum lengja veru.

31. Gunnar inni ekki var
eða kappans bræður.

Konan væn við kerlingar
kveikja tekur ræður:

32. Hvar þið voruð nú í nótt?
Niður þar að Hvoli
skjóðu tróður skrafa hljótt,
þó skamtinn maginn þoli.

33. Hvað var að að hafast þar
húsbóndinn og lýður?
Teygja eyjur tötra svar:
tignarklæða fríður

34. Njáll var palli innar á
ekkert vann til nytja,
hann í ranni' á þjóum þá
þjádrist við að sitja.

35. Karlins allir synir senn
sínar iðjur hafa;
þykjast strákar mestu menn,
en meira þarf enn skrafa.

36. Hjeðinn breiða exi á,
einatt heini gnúði,
sverði herður Helgi þá
hjöltun þó á knúði.

37. Greypti skapt á geiri spjót,
Grímur bróðir hinna.

Hallgerð spjallar hýr á mót:
hjer á stórt að vinna.

38. Hvað var það, sem hinir þar
húskarlarnir iðja?

Ein nam treina svoddan svar
sótug bótahnyðja:

39. Viss eg þessa ekki er,
einn þó sá eg dóla
starfa þarfa'; er sómdí sjer,
saur hann bar um hóla.

40. Njáll ódæll, sem nýungar
nógu margar gerði,
trúir nú að taðan þar
og túnið betra verði.

41. Konan svona hýr og hló,
hjali náði beita:
má vel sá af mönnum þó
misvitrastur heita.

42. Taðið það hann skyldi skár,
skeggs um stallinn bera,
kynni vinnast honum hár
um höku skallann gera.

43. Skollans karlinn skegglausan,
skildir nefna hringa,
en arfa djarfa', er ala vann,
alla taðskegglinga.

44. Syng þú slingur Sigmund nú
sálm um það, er ræðum,
lát oss njóta þess að þú,
þykir skáld að gæðum.

45. Eg er til þess alþúinn,
innir hann, að ljóða.
Skadakviðu sama sinn
söng af megni hljóða.

46. „Hvað skal það að handa sjer
hlíf og skjöldu góða,
traudir ráða trúrra hjer
Taðskegglingar hnjóða.

47. Sunnu unnar síðhetter,
svip þó glópa reigi,
orðin forðast háðsleg hjer
hótið geta eigi.

48. Karlinn illra orða má,
einatt grein þó rausi,
hefndir efndar aldrei fá
æru - háralausi.

49. Skegglaus skröggur heiti hann,
háð má leiðast þvinga,
þjóðin rjóð svo þekki mann
og þaðan taðskegglinga.

50. Veitist heiti virðingar
vomum þeim að hlýða,
taðhaugs skaða skegglingar
skulu nefnast víða.

51. Um karlinn illa enginn mann,
æðri gæði spjalla,
skulu halir skegglausann
af skopi glópinns kalla.“

52. Sólin ála týru tjer
týginn þá við hlátur:
þing er drengur mætast mjer
og mikið eptirlátur.

53. Gunnar inn af dyrum djarft
dikar þá í bræði,
eyrum heyra ekki þarft
allt hann mátti kvæði.

54. Áður hljóðabarkið mest
hafði verið inni;
sagnir þagna', en hetjan hrest
breyfir ræðu sinni:

55. Sigmund þig að sama stað
sækir klækja iðja,
nið að smíða Njáli það
og niðjum klæða-þriðja.

56. Bani mun af þessu þjer
þungur bráðum svíða,
góðum ráðum ekki er
eðli þitt að hlýða.

57. Enginn drengja þvætting þann
þori með að fara,
eða niðist hjeðan hann
og hafi reiði vára.

58. Strangur ganga' úr stofu vann
stála - frægsti - víður,
óttast dróttin ærið hann.
Orð þau falla niður.

59. Kreika smeikar kerlingar,
koma saman ráðum,
að Hvoli skulum þramma' og þar,
þilja frjettir bráðum.

60. Mun oss launa þóra þar
þessar frjetta smíðar,
Síðan leið í Landeyjar,
leggja bagga gríðar.

61. Öllu spjalli inna frá,
 engu mundu gleyma.
 Reið úr æði þóra þá,
 þrasar svo við beima.

62. Nið og háðung hafð þjer
 og heiti ljótust þegið,
 bleyði það og afmán er
 ef engu launa megið.

63. Hjeðinn tjeði: heitin sín
 hljóta slíta þrætur,
 gamansama mamma mín
 mikið illa lætur.

64. Kveður af æði konan römm,
 kvaldi skapið stríða:
 bezt er flest þeim skelli skömm,
 er skemmdir slíkar líða.

65. Njáll forsjáll þá vífið við
 víkja tók að svari:
 kyrð þig virða kona bið,
 kemst þó seinna fari.

66. Heyrist nær að háttað var,
 hljóma' í axarblaði;
 skjöldu höldar þrífa þar
 og þunna benjanaði.

67. Út sjer flýta núna nær
Njáll að húsabaki,
bræður æða bænum fjær
búnir fleinaskaki.

68. Hvað skal ríða, Hjeðinn við
hátt rjeð karlinn inna?
Svarar snar: til sauða við
svipast munum þinna.

69. Karlinn snjall svo mæla má:
mun þar raun á sýnast,
látið kátir þegi þá
þessa sauði týnast.

70. Njáll sjer hallar hvílu á,
hinir vinir skjalda
fáka kvika flengja þá
Fljóts - til - hlíðar halda.

71. Hlíðar - ríða - enda að,
eggjar hvessa sínar,
bíða síðan þeir við það
þar til nóttin dvínar.

Tíunda ríma.

Kolbeinsbragur.

1. Nær skal vetur vægja hret?
varla háu páskum á,
ei úr fleti farið get,
föllin snjáa valda þrá.

2. Fannir hörðu fela jörð,
fjöllin háu verða smá,
eyjagjörðin eli börð
ekki má sig láta sjá.

3. Nísta vindar nakinn tind,
nordan að þeir fara' af stad,
jötunsmynd um láð og lind
láta vaðið óhindrað.

4. Hvað sem sker og hvernig fer,
hreint þó öldin verði göld,
sit eg hjer og samanber
söngvafjöld um daga' og kvöld.

5. Skal ei hróðug hepta ljód,
hvaða þrá sem stríðir á,
vindahljóðin verða móð,
vjer nær háa tónum skrá.

6. Ljóðaspil eg leika vil,
lögin góðu styðji þjóð
þangað til að þverrar byl
þylja móðug skulum hljóð.

7. Munu heyrast hljómar tveir,
háttskrá og stormaþrá

á Geirrauðseyri gullhringsfreyr
gjörta frá mun kenna þá.

8. Herjans svinna hrafninn minn
herrann mæri lista-kær
leiðir inn, en hrokinn hinn
í húsin ær ei komast fær.¹

9. Skildur þá við stormastjá,
stefjaskrá og fólki hjá
tóna má við hljóðin há,
hugar fá svo meinin dá.

10. Tryllist tröll og fari' í fjöll
sem flagðið Hetta brúna-grett,
láti öll sín ógna sköll
yfir þjettum hryna klett.

11. Sögu þá eg syngja má
sólaryðu pálmavið,
bið eg ljái mjer sem má
mánasviða nornir bið.

12. Arfar Njáls á Hlíðarháls
hafa fundið leið um grund.
Vekjum máls á fætur frjáls,
fer Sigmundur óttu-stund.

13. Skjöldur fer með skjómaver,
skatnar þá að hrossum gá,
hlíð um þvera hvata sjer,
hesta sjá og tekið fá.

14. Mikið hefir krummi kvef.
krunka var til máltíðar,
brýnu nef og skritin skref,
skoppar þar um grundirnar.

15. Illa spá hann þykir þá,
þangað hlýraferðin snýr
hetjur knáar Sigmund sjá,
sá órir bar klæðin dýr.

16. Skraf tilfinnur Skarphjedið:
skoðið þjer nú fara hjer
rauðálfinn og hrikann hinn,
heilsuð vjer þeim eins og ber.

17. Sigmund við í sverðaklið
syngja má og reyna stjá,
sköglarkviðu skuluð þið
skildi gráum báðir há.

18. Bera saman seggi nam.
Sigmund finnur Skarphjedið.
Mælti framur hárs í-ham:
hrekktjaslinni farðu þinn!

19. Þín eg bíð, í blóðugt stríð
bú þig ger og flýttu þjer,
ekki' er tíð að yrkja nið,
annað hjer til starfa ber.

20. Sigmund þá á hjarnarhá
 hjálminn tók og spjótið skók;
 kesja blá við belti lá,
 bjargir hróki skjöldur jók.

21. Saman knáir síðan þá
 sverðum snúa reiðir nú,
 hlífar gráar högginn fú,
 hjálma gnúast börðin trú.

22. Undan löngum eggjasöng
 orga fara brynjurnar,
 verður þröng á velli ströng,
 við ei sparast hetjurnar.

23. Hjedinn yfir högginn stíf
 hyrnu með, sem bíta rjeð,
 skjöldinn rífur hins og hlíf,
 hátt sem kveða undir rjeð.

24. Sverði þá hann Sigmund brá,
 sóknargreiður fleins að meið,
 skjöldinn á kom egginn blá,
 oddinn breiða festi' um leið.

25. Snara gjörir orkuör,
 af sjer skildi hetjan trylld,
 missti hjör úr haukasknör
 hinn sem vildi sýna snilld.

26. Búldu hraður aptan að
 óviu þráum Hjeðinn brá,
 hyrnan skaðar herðarblað,
 hnje sín á hann lalla má.

27. Lauztu mjer nú? traustur tjer
 tel eg bráðum kyssir láð.
 Því er ver ef þannig fer,
 þegninn tjáði fyrtur náð.

28. Upp hann spratt, en Hjeðinn hratt,
 hjálminn sló og skallann þó,
 kjannaflattur kauðinn datt.
 kífs á mó og bráðum dó.

29. Skjöldur þjáist hinum hjá,
 hvergi værar stundir fær,
 fæti þá með geiri grá
 Grímur ær af honum nær.

30. Helgi gegnum grimman þegn
 geirinn rak og út um bak,
 dreyraregnið deyfir megn;
 dauðinn taka mátti brak.

31. Smala sá nú Hjeðinn hjá
 hlaupa þar og mælti snar:
 hjer skalt fá að halda á
 hausi farins Sigmundar.

32. Heim til far þú Hallgerðar
hausinn með og láttu tjed:
hvort hans varir háðungar
hafa kveðið fær hún sjeð.

33. Hausinn skar af hrika þar
hann og náir smala fá,
hinn þann bar, því hræddur var
höldum frá og kastar þá. .

34. Ríða bræður fjærri sæð
fljóti - snarir að - Markar;
vörðum klæða vígin skæð
virðar fara' að segja þar.

35. Hvoli ná og Njáli frá
núna kynna; mælir hinn:
hlýrum knáum hæla má,
hjer skulu linna sjálfðæmin.

36. Huga kætir heppni mæt,
hrottapráir fengu dá,
fyrir bæta fyrst ei læt
fanta þá með handarsnjá.

37. Smáli sá, er firðum frá
fótasnari hausinn bar,
hleypur þá sem hraðast má
til Hallgerðar og vekur svar:

38. Synir Njáls við sennu stáls
 sáum vjer í morgun hjer,
 Sigmund frjálsan hjuggju' á háls,
 hníginn sjer eg Skjöldur er.

39. Bræður hjer í bæinn mjer
 buðu lausan færa haus,
 áttum hjer um inna vjer,
 eitthvert raus, er Hjedinna gaus.

40. Heilakrá ei þorði þá
 þjer að færa, göfug mærl!
 meinti þá að þykkjan grá
 þanka særa mundi ær

41. Illa fór það svanninn sórl,
 að sending þá ei mátti fá,
 Gunnar stóran kjálkakór,
 kynni dáins frænda sjá.

42. Fyrir blíðan frænda stríð
 færi sá að næra þá,
 ella nið af öllum lýð
 einatt fá hjer mundi ná.

43. Geysar inn fyrir Gunnar sinn,
 Gerður frjáls og byrjar máls:
 frændi þinn er framliðinn
 í fjúki stáls við sonu Njáls.

44. Gunnar tjáði: glæpa ráð
gefast hjer sem optar skjer,
ykkur báðum hefnist háð,
hver uppsker það bakar sjer.

45. Gunnar valinn gekk úr sal,
geðið fróa reiðin sló,
stefnu skjal um hniginn hal
hvergi þó til laga bjó.

46. Hallgerð fá það hrósið má,
bandar fanna týr í rann,
minnti þá sem optast á
óbættan og veginn mann.

47. Gramdist frú í geði trú,
Gunnar heitti þráið beitt;
líða nú svo þingin þrjú,
þessu skeytt var ekki neitt.

48. Þingi frá eg fjórða á
finnur stála-týrinn Njál,
ítar fá um önnur þá
eins forsjál að tala mál.

49. Gunnar þáði' af garpi ráð,
ganga nú hann vill á brú;
hinu þá tjáði: bið í bráð
brúka þú og seztu nú.

50. Líklegt er að leiðist þjer;
látinn slíma frænda þinn
betur fer að bætum vjer;
beitir linna svarar hinn:

51. Sóma þennann byggja enn
þökkum vjer sem býður hjer,
húndruð tvenn af silfri senn
seldu mjer, og búið er.

52. Fyrir Skjöld ei skulu gjöld
skatnar knáir nokkur tjá,
framdi höldur, hrekkja fjöld,
honum fáir eptir sjá.

53. Níðid það, sem narrinn kvað,
nokkur má ei eptir tjá;
komi maður orði að,
umbun fá skal verstu sá.

54. Svo með gleði greiða fjeð
Guðnar' snarir feðgar þar,
vina geðið glæðast rjeð
góðar vara sættirnar.

55. Lengja má ei ljóð um þá,
sem látnir eru' og dorma sjer.
Öðrum knáu firðum frá
förmum vjer að segja hjer.

56. Gissur heitir hetja teit
Hvíti þar svo kenndur var,
lögin veit og löngum sveit
liðsemdar því veitti svar.

57. Mosfell hann sjer hýsa vann
höfðingsmaður flestu að,
hver einn granna hrósið fann
honum það er sanntalað.

58. Annar heyrir goði Geir,
garpur fríður bjó í Hlíð.
Þessir tveir að málum meir
mönnum víða kæfðu stríð.

59. Rangá hjá að Hofi þá
heldur búið Mörður nú,
Unnur smá er fallin frá,
fleiri sú ei ræður hjú.

60. Merði frá svo fræðin tjá,
falskur væri' og engum kær,
skapið fláa illsku á
einni næra kargur fær.

61. Gunnar hann því hata vann,
að hetju snara öfundar,
frænda þann, sem æru ann
orðstýr bar og listirnar.

62. Maura-þræll var hrekkja - hæll,
 Hofi á og græðir þá,
 óvinsæll og ekki dæll,
 eins og fáum við að sjá.

63. Oddkel mann eg kalla kann,
 Kirkjubæ svo nefna fæ
 staðinn þann, er stýrði hann,
 stendur haginn nærri sæ.

64. Bróðir á sú hetja há
 Hallkeli var til burða snar,
 vistir þá hann hlýra bjá,
 hyski þar sem fleira var.

65. Hallbjörn sveinninn Hvíti einn
 hlýri er og þeirra hjer,
 lasta seinn og hjarta hreinn,
 hrós þeim bera skulum vjer.

66. Írskur þræll við engan dæll,
 ófríður hjet Melkólfur,
 óvinsæll og öflugmæll
 yrpu burinn þjóflyndur.

67. Þrælinn fláa Oddkell á,
 illa vann að flestu hann.
 Þessum frá eg fara má
 og sinna manni, sem bæta kann.

68. Hinu þar á Hosi var
happalestir argur mest.

Skammkell bar til bölvunar
í brjósti versta friðar pest.

69. Illgjarn var, við alla bar
eitrað sinni mannskömmín,
lipur þvara lýginnar,
lævis livinn og frambleypinn.

70. Oddkells ver því auðna fer,
eins og sanna bókin kann;
valdi þver til vinar sjer
vondsku manninn bölvadan.

71. Engum ber að eigna mjer,
illt þó slaður fljóti' á blað;
Njála er, sem níðir hjer,
nema hvað eg laga það.

72. Verkin fáum við að sjá,
vond og góð sem æfir þjóð,
dóma fáa fellum á,
en forðumst sóða verkin óð.

Ellefta ríma.

Skáhent stuðlafall.

1. Loksins fer að líða mjer úr hausi
hólmverjanna tunnu tár,
sem truflar manna vit í ár.

2. Á hátíðinni hefur minni iðni
heldur dvalist vínið við,
á visna skjali orðið bið.

3. endurvakin álftin kvaki grana,
syngi stilltu sagna ljód,
silfurgylltu kerabjóð.

4. Mitt þar yndi allt skal bindast viður,
hauðurs freða búum brag
bjóða meðan vilja lag.

5. Eg er breyta um og leitast viður
þjóðar minnar hylli hjer
helzt að vinna kærsta mjer.

6. Það er vandi þó á standi mínu,
eptir geði allra hjer
óska' eg kveða tækist mjer.

7. Svo sem tjáir Tistrans skráin gamla
um það sjá er áformið
allir fáí dálítið.

8. Söng að spinna af sögum hinna landa,
þeim er fæstir þekktu hjer,
það var næst eg valdi mjer.

9. Reyndi' að prýða ræðu víða ljóða,

þegar skrá eg skrifa rjeð,
skálda smáu brögðum með.

10. Lærdóms meiri menn það heyra' og
sæma,

nú eru þeir, sem þykir slíkt
þvættingsleir og málum ýkt.

11. Því skal Gunnar þjóðar kunna saga
einfalt runnin út í ljóð,
öll svo kunni skilja þjóð.

12. Vann svo bjóða vinur þjóðar dýri
efni slík, er yrkja það,
eg skal líka reyna það.

13. Eg vil sýna yður, mínir landar!
einnig get eg ef þú vilt
allvel letri sögu fylgt.

14. Verðum finna við þó svinnum bjóði
þessa slinna' er fórum frá,
fleiri minnast líka á.

15. Var harðæri um það færi tíma;
hey og fæðu-föngin góð
um fannasvæði skorti þjóð.

16. Fram nam leggja föng til beggja
handa

Gunnar blíði meðan má,
menn þar víða byrgði sá.

17. Synjar engum svo var drengur góður,
þar til lengur ekki á
allir fengu bjargir hjá.

18. Baugs þá hrystir hey og vistir skorti,
með sjer kveðja kempa svin
Kolskegg rjeð og þráinn hinn.

19. Að Kirkjubænum kempur vænar riðu.
Oddkel kalla út hann ser,
orða snjallur Gunnar tjer:

20. Svo er búíð, bóndi! nú eg fala
hey og vistir hjá þjer nú,
og hvað sem misst að gætir þú.

21. Skortir eigi, Oddkell segir móti,
mat nje hey, en miðla þjer
mun eg þegi nenna hjer.

22. viltu gefa, Gunnar hefur svarið:
mína raun svo megir sjá,
muntu laun að nokkru fá?

23. Bóndinn neitar nú að veita gjafir.
Skammkell stóð þar honum hjá,
helzt því góðu rjeði frá.

24. Þráinn tjáði það er ráðið bezta,
hvorutveggja tökum vjer,
til svo leggum gjald sem ber.

25. Skammkell segir : skömm þá eigi
þoldu

Mosfells vænu mæringar,
að mundi rænast láta þar.

26. Ei skal ræna, oss þó bæna synji,
Gunnar hneigir orð þau að.

Oddkell segir þá og kvað:

27. Þræl eg hefi, hingað gefinn var hann,
þetta heljar þriflegt skinn
þjer vil selja, Gunnar minn!

28. Þegninn svarar: þræl ei spara' að
kaupa.

Er svo hingað út leiddur
óhamingju Melkólfur.

29. Fyrir Gunnar sje nam klunna telja.
Heim nú setti hann forsjáll;
heyrir þetta gamli Njáll.

30. Og svo tjer hann: illa gera bragnar,
að synja manni öðrum eins,
aldrei hann svo var til meins.

31. Mælti þóra: það er stórmannlegra,
honum færa föng með skil,
syrst hjer ærið nóg er til.

32. Svo skal vera sem þú gerir mæla
bóndin tjer, og bagga þá
býr hann merar fimtán á.

33. Þetta heyið honum segist færa,
líka fæðu söngum þar
á fimm hann slæðir hryssurnar.

34. Gunnar finnur, gjörði svinnur tala:
mat og hey hjer hirtu nú,
hví mín eigi leitar þú?

35. Þakkar Gunnar greiðanu runni stála;
heim svo ríður hinn við það,
hjer næst líður þingi að.

36. Hafði gesta Gunnar mestan fjölda,
eru' af Síðu austan þeir,
álma ríða meður freyr.

37. hann þeim býður heim þá ríði aptur,
hjá sjer leita hælis þar,
hart í sveitum því að var.

38. Svo á þingið seggir slingir ríða,
Njáll er þar og niðjar hjá,
neitt ei bar til frjetta þá.

39. Heim skal venda' að Hlíðarenda sögu.
Fyrst eg verð að vikja á
vömm Hallgerðar eina þá.

40. Konan mælir Melkólf þrælinn víður,
þungt sem var í þeli æ:
þú skalt fara' i Kirkjubæ.

41. Á tvo hesta ost og mest af smjöri
þú skalt stela föntum frá;
farðu vel með kænsku þá.

42. Brenndu útibúrið pútu-sona;
öll svo haldi öld um geim,
að eldur valdi skaða þeim.

43. Þrællinn greinir: grár eg einatt hefi
illsku grófa æft og svik,
en aldrei þjófa framið strik.

44. Heyr endemil hún svo fremur tjáði,
þú ofgamall þjófur ert,
þar um skrafa ei er vert.

45. Farirðu' eigi, feigð þjer segir bana.
Þrælbeins - greyð fót á fer
fyrst þá degi lokið er.

46. Á tvenna hesta tjáðu nesti stelur,
eldar lesta innivið,
ekki brestur feitmetið.

47. Hundur ei að halnum geyjar kenndum,
en hann greyjið aflífar,
inní fleygir glæðurnar.

48. Bel'ti' og knífi klækja lífið týndi,
Rangárbakka eystri á,
að enda - flakkar - Hlíðar þá.

49. Tók við söngum frúin ströng í geði.
Í Kirkjubæ að morgni menn
mælt er sæju frágangenn.

50. Oddkell heldur hafi eldur skaða
honum þannig unnið einn,
um það mann ei sakar neinn.

51. Að Hlíðarenda heim nú venda' af
þingi
Gunnar fríði' og flokkur manns,
fagna lýðir boði hans.

52: Bar Hallgerður brögnum verð í
stofu,
smjör og ost þar öldin fann,
undrast kostinn Gunnar þann.

53. Veit þess eigi von í eigin búi;
spurði hvaðan hefði frú
hlotið það? En gegnir sú:

54. Þaðan frá, sem þú mátt dável neyta
nauðsyn kalla engin er,
um búrdalla' að kynna sjer.

55. Högg á vanga hetjan stranga lysti
sprundi, reiður þuldi þá:
þýfi leiðu' ei mötumst á.

56. Þetta segir þornaey eg vildi
höggið muna þunga þjer,
það umbuna' ef lukkast mjer.

57. Með þá fæðu fram svo bæði ganga;
aptur slátur innkom þá,
öldin kát sem neyta má.

58. Um Skammketil aptur getur saga,
Rangá hjá að vomur var,
vopn eitt sá í götu þar.

59. Belti' og kníf þar bófinn stífi finnur,
Melkólfs þekkir markið á,
mesti hrekkja - dólgur sá.

60. Oddkel fann og um við hann nam
tala,

þeir svo ráðin rækja gjörð,
ríða báðir, finna Mörð.

61. Gripi sýna gauti- Rínar mána,
spyrja mann: ef þekki þá?
Þar til hann rjeð svara já.

62. Eða hvað um oss er það að meta

svo sem Hlíðarenda á,
eptir týði fleiru sjá.

63. Vomur tjer: það vandi er að segja,
hlut að eiga ójafner,
og því megum sluma vjer.

64. Mördur tjer: þú mælir hjer hið sanna,
mjer samt kunnugt meir en þjer
margt úr Gunnars búi er.

65. Fje þeir bjóða fram ef sóðinn
vildi,

leita mála þeirra þar,
þundur stála gefur svar:

66. Sýnið mjer það silfur hjer, sem bjóði ð
Merkur þrjár þeir fóli fá;
flytur dárinn ræðu þá:

67. Hreppa-konur helzt er von eg sendi
varning með um vísðan geim,
verður sjeð hvað launast þeim.

68. það er máti þjófa' að láta af hendi.
helzt það stela hrekkvísar,
hjer er vel ef þannig fer.

69. Kerlingarnar komnar gjarnan aptur
sýna hvað í hverjum stað
hafa glaðar útvegad.

70. Kannske mætti með þeim lætti
frjettast

fleira nú en vitum vjer,
við það búinn svo eg er.

71. Þetta lyndir limum synda hinum,
heim í skyndi hesta þjá,
hrekka kyndist lundin grá.

72. Hjer af sjerðu helzt að verða mætti,
ef að bresta ekki rök,
allra versta Jústizsök.

Tólfta ríma.

Staðlafall minsta.

1. Þótt að leiddast ljóða taki iðja,
innisetur og einveran
eins og vetur hríðarbann.

2. Get eg ei við Gunnar skilið svona,
saman hljótum sveitast enn,
seinka fer um skilnaðenn.

3. Holdlega við höfum sambúð ekki,
þetta vera andlegt á,
eins og fáum við að sjá.

4. Frelsi ekki fræðadýsir háar
mig úr böndum maka þess,
mun ei hægt að brjála sess'.

5. Því skal, Þú! ásta þinna leita
og ljetta nokkuð meinum mjer,
minnst eg vildi tapa þjer.

6. Þú sem hefir helgað söngva mína
og búið hlýtt að börnum þeim,
er barstu mjer í þenna heim.

7. Því munt vilja þenna greiða vanda,
mín svo aptur innilig
öndin bindi sig við þig.

8. Svo eg geti sagt í rjettan tíma
yfirmanni okkar há,
æfi Gunnars kvæði frá.

9. Svo eg geti sýnt það löndum mínum,
hvernig vorir feður fyr
frægir voru' og trúlyndir.

10. Svo skal ekki, Þú! fyrst um tíma
til samfara við sjálfan mig
sífeldlega jaga þig.

11. Athugum hver örlög fá að reyna
afkvæmin sem eru fædd,
aður fleiri verða grædd.

12. Mördur sá, er marga framdi pretti,
konur sendi' um hjeröð há,
hafa þessar varning smá.

13. Hálfan mánuð hafa' í burtu verið,
heim svo koma klifjaðar
klúta nornir mórauðar.

14. Mördur lætur mæður þessar sína
hvað þeim sjerhver húsfreyjan
huglátlegast gefa vann.

15. Hallgerður þeim helzt þá varð að liði;
henni ost þær hafa frá,
hvergi þó í sneiðum smá.

16. Tók þær Mördur til svo Oddkells
ríður,

í osta kistu konu hans
kantar niður sneiða fans.

17. Allvel þótti þarna eiga heima,
báðir þykast seggir sjá
sóktar mundu þaðan frá.

18. Mördur segir málið hægt að sækja
Hallgerði á hendur þá,
hjer með sagðist skilinn frá.

19. Reið nú heim; en reis um þetta
slaður,

Gunnars bónda eyrum að
einnig kemur málið það.

20. Valinkunnur vansa þenna bæta
flestu vill og fordast þann,
finna Kolskegg bróður vann.

21. Með sjer biður mætan hlýra ríða,
þráinn eins og aðra þá,
er þar næstir búið fá

22. Brautir svo með brögnum náði ríða,
höfðinginn og koma kann
í Kirkjubæ við tólfta mann.

23. Út hann biður Oddkel sig að finna;
Skammkell þar til skaða var,
skömmín gefur þetta svar:

24. Út með þjer skal eg til ráða ganga,
helzt eg mundi hollur þá,
balnum mest er liggur á.

25. Ganga síðan Gunnars eptir boði
Oddkell, Skammkell, Hallkell hjá,
Hallbjörn verður fjórði þá.

26. Gunnar mælti: gott er sízt að vita,
kona valda mundi mín
miklum, Bóndi! skaða þín.

27. Þrællinn sá, er seldan forðum ljeztu,
hefir ráðum hennar að
háðuglega unnið það.

28. Byð eg þjernú beztu menn um sveitir
skipi þessu; Skammkell tjer:
skaðsamlega bjóðið þjer.

36. Oddkell þetta upp svo náði bera.
Gunnar mælti: hægið hjer
háttum nú sem viljið þjer.

37. Mun þó verða mælt um þetta efni,
að sjálfur neitir sæmdum þín,
samt þó standi boðin mín.

38. Ríður Gunnar reiður mest í huga
burtu þá með hópinn hinn.
Hallbjörn tjer við bróður sinn:

39. Ómannlega, Oddkell! Gunnars boði
ansar þú sem ei er kyn,
illan því að hefir vin.

40. Hvað skal þjer að heillum meiga
verða,
að deila við hinn mesta mann,
sem móðir jörðin eiga kann.

41. Samt eg veit, að sæmdar hetjan
fríða

enn þá heldur orðin sín
öll ef gætir ráða mín.

42. Far nú Geir og Gissur finna báða
orðrjett segðu öllu frá,
önnur færðu ráðin þá.

43. Oddkell lætur eina hryssu taka,
bjóst á stað — við bóndann þá
bregður Skammkell ræðu á:

44. Viltu ekki, vinur minn! eg fari
fyrir þig að finna Geir?

Fyrri við mig kannast þeir,

45. Oddkell þiggur það sem kauðinn
býður;

hann svo sneri höldum frá.

Hallbjörn aptur mælti þá.

46. Heimska sú má helzt að meini
verða,

að þú sendir aula þann,
sem allir vita lýgnastan.

47. Oddkell svarar: æðrast skyldir minna,
hverfur mundi hugur þinn
hvessti Gunnar atgeir sinn.

48. Ei má vita okkar mest hver hræðist,
atgeir hans með eggjar blá,
um það seinna tala má.

49. Bræður ljetta báðir reiðir tali.
Á Skammkel aptur minnast má.
Mosfell kemur þrællinn á.

50. Ber hann fram þau loð, er Gunn-
ar hafði

og Gissurs hafi úrskurð á
Oddkell lagið ræðu þá.

51. Gissur mælti: góð hans boð eg kalla;
sætt er bezt að semja við
sæmdar ríka góðmennið.

52. Skammkell aptur Oddkel rjeð að
finna,

bóndann kallar eintal á,
opnar lyga-sjóðinn þá:

53. Það er vilji þeirra tignarmanna
enga sæmd nje sjálfðæmið
sakir slíkar brúka við.

54. Þú skalt Gunnar' þýfisnauti stefna,
sem að kostinn hirti hinn,
en Hallgerði um þjófnadinn.

55. Gjörði' eg þig sem gildastan af
flestu,

hjer því máttu herða að,
hinn kvaðst mundi reyna það.

56. Hjernæst ríða höldar 12 úr garði
að Hlíðarenda austur frá,
úti standa Gunnar' sá.

57. Oddkell lætur langa stefnu flytja,
Skammkell getur gleiður frjett:
Gunnar bóndi! er nú rjett?

58. Ykkur kveð eg um það mestu varða,
Gunnar tjer, en mäske má
minnast þetta síðar á.

59. Fyrna reiður frægðarmesti kappi,
reyrður fast við rauna mál,
ríður nú að finna Njál.

60. Láttu á þig ekki festa vinur,
mælti Njáll: því málið það
mun þjer snúast sæmdum að.

61. Varla skal þig vina-sylgi bresta.
Þaðan síðan þingið á,
þegnar ríða búum frá.

62. Gunnar finnur gilda þar úr Dölum
mága sína mengi hjá,
málum þessum greinir frá.

63. Rútur það til ráða kunni leggja:
þreyta skulum þegna við,
því að vort er meira lið.

64. Gissur Hvíta hólminn á þú skora,
en Kolskeggur goða Geir,
gugna munu fyrir þeir.

65. Oddkel við og aðra' í hinna flokki
 finnast munu þegnar þá,
 sem þora' að reiða sverðin blá.

66. Sjálfðæmi ef selja þeir oss vilja,
 taka skaltu þannig því,
 þyki sæmd og virðing í.

67. Njáll kvað þetta næst til góðra
 ráða.

Gamanlausar greinir þær
 Gissur Hvíti heyra fær.

68. Oddkel spurði að hver ráðið hafi,
 að Gunnari var stefnt um stuld
 ef stríða á fyrir þessa skuld.

69. Oddkell sagði: eigin ráð þín vera,
 Skammkel sýndist sættast lítt,
 sækja heldur málið strítt.

70. Mannfýluna', er mestu logið hefur,
 glæpafullu getum vjer,
 Gissur mælti, fundið hjer.

71. Maðurinn Skammkell mállaus þá og
 veikur

bælist inní búðum þar,
 bágt við hann að eiga var.

72. Gissur þá með gildum flokki vendi
Gunnars til og greina fer:
gættu nú þess bjóðum vjer.

73. Sjálfur máttu meta þínar sakir,
svo að forðumst vanda vjer
en virðing mesta sýnist þjer.

74. Gunnar þenkti' um gjörð á máli sínu,
um það hefir engra ráð,
og svo fær hann þann veg tjáð:

75. Húss og matar hafa skuluð virði,
en fyrir það er þrællinn vann
þjer eg engu gjalda kann.

76. Leynt þú hefir lesti á þeim kauða;
hann sje gjör til handa þjer
hæfilegast sýnist mjer.

77. Fyrir hitt, til háðungar og ama
stefnur ljeztu hafa hjer,
hússins verð eg gjöri mjer,

78. En ef viljið ei að þessu ganga,
öðru búast eigið við,
okkar mun þá lokið frið.

79. Gissur segir: sætt skal halda þína,
ef vinur síðan Oddkells ert.
Aldrei! mælti Gunnar þvert.

80. Skal hann mega Skammkells ving-
an hafa,

sem lengi hefir leiðað þráð,
leggja skal þó honum ráð.

81. Oddkell bafi einatt þenna vara,
að hann nú í annað sinn
aldrei gjöri' á hluta minn.

82. Þeir að kostum þessum ganga verða,
mestu sæmd af málum fjekk
með þeim hætti kempan þekk.

83. Þannig lýkur þessu stóra máli,
gekk svo þá, nú gengur og,
ganga lög sem hafa tog.

Þrettánda ríma.

Hrynjandi minni frumhentur,

1. Hetjur fornu fannagrundar
fengu nægan sóma,
edli bornir lífs og lundar
ljettum beittu skjóma.

2. Um það síðar sanninn báru
sögur fleina braga,
manndóms tíðir vorar váru
vænni' í fyrri daga.

3. Að standa' í sporum hnignra hinna
helzt er prísar saga,
ekki þorum vjer að vinna
vegna nýrra laga.

4. Þar sem hinir þorðu vega,
þegna eggjum bláum
klækja vini voðalega,
við á kjaptinn fáum.

5. Við það sektir liggja líka
ef laumum hnefa slætti;
mjög áþekkt og þjóðin ríka
þegar vígin bætti.

6. Örlög menn ei mega þreyta,
minnkar hetju-skara;
munni' og penna ber að þeita,
báðum þó með vara.

7. Fólks þar dádír fornu sneyðast
finnum annað gaman;
vjela ráðin ekki eyðast
aptan til og framan.

8. Síst eg meta má í orðum
margt þó auki kvíða;
hvort nú betur fer en forðum,
þar Fororðningar stríða.

9. Nú er þrátt á borðum boðið
betra' en fyrri daga;
minna hrátt og meira soðið,
máltíð úr að laga.

10. Minna villt og meira tamið
má að efnum líka;

minna tryllt og meira lamið.

Má þá ekki líka?

11. Þar við bíða meining mína]
mun eg núna láta;
beggja tíða sögur sýna,
siðn og hinnar máta.

12. Oddkell traustur einusinni
álfa- kveður -mækja;
í Dal austur átti kynni,
ætlar veizlu sækja.

13. Til ferðarinnar ríkur ræður,
að reyna jóra þaðra
Skammkel sinn og báða bræður,
bragna fjóra aðra.

14. Oddkell reið á ólmum hesti
upp að ranni Hlíða,
fór að skeiða fákur bezti,
förlar manni' að ríða.

15. Hann ei tauma-halds má njóta,
hestur nennir æða,
líkt og straumar fossa fljóta,
fram af enni hæða.

16. Fljótshlíð nær á fimum beinum
fjarri skeiðar vegi,
Gunnar fær á akri einum
er hinn heiðarlegi.

17. Fyrri eigi ögn til sá hann
ýta hinna leiðar,
þarna fleygjist ofan á hann
Oddkell slinni reiðar.

18. Sporinn annar spjóta-hlenna
spillir kinn á Gunnar'
blóðið vann um vænan renna,
við ei hinn má kunna.

19. Seggir skæðir sjá, hann tjáir
særður klárnum æsta,
að mjer blæðir þó, svo þjáir
þrúngið sárið næsta.

20. Skaminkell segir: veiga viður,
þó vætti blóðið rjóða,
þú mátt eigi æðrast viður
eða móður hljóða.

21. Þorugur meir á þingi varstu
þetta spakir sanna,
þar atgeirinn blitra barstu,
og bjóst um sakir manna.

22. Gunnar ræðir: meinsemd minni
 minnst úr sinni týni,
 ef eg næ þjer optar, slinni!
 atgeirinn þjer sýni.

23. Skammkell æpir að og tjáði:
 allvel ríðið, drengir!
 Auðnu-tæpa öld á láði,
 upp um hlíð svo flengir.

24. Gunnar brú til bæjar hneigir,
 bezt að sinni gætti,
 fáum búum frá hann segir
 er flytja kynni vætti.

25. Ætíð mettur illu ráði,
 austur frá í dalnum,
 Skammkell þetta hafði' að háði,
 hvatvís þá í salnum,

26. Margar kunni skammir skrafa
 skaða fundinn dári,
 sagði Gunnar grátið hafa
 geystu undan fári.

27. Mikið gátu' um Gunnar slaðra
 gautar seima víða,
 viku sátu að veizlu þaðra,
 vildu heim svo ríða.

28. Greina skal af Gunnar vænum,
 á garði kærum sat hann,
 sjer hann smala sinn að bænum
 sækja ærið hvatan.

29. Hví svo óður, Gunnar greinir,
 getur drengur ríða,
 sá hinn móði svara reynir:
 svik vil enginn líða,

30. Sá eg renna mjer á móti
 mjög af æði stóra
 átta menn hjá Markarfljóti,
 með litklæðum fjóra.

31. Oddkell þar að austan mundi,
 ansa Gunnar tekur,
 Smalinn svarar laufa lundi:
 líst mjer klunninn sekur.

32. Er mjer þrá, að illra manna
 orðtak góðan níðir
 Skammkell fláa einatt anna
 æði sóða tíðir.

33. Hefir látið heyrt í skrafi
 heillum sá er sneyddi,
 að þú grátið undan hafir,
 Oddkel þá þig meiddi.

34. Mjög orðsjúkur megum þegi,
mælti Gunnar, vera,
þig skal brúka' að öðru eigi,
enn þig tíðir gera.

35. Skal eg eigi Kolskegg kynna?
kveður smalinn þetta;
hinn kvað nei, eg hann mun finna
og herma talið frjetta.

36. Far nú moður svefn að sækja;
sveinninn þannig gerði.
Hetjann góð að galdri mæka
girða vann sig sverði.

37. Gylltan hjálm á höfuð færði,
á hlið nam skjöldinn binda,
atgeirs málms í höndum hrærði,
hljóð sem köld nam mynda.

38. Hátt við söng þá svedjan góða
svo að hvein í blaði;
fram í göngum Rannveig rjóða,
ræðu ein talaði:

39. svo þig reiðan, sonur góður!
sákat neyð þó skaði,
Gunnar cyðir orðum móður,
einn svo reið úr hlaði.

40. Bragnar heyra, hátt er sungu,
 haddaeyrin tjáði:
 ykkur geirinn Gunnars þungur
 göllin meiri háði.

41. Þá Kolskeggur þrekinn tjáði:
 það mun frjettir boða.
 Hesti seggur hollur náði,
 hal vill eptir troða.

42. Kvað Hallgerður: hann nú láti
 hrekkjakauða reyna,
 ei þeim verður að hann gráti
 undan nauðum fleina.

43. Gunnar yðar, essið lemur
 akra niður tungu,
 Rangá við hinn vaski nemur
 hjá vaði skriðapungu.

44. Gagnvart Hofi beið hinn bezti,
 brynju rofi hasta,
 þar hann ofur-þjáðum hesti
 þunga lofar kasta.

45. Þar mógrýti götur fyllir;
 gautur lítur fleina,
 hópur ýta ofan stillir,
 ei sjer hlýtir leyna.

46. Gunnar tjáði: varnir veita
verður ráðið slinna,
atgeirs bráða ef menn leita,
ættuð smádir finna.

47. Eins nú reynið ekki miður,
ef hjer skeinur dropa,
hvort eg veina undan yður
eða' í neinu hopa.

48. Af baki renna bragnar snjallir,
brandar flenna góma,
að Gunnar spenna einum allir
eggja tvenna skjóma.

49. Hallbjörn sveigir sverð ódeigi
sýna megin vildi;
Gunnar segir: sæk þú eigi,
sízt því deyja skyldir.

50. Hjaltaknífar ef mig ýfa,
eigið líf að verja,
eg mun stífur engum hlífa,
illra fífu herja.

51. Svörin brýnir blossa grana,
bráðum sín nam þylja:
þú munt mínum bróður bana
bistur sýna vílja.

52. Skömm er hjá ef skal eg standa,
 skekur þá sinn brandinn,
 mjög helbláan millum handa,
 að mækja þráinn fjandinn.

53. Gunnar skaut þá skildi viður,
 skjóminn flaut þar gegnum,
 þá við braut hann birðing styður,
 brandi stautar dregnum.

54. Sjónir eigi á má festa,
 egg þá megin hvetur,
 hrings af fleygir hetjan bezta
 handlegg slegið getur.

55. Skammkell laki í kvalakvaki
 að kempu baki skeiðar;
 biðjum hrakið tröllin taki,
 tjón og sakir leiðar.

56. Exi brá hann mest sem má hann,
 máttar þá sjer beiddi,
 Gunnar sá hann, atgeir á hann
 eggjabláan reiddi.

57. Sló úr hendi hyrnu kauða
 heljarvendi meður,
 hana sendi á ána auða
 og þá hendring kveður:

58. Þú mig frjettir : fyrr ef stefna
flyttist rjett til dóma;
þinna pretta þarf eg hefna
þrællinn flettur sóma.

59. Þreif atgeirinn þundur klæða,
þá og eirir miður,
gegnum keyrir Skammkel skæða,
skolast dreyra yður.

60. Af falnum þeytist lukkulausi
langt um reit að flögum,
í gatna-bleytu hann að hausi
hraut og sleit þar dögum.

61. Austmann ljótan Eyjólf nefni
einn, er skjóta náði
beittu spjóti' að Hámunds hefni
helzt með fljótu ráði.

62. Kesju henda vann að vana
vaskur bendir linna,
aptur sendi hinum hana,
hans mun enda vinna.

63. Flugid varð á fleini þanninn,
fór til harðra kvala,
gegnum bardan, gegnum manninn,
gegnum jarðarbala.

64. Oddkell móti þegn' óþreyttur
þorði spjóti snúa,
stefndi' á fótinn brandur beittur
baldri grjóta hnúa.

65. Ljett sem þeyr í loptið hleypur
laufa freyr að vonum,
síðan keyrir sóknarsleipur
sinn atgeir að honum.

66. Gegnum manninn geirinn keyra,
gjörði hann til dauða,
um vígs þannig eyri dreyra
æða hrannir rauðar.

67. Að Kolskeggur hljóp með hraða,
Hallkel leggur spjóti,
þannig heggur hann til skaða,
hnigur seggur ljóti.

68. Skjómar þráttá' á röndum rauðir,
renna sáttir dýrar,
falla átta allir dauðir,
undir máttar - hlýrar.

69. Kona sá frá Hofi hvaða
háski á þar gengur;
Merði tjáir hún með hraða;
hjarlar flái drengur:

70. Það kvað eina þegninn gildi;
þá var meining orða,
að hann neinum af þeim vildi
undan skeinum forða.

71. Málin hneigjast hrekkja-kauða
hafs við freyju bjarma,
flest þú segir, flest þú nauðar,
fýlu - greyjið arma.

72. Gunnar fríður fram með bróður
fíla - nǫfir - kórinn,
nú hann ríður nær sem óður,
nára - hýðir - jórinn.

73. Á eyrar sandi stökk á stræti
stefja andra viður,
kom standandi' á fimum fæti
frjáls á landið niður.

74. Hart er riðið, hlýrinn tjáði;
hinn brá liðugt orðum:
'Skammkell við mig hafði' að háði,
hróp það sniðugt forðum.

75. Skeggur segir: hefnt þú hefir,
háðs á greyji dána,
svarið megin-n-gildur gefur
græðis fleygir mána:

76. Ekki veit eg, að sje bleyða
að því leyti meiri,
þótt eg skeyti minnst að meiða
menn á heitum geiri.

77. Lifir manni lof og vansi,
lítt sjer kann að brjála,
dvöl þótt hann í heimi stansi,
hjer það sannar Njála.

Fjórtánda ríma.

Stafhenda.

1. Vænt er góðann vin að fá,
vanda flestan bætir sá,
veitir bæði vörn og ráð,
vora þó að bili dád.

2. Kjósa skulum heldur hann,
en hástól konga voldugan,
opt sem byrgir ama nótt,
angur, neyð og hugarsótt.

3. Kjósa skulum heldur hann
en hlýjan meyjar kærleikann,
hann svo tíðum hvikull er
og hitnar meir en þolum vjer.

4. Kjósa skulum heldur hann,
en hulinn málm er Plútus fann,

hann þó mikið megi sjer,
mirkra vinar brjóstið er.

5. Hitt er víst, að vandi er
vin að finna nægan sjer,
sem að einn oss unnir, þá
allir hinir snúa frá.

6. Fóstbræður á fyrri tíð
festu vinahótin blíð,
ærið viður eymdakvak,
undir gengu jarðarþak.

7. Saman ljetu blæða blóð,
bundu þannig heitin góð:
hvað sem einum ama rjød,
annan skyldi snerta með.

8. Hefndir voru þungar því,
þegar annar vígi í
falla varð, svo fjandmanninn
friði öllum svipti hinn.

9. Heldur ljetu höldar fjör,
en hefndin ekki kæmi snör,
foröktuðu fje og völd
fyrir þann sem deyði höld.

10. Hvert mun Gunnar haldast við
hættan eptir járnaklið,
vini hans eg væna bið
vöskum nú að sýna lið.

11. Víða spurðust víginn skeð,
var það flestra sögnin með,
vonum seinna hetjann há
hefði leitast til við þá.

12. Gunnar fór að finna Njál,
flytur honum þetta mál.
Karlinn mælti: mikið er
að maklegleikum unnið hjer.

13. Þú munt koma þingið á,
þar til sæmdar verða má,
málin ráðum mínum að,
mjer er fast í huga það.

14. Víga þinna upplaf er
atvik þetta. — Gunnar tjer:
ráð mjer legg þú sí-forsjáll;
svo skal vera, mælti Njáll.

15. Sama skaltu ættlegg í
ætið forðast víg á ný,
rjúf þú aldrei samda sætt,
svo mun þjer að engu hætt.

16. Rjúfa sættir meir enn mjer,
mörgum hættir, Gunnar tjer;
gegnir hinn, sem gelur spá,
gamall muntu verða þá.

17. Þó ef brýtur þetta tvennt,
þar með lát þjer verða kennt,
feigur muntu fyrir það“.

Ferdast Gunnar svo af stað.

18. Frjetti Geir og Gísur þá
Gunnars stóru vígum frá;
eptir fallinn Oddkel þeir
áttu mæla báðir tveir.

19. Vestan riðu ítar ár,
yfir líta dauðra sár;
votta nefndu undum að,
eru nú búar það.

20. Heima Gunnar vaskur var
við þrjátíu manna þar;
bragna þó með hundrað her
honum að ei voga sjer.

21. Við það riðu höldar heim,
helzt var ræmt af málum þeim;
rekkar flestir rjeðu spá,
róstugt mundi þingi á.

22. Fljótshlíðingar flestir þá,
fylgdu Gunnar þingið á,
ærið því að vinsæll var,
vansti kappi Snæfoldar.

23. Þar er Njáll og niðjar hans,
 nauðsyn þjentu höfðingjans;
 koma Geir og Gissur þar,
 ganga til þar lögberg var.

24. Víguni lýstu vel með skil,
 var svo gengið dóma til;
 Geir tilkvaddi Gunnar þá
 greinir eiðs að hlýða á.

25. Eiðinn vann, og öll sín rök
 einnig taldi, þá fram sök;
 vottum líka vitur þá
 vann að skipa bekki á.

26. Bað svo hrinda búum hann,
 bauð svo kviðinn fram sagðan;
 bragnar stíga bekkjum frá,
 brátt til dóma ganga þá.

27. Báru svo sem sannast var,
 samt var eitt í kviðnum þar,
 að Auðólfs frændur utanlands
 áttu gegna vígi hans.

28. Njáll og Gunnar þóttust þá
 þar með vörn í máli fá;
 Gunnar dómi gengur að,
 Geir sig nú að heyra bað:

29. „Um það þjer jeg stefni strangt,
stofnað hefir málið rangt;
segi jeg þig sekaðan,
sök af slíkri fjörbaugsman.

30. Nauðsyn þegar nóga sjá
Njáll og Gissur hvíti þá,
leita fara sætta senn;
semji þar um dánnumenn.

31. Samið verður svo um það,
„Sáttegjarn er jeg“, Gunnar kvað;
sex tilvaldir vitringar
viku nú til úrlausnar.

32. „Skammkel bæta engu á,
ógildur hann falla má;
gjöldum manns á móti gekk
meiðsli það er Gunnar fjekk.

33. Önnur vígin verði bætt,
verður þettað ráðin sætt;
ærið vildu sje til fá
frændur Gunnars honum þá.

34. Allt var bætt á þingi þar,
þegnar festu sættirnar,
verður enginn vandi á,
vinir allir skyldu þá.

35. Gunnar ríður horskur heim,
hefir sæmd af málum þeim.

Sitji nú með heiðri hann
heima meðan skil við hann.

36. Starkað nefna má jeg mann,
miður þótti góður hann;
Hallbera var húsfreyjan,
Hróaldsdóttir nefnast vann.

37. Áttu búin ekki ring,
upp við fjallið þríhyrning,
sonu líka þrekna þrjá,
þessa pílta nefna má.

38. Þorgeir hjetu og Þorkell hinn
þriðji Börkur strákurinn;
allir komu illa sjer,
ofsamenn og harðlynder.

39. Hjónadóttir heillir bar,
Hildigunnur, læknir var
kölluð sú af þegnum þar,
því sjer tamdi menntirnar.

40. Egil nefnum annan rekk,
einnig hann sjer konu fjekk;
Sandgil bærinn halsins hjet,
hans jeg líka sona get.

41. Kolur einn og Óttar var
og hann Haukur listasnar;
þessir bræður allir enn
ójafnaðar þóttu menn.

42. Steinvör móðir manna var
mikið ekki hrósið bar;
systir þeirra helzt fær hól.
heitir Guðrún nætursól.

43. Egill heldur austmenn þá,
auð og vinasældir fá;
þórer hjetu' og þorgrímur,
þótti drengur góður hver.

44. Ætíð voru eins hugar
Egilseyrir og Starkaðar;
lögðu saman leik og mennt,
listir fær hver öðrum kennt.

45. Starkaður sjer hafði hest,
hófa- þótti ljónið bezt;
hjeldu menn að ati í
aldrei mundi sigrast því.

46. Um það talað eitt sinn var,
enginn mundi' um sveitir þar
etja þora hest við hann.
Hildigunnur mæla vann:

47. „Gunnar brúnan blakk sjer á,
bítast veit jeg þorir sá
þennan við“, en bræður brátt
brúði svara' á þennan hátt:

48. „Heimskar konur æ um of
einum Gunnar selja lof,
en ekki er víst þó etjum vjer
að hann nái sigri hjer“.

49. „Bæði um það og annað allt“
— aptur mælti kvenndið snjallt —
„ber hann hærri hluta enn þjer“,
hjer við reiðast bræðurner.

50. Riðu Hlíðarenda að
allir bræður þá af stað;
Gunnar sagnar gestum þá,
garpa spyr hvort fara á:

51. „Ekki lengra“ anza þeir,
„oss er sagt að stálafreyr
eiga munir ungan hest'
í ati sem að dugi bezt“.

52. „Litlar sögur“, svarar hinn,
„sæmir fáir hestur minn,
veikur hann og ungur er“;
aptur gegna bræðurner:

53. „Hildigunnur hins til gat
að hesta mundi þora at,
við oss reyna velli á“;
vaskur mælti Gunnar þá:

54. „Þora mun jeg þetta víst,
þannig samt á málið lýst,
lítil muni brögnum bót“;
bræður svara þessu mót:

55. „Muntu reyna með oss þá“?
Mælti Gunnar til þess: „já!
ei svo verði ónýt gerð
ykkar þessi langa ferð.

56. Gumnum verði gaman að,
en glæpalaust sje okkur það;
ef mjer bjóðið brögðin flá,
bystast kann jeg líka þá.

57. Allan skulud eiga þið
undanleik, en búizt við,
ósæmd vil jeg énga fá
yðar líkum bræður hjá“.

58. Hlýrar stigu hesta á,
heim svo ríða, föður tjá
öllu þessi efni frá,
etja hvernig jórum má.

59. „Leitið spart á listamann“,
lýsa þeirra faðir vann.

„Frægstur er af höldum hann“,
Hildigunnur mæla vann:

60. „Gunnar bóndi sjerhver sjer,
seinþreyttur til reiði er,
en ofarmenni ef illa fer,
að því skuluð gæta þjer“.

61. Gunnar finnur Njál á ný,
núna segir rjett af því
hesta-ati hjer um bý
hann sem væri ráðinn í.

62. „Meiri hlutann muntu fá“,
mælti Njáll, „en þó skal spá,
mannaföllum eptir á
atburðurinn valdi sá“.

63. „Mun það valda mínum deyð“?
mælti Gunnar þessa leið.

Svarar Njáll um sama skeið:

„Sízt þú átt að kvíða neyð.

64. En þeir sem að þjer sækja' um síð,
samt á þessa munu tíð
minnast þegar magna stríð,
mikinn þar af ótta bíð“.

65. Gunnar ríður hraustur heim,
 hjér næst frjetti vitur heim,
 að hans mágur hnje frá heim
 Höskuldur og leifði seim.

66. Þorgerður á Grjóta greið
 getur barn um sama skeið;
 gefa náði hringaheið
 heiti þess er bana leið.

67. Tvo sjer Gunnar arfa á
 eigin víður baugagná,
 Högni annar heita má,
 hinn skal Grana nafnið fá.

68. Efnilegir eru þeir,
 en þó Högni Grana meir,
 drengskap bar því fleinafreyr,
 föður sínum líktist meir

69. Hefur svo um hesta - at,
 hvers jeg fyrir skömmu gat;
 nógu lengi nú jeg sat.
 næst er því að taka mat.

Fimmtánda ríma.

Oddhending minni.

1. Fjalla handar beztum brand
bragar færum smíði;
kært að vanda Klakaland
kvæðum mínum hlýði.

2. Fræðin skráð um fósturláð
af frægðum hinna daga
flutt af dád, því fæ eg spád,
flestum mundi haga.

3. Skemmtan var hjá skötnum þar,
skipt til fleiri greina;
ærið snarir íþróttar,
allmargt vildu reyna.

4. Um blóðið hafna hrannar skapl,
hestum beyttu ráar;
reyndi tafl og einnig afl
afreksmengið knáa.

5. Kunnu sund, og svanagrund
selum líkir fóru;
reyndu unda al í mund,
æfðu fimni stóru.

6. Hlaup um vogahauður og
herti þjóðin snara;
eins af boga örfaflög
ekki mundu spara.

7. Skíðaför, sem færi ör,
firðar kunnu víða;

hófa knör sem hafði sjör
hvatir nóg að ríða.

8. Gátu snarir glímurnar,
gautar numið klæða;
knattleikar um haudur hvar
hugi náði glæða.

9. Um þá stund var Ísagrund
æfð í þægðar vana,
nú er mund og lýða lund
límd við skildingana.

10. Vani hjer sá orðinn er,
ekki að manni kveður
nema beri bagga sjer
blakknun Grana meður.

11. Hesta fráir atið á
ýmsir reiðum flíka;
Njál þar má og sonu sjá,
sjálfan Gunnar líka.

12. Bræður hans þess mesta manns
mundu þar og báðir,
og mikillt fans af lýði lands
líka koma náði.

13. Líka knáar sveitir sjá
sonu þar Starkaðar,
Egils þá og arfar gá
eins til þess markaðar.

14. Spyrja þeir ef fleinafreyr
fákinn búinn hafi;
Gunnar eirinn lands á leir
leiðir þá að skrafi:

15. „Nú skal gleðin góða ljed
garpar bráðum yður“.
Þá Skarphjeddinn ríkur rjed
ræða Gunnar viður:

16. „Um þetta bil með þægðar skil,
það ef mætti nýttast,
klár þinn til jeg keyra vil
þar klyfja-hundar bíttast“.

17. Hetjan tjer: „Þess hömlum vjer“.
Hinn kom svari beru:
„Vel þó fer þar hvorir hjer
hávaðamenn eru“.

18. Gunnar kvað: „Þá göngumst að
geyst að hesta-stríði,
vor mun skaði verða það
víst þó nokkuð bíði“.

19. Leiddust þá framm hrossin há,
Hjeddinn Gunnars leiðir,
keyra sá skal eptir á,
atid þreyta beiðir.

20. Rauðum þar á rokki var
ráður Hlðarenda,
stöng hann bar til burða snar
og belti ofar lenda.

21. Hrossin fráu hlaupast á,
hófa reyna framan;
bítast þá svo mengið má
mest að henda gaman.

22. Þorgeir tjer við hlýra hjer:
„Hrindum jóri vorum,
gætum vjer hvort Gunnar hjer
getur haldið sporum“.

23. Hesti fláir hrinda ná,
hefja vilja þrætur;
Gunnar þá sinn gillir á
ganga fastar lætur.

24. Aptur á bak við þetta þjak
Þríhyrningar steypast;
fákur hrakinn bjó þeim blak,
bræður máttu sneypast.

25. Upp fá stæðið, eptir það,
illskan geð þó særi,
Gunnari vaða vogas að,
vjek hann sjer úr færi.

26. Kol hinn gráa hetjan há
 handa milli þrífur,
 langt sjer frá þeim fleygði; á
 fantinn óvit svífur.

27. Gunnars hest af mætti mest
 meiða Þorgeir náði,
 augað lesti, út það sjest
 óðum hanga gáði.

28. Gunnar sló með þrótti þó
 Þorgeir högg á kjanna;
 óvit bjó þeim eyddi ró
 ofurhöggið glanna.

29. Jórinn knáa höggva há
 hetjan Kolskegg biður.
 „Ekki sá — hann mælti — má
 meiðsli lifa viður“.

30. Hlýrinn vann það vildi hann,
 vitkast Þorgeir aptur,
 vopnast glanni' að Gunnar rann
 góðu heillum táptur.

31. Stilltu fól í kjalars kjól
 kappar, þá svo eigi
 náði sólar Nílar stól;
 nú Skarphjedið segir:

32. „Leiðist mjer hvað þæfið þjer,
þannig svona lengi;
betur fer með vopnum vjer
vegum hrausta drengi“.

33. Njáll um sættir nú fær rætt,
náðu bræður svara:
„Ei skal hætt en höggið skætt
heldur launa fara.

34. Gunnar sá skal seinna fá
sókn og dauða bíða“.
Hestum ná, af þingi þá
þegnar allir ríða.

35. Líður þá unz þingvöll á,
þjóðin ríður stinna,
Ólaf þá þar mág sinn má
mætur Gunnar finna.

36. Bauð sá þeim með heiðri heim
um haustið sig að gesta;
bað þó seimabör um geim
brúka varúð mesta.

37. „Ei þú mátt með fólkið fátt
ferðir hefja slingar,
oss því flátt á allan hátt
ætla þríhyrningar“.

38. Ásgrím mann jeg inna kann
einn úr tungu Bræðra,
þrátta vann á þingi hann
þá til mála skæðra.

39. Úlf hann viður Ugga nið,
átti í vanda hálum; .
þessi biður þjóð um lið
þeim að gegna málum.

40. Gunnar vann, því Ásgrím ann,
að þeim málum ganga,
skora hann á hólminn vann
hesni Ugga stranga.

41. Stálaver ei vogar sjer
viður heljarmanninn;
vopnin ber ei hesja hjer,
hætti málum þanninn.

42. Eigi smáa aðstoð þá
Ásgrímur nam þakka;
heimboð sá hjá sjer að fá
sendir biður stakka.

43. Þingi lauk, á hófahauk,
hver til búa sinna
síðan strauk, og enn að auk
öðrum störfum sinna.

44. Síðar þá því sumri á
svo við Kolskegg bróður
Gunnar tjáir trúr sem má
týgist fleinarjóður.

45. „Bræðratungu á taumalung
til skal ferðir gera;
virða ungu vopnin þung
vil jeg láta bera.

46. Stígum þrír á þófadýr,
þangað veizlu sækja;
okkar hlýri Hjörtur skýr
hlinum fylgi mækja“.

47. Hjer næst finnur hetja stinn
hjálm og sköldinn rjóða,
atgeir sinn og eggteininn,
Ölvers nautinn góða.

48. Bræður hans í hlífa fang
hreifðu sverði þungu;
hestar dansa um leiðir lands,
loksins ná þeir Tungu.

49. Veizlu knáir firðar fá
fríða nokkra daga;
vilja þá um hjeröð há
heim á leiðir draga.

50. Þessa ferð, sem þá var gerð,
þrífyrningar frjetta;
brýna sverð og bragna mergð
biðja á fætur spretta.

51. Bragnar fráir þaðan þá
þrjátíu verða saman;
hyggja fláir hlýrar á
henda sverða-gaman.

52. Í þeim fans umálfur lands
aulinn fer Starkaður
og arfar hans í eggja-dans;
Enginn nú var staður.

53. Egill snýr á ess órýr
eins til þessa fundar,
synir þrír með seima týr,
sækja leiðir grundar.

54. Austmann þórer orku stór
Agli fylgir líka;
svo á jóra flokkur fórr,
að finna bragna ríka.

55. Hófa stólar reyna ról
reigja hærða makka,
í Knafahólum felast fól,
fram við þjórsár bakka.

56. Getur þá, að Gunnar frá
Grím í Túngu ríður,
yfir náir nú út á
núna komast fríður.

57. Ánni hjá hann ekki má,
enn þótt fýsi, vaka.
lætur á og segist sá
svefn þar mundi taka.

58. Festir blund á grænni grund
Gunnar kappinn mætur;
um þá stund á alla lund
illa í svefni lætur.

59. Hjörtur tjer: „Nú viljum vjer
vekja kappann fríða;
þykir mjer hann muni hjer
megna drauma líða“.

60. „Vekja þann ei kappa kann“,
Kolskeggur nam inna;
„nú skal hann þó neyði bann,
njóta drauma sinna“;

61. Galið er í geði sjer
gátur drauma fljetta;
samt við ber þeir benda hjer
brögnum opt til frjetta.

Sextánda ríma.

Drjúgmælt.

1. **K**veðum hljóðs að háttum kvæða,
heyra kunnum allir þá,
hvernig blóðsins öldur æða
eggjum Gunnars niður frá.

2. Ekki get jeg bækur bera,
blóðs þar vaka dundi hríð,
æðri hetju honum vera
haðurs klaka fyrr á tíð.

3. Veit jeg Snjóa - frónið fríða,
frá þeim háttum sögur tjá,
hraustar nóg við hjör að stríða
hetjur átti margar þá.

4. Grettir sterki máttar maka
máske engan finni sinn,
þar er serkir blindar blaka,
barðist lengi fullhuginn.

5. Ei var Hörður heldur vægur,
hvar sem náði reiða brand,
af sóknargjörðum sínum frægur,
sýndi dád við neyðarstand.

6. Súrs þar niður sverði beitti,
sýndist friði lokið þá;
blóðs hann niður bárum fleytti,
bragnar skriðu hræddir frá.

7. Um Skarphjedið frægðir finna
framt í Njálu vorri má;

eg þótt kveði um hann minna,
öxarstáli þungu brá.

8. Fimur Kári frægðarmaður,
flokka tíðum deyða vann,
fyrri á árum annálaður
ekki víða maka fann.

9. Ótal fleiri afreks drengi
Ísa - sýna - grundin má,
sem að geirinn ljetu lengi
löndungs hvína skyrtum á.

10. Úrskurð flestan um það gefur,
einnig sannar bókin það,
Gunnar mestan heiður hefur
hauðri fanna útvegað.

11. Gunnar náði bregða blundi
bylti skildi þungum frá;
hita þjáður halur stundi,
hlýrar gildir spyrja þá:

12. „Seg oss þína þunga drauma,
þar svo hlýða megum á,
vaskur gínar vita strauma,
vísu smíðar eina þá:

13. „Við svo fáa vjer úr Tungu
varla skyldum ríða hjer;
von jeg á á vígi þungu,
vorum hlýðið draumi þjer:

14. „Þóttumst vjer í þundarkjólum
þreyta jóra skeiði á,
komum hjer að Knafahólum,
kynja-stóra varga sá.“

15. „Ærið margir þessir þóttu
þróttarstrangir vígbúner;
að oss vargar illir sóttu,
út að Rangá snerum vjer.“

16. „Vel af þrótt jeg verjast knátti
og vann að skaka boga minn;
en þeir sóttu svo jeg mátti
sverðið taka og atgeirinn.“

17. „Eg nam varga eggjum sundra,
áttu skaða búinn sjer,
Jeg vo svo marga var að undra,
Jeg vissi ei hvað þá hlífði mjer.“

18. „Þú með björtum laufa líka,
lífið þjáðir varga snar,
en þeir Hjört við aðsókn slíka
undir náðu hafa þar.“

19. „Einn hans hjarta gini greipti
góma-bryðja fleinum vann;
eg þá snart að honum hleypti,
ljó í miðju sundur þann“.

20. „Við það náðu vargar stökkva,
voru æði særðir þá;
eitt nú ráð þjer hygg jeg hrökkva
Hljórtur kæri að snúa frá.

21. „Heim í Tungu hald þú aptur,
heldur en skjalda reyna byl.“

Svarar ungur randaraptur:

„Renna' eg aldrei frá þjer vil.

22. Þó mjer sjái búinn bana
burtu' eg frá þjer ekki renn.“

Ríða þá um rúnu grana
rausnar-háu afreksmenn.

23. Að Knafabólum hófavarga
hetjur róla ljetu þá;
sjá nú bóla á branda marga,
blöðin sólin glampar á.

24. Skeggur tjáði hvergi hljóður:
„Hjerna sjáðu flokkur er,
hvað er ráða hlýri góður,
hvetja dád eda forða sjer?“

25. „Mig skal enginn um það spotta“,
ötull drengur mælti hinn,
„fyrir mengi á flóttu skotta
fari drengur ókvíðinn.

26. Samt að Rangá reiðargjarnir,
runnar spanga leiti hjer;
þar í tanga veitum varnir,
vígi þangað nokkurt er.

27. Að ánni senn á vegi vallar,
vaskir nenna skeiða þá.
Illskumennið Kolur kallar:

„Kempa rennur Gunnar frá“

28. Skrafið lagar Skeggur nýtur
skjóma braga viður þann:
„Áður dagur þessi þrýtur
þar um saga gjörast kann“.

29. Nú þrjátíu' að þremur ganga
þornagnýinn mikla í;
varnir drýgja á vatnatanga
voga - glýju njótar því.

30. Fram Sigurður svínhaus renndi
sóknar-furðu djarfur var,
greiptan skurðum skjöldinn kenndi
skók af burðum rauðan þar.

31. Bogann tekur Gunnar gildi,
genja ljek á flugi blá,
burðaprekinn brá við skildi
bælis dreka týrinn sá.

32. Örin flakkar inn um skjöldinn,
auga og hnakka gegnum smó,
við það frakkan hikar höldinn,
húðarblakka greyið dó.

33. Fyrsta vann svo vígið heiða,
vænstur manna fundi á,
aptur hann rjeð álminn sveigja,
örin rann í flokkinn blá.

34. Sá Úlfheðinn heita náði
hremsan rjeðist beitta á,
brynju með og brjóstið þjáði,
bráðum kveður heiminn sá.

35. Bónda einum fyrir fætur
fellur — reynir sörfa datt;
Skeggur steini lostið lætur,
lyddu seina heli batt.

36. Hóf Starkaður hjál við íta:
„Illaupum að og vinnum þá;
illa það mun okkur hlíta
að álminn maður spennir sá“.

37. Hver nam seggja annan eggja
arma beggja að neyta þá;
ötull tveggi álmahreggja
af sjer leggja bogann má.

38. Skók atgeirinn fleinafreyrinn
frægur, eirinn varla þar;
auðan leirinn litar dreyrinn;
lausafreyrinn snarpur var.

39. Einnig dregur ættartanga
ógnarlegur Gunnar þá,
drjúgum vegur viði spanga,
völlur tregur klæðist ná.

40. Hann Kolskeggur hópinn kauða
hjó og leggur saxi með;
margur seggur sætir dauða,
sverðahreggið dimma rjeð.

41. Þorgeir kunni þulu næra,
þar sem unnum herðir slag:
„Hildigunni' eg hjét að færa,
hausinn Gunnar þinn í dag“.

42. Kvað í ljóðum grana glóða,
grimmur bjóður aptur þá:
„Hjer mun fljóðið fríða, rjóða
festu góð ei hugann á.“

43. „Þig jeg mana fram að flana;
fremur þá og nær að gá,
fyrir hana fyrst mjer bana
fólið gráa sýna á.“

44. Þorgeir ræðir brátt við bræður:
 „Bezt í einu spennum flein
 þar sem æðir ofur skæður,
 engra reynist ferðin sein.

45. Engan skjöldinn hefir höldur,
 hans vjer bráðum tókum ráð,
 bragnafjöldinn blóðs í öldur
 bylti smáðum því á láð“.

46. Börkur þrái og Þorkell báðir
 þegninn háa ráðast á;
 fyrri þá enn Þorgeir tjáðir
 þungu ljáum hlífa slá.

47. Atgeir handa orku kenndi
 álfur randa skjótleikinn
 sló þá brand úr Barkar hendi,
 en búinn fjanda sjer nú hinn.

48. Sverði brá að sæmdum ríkur
 sveilla náir Þorkels til
 hálsinn á, svo hausinn fýkur;
 hann jeg dáinn skrifa vil.

49. Kolur eggjar Egils niður
 aptur seggi og mælti þá:
 „Þig Kolskeggur vil eg viður
 vopnahreidd reyna fá“.

50. Lagði spjóti að garpunum góða,
gat ei njóta skjaldar fá;
skeindi fótinn egginn óða,
æða fljótið buna má.

51. Hann við brást og hjó ei minna
heldur fast með saxi þó;
fót af lastalegum slinna
lagið hastarlega sló.

52. Kolur stóð, á stúfinn horfði
stund, en blóðið niður vað,
Skeggur rjóður ræða þorði:
„Rjett munt sóðinn hyggja að.

53. Það mun vera sem þjer sýnist,
samt ef gjör vilt hyggja að,
fótur þjer með tjóni týnist,
tölum vjer ei meir um það“.

54. Fjell þá bolur foldu viður,
feigur Kolur deyja má;
völlinn skola æða iður,
ýmsir þola skeinur fá.

55. Egill þá að Gunnar geysti,
geirinn bláa hrista fer;
atgeir brá af ofur hreysti
aptur láar stjörnu ver.

56. Fleinn nam ganga gegnum kauða,
gjörir fangabrögð ómjúk;
út á Rangá dólgsins dauða
dreifir spanga sendi bók.

57. Það austmaður þórer lítur,
þessi vaða nam að Hjört;
ærin skaða ungur hlýtur,
eggin naða særir björt.

58. Eggin bráð á bezta manni
brjóstið fláði, svo hann deyr;
skaða smáður gjörði glanni,
Gunnar þjáði reiðin meir.

59. Hetjan sundur skálkinn skelldi,
skrokkur hrundi foldu á;
flæðir unda ós um veldi,
æfi mundi lúka sá.

60. Skeggur sneiðir haus af Hauki,
honum leið svo finnur deyð;
slíkt þó bleyðum ótta auki,
eggja leiðir forðast neyð.

61. Gunnar Óttars arminn sneiðir,
á nú flóttu leggja menn;
eptir sóttu seggir reiðir,
sárin þóttu fjölga enn.

62. Þeir Starkaðr og Þorgeir fóru
þegar braðir leiðir á;
Gunnar skaðar skeinum stóru
sköfnungs blaða hlini þá.

• 63. Undan hryggvir hörfa fáir,
hafa sárin mörg og flá.
Eptir liggja nítján náir
niðri bárum æða þá.

64. Hjört á skildi Gunnar gildi
getur dáinn reiða heim,
hann sem snilldar bátum fylgdi
heygja þá svo lætur heim.

65. Þannig váru sóknir sverða
sigurmegnum feðrum hjá;
nú á árum vígin verða,
vel sem gegnir, færri' en þá.

Seytánda ríma.

Afhending.

1. Litlu stúlkur! lýst mjer nú að lækka
hljóðin;
heldur fara að lengjast ljóðin.

2. Eg þó þættist upphaflega öllu góður,
von er þó jeg verði móður.

3. Vil jeg líka vinir mínir viti nýtir,
það er á mjer sjandans flýtir.

4. Hjeðan því jeg helzt nú vildi hvata
föllum,
sumar skín í söllum röllum.

5. Hirði' eg ekki hálfjörð ljóð, þá hjeð-
an róla,
að binda mjer á bak sem sóla.

6. En ef þessum óði mætti aptur ljúka,
skal jeg yfir fjöllin sjúka.

7. Hlaði' eg ekki hest nje staf, og hvað
sem skeður,
bera skal mig beslu veður.

8. Glitners veit jeg gyðjur mjer að
göngu þjóna,
þó Sigga vanti sokka og skóna.

9. Helgfallingum hátt það bæði og hljótt
eg segi,
hjá þeim lengur uni eg eigi.

10. Þeir eru eins og sólkið flest, er
finna náir,
góðir menn og gjasafáir.

11. Í Hólminum má hugi manna hýrga'
og trylla,
því mislyndið hann atar illa.

12. En af því margir innbúanna eru
dælir,
lífi þeir allir sigursælir.

13. Því eg ekki þori að lengja þetta
sláður.

Þar til er ei stund nje staður.

14. Gunnar fer og finnur Njál að forn-
um vana,

segir honum bragna bana.

15. Mælti hann: „Hvað mundi nú til
mærra ráða“.

Vitur anzar veitir dáska:

16. Förum til þar fundur stóð og
fallna drengi
gröfum upp svo líði' ei lengi.

17. Skulum hafa votta við sem vant
að hyggja
sárum þeirra er látnir liggja.

18. Óhelgum svo alla þá fyrir aðför
pretta,
þig er vildu fjöri fletta.

19. Fleiri sakir finna munum fram
að bera,
þar sem almennt þing skal vera.

20. Síðar nokkru nái dauða nýtir skoða,
ólhelga þá alla boða.

21. Það skal greina: Þorgeir undan
þríhyrningi
býst að gegna þrasi' á þingi.
22. Mördur fyrir mikið gjald nam með
þeim ríða;
drengir síðan dóma bíða.
23. Málum þessum þegnar úr á þingi
skera
og sættir þar á sektum gera.
24. Hvern þann mann, sem hníginn er
í hjörfa rótum
hetjan bæti hálfum bótum.
25. Fyrir Hjört, sem falla vann við
fleinaþrætur,
tveggja manna bjóðist bætur.
26. Gunnar strax á þingi þar hinn
þróttargildi
bætti allt, er borga skildi.
27. Síðan kempan setti heim er sóm-
inn vefur,
mestu sæmd af málum hefir.
28. Oddkell sá, er áður fjell í eli
þriðja,
er svo mælt að sætti niðja.

29. Þorgeir hjét og þótti vera þrekinn
maður,
trúlyndur og happahraður.

30. Kappinn bjó í Kirkjubæ við kosti
næga,
vísfa átti vini þæga.

31. Þorgeir undan þríhyrning með
þegna stinna,
Mörð á Hofi fór að finna.

32. Biður nú um betri ráð við bendir
skjalda,
hefndir fremur Gunnars gjalda.

33. Mörður segir: með þeim hætti máttu
fara
að auka við þinn vinaskara.

34. Þorgeir Oddkellsarfa skaltu ung-
an finna
minna hann til harma sinna.

35. Gunnar felldi föður hans og frænd-
ur góða,
fjelag skaltu fríðum bjóða.

36. Gunnari svo getið báðir goldið
hrekki,
hjer við fyrri hættið ekki.

37. Þegar fáld færi til við frægann stríða,
honum látið sárin svíða.

38. Eggja skaltu Oddkells nið að öllum vonum,
föður síns að hefna' á honum.

39. Heldur skaltu hlífa þjer og honum ota
unz hann verður æfiþrota.

40. Síðan muntu flýja frá sem flóttasleginn
ef Oddkells verður arfi veginn.

41. Af því fyrri um það Njáll hinn
auðnufjáði
Gunnari því gildur spáði,

42. Ef hann sama ættlegg færi eggjum
um skerða,
bani hans það vildi verða.

43. Svo má kannske síðar gefast seggjum færi,
þegar komið þannig væri.

44. Þagnar Mördur. Þorgeir náði þaðan
hýða,
nafna sinn hann finnur fríða.

45. Einmæli þeir allan daginn eiga báðir,
urðu svo að einu ráðir.

46. Sitja skyldu' um sæmdarmann og
sjá til færi,
hvenær sem á honum væri.

47. Njósnir Mördur nægar skyldi nöfn-
um gera,
nær hann heldur hentast vera.

48. Getum þess: að Gunnar náði gild-
ur ríða
heiman að með hölda fríða.

49. Blíður ljét til Breiðafjarðar - brun-
að - dala
við mága sína mundi tala.

50. Ólafur pá, hinn mæta mann í
mesta gildi
láta þiggja veizlu vildi.

51. Hálfan mánuð gisting gjörði Gunn-
ar taka
hjá þeim týri handarjaka.

52. Ólafur það kærstur kvað við
kempu rjóða:
þrjá eg gripi þjer vil bjóða.

53. Skikkju þiggir þú og hring að
þreki ramur,
er mjer skenkti Íragramur.

54. Svo þjer rakka sel og einn, er Sám-
ur heitir,

fylgd ei miður manni veitir.

55. Geyjar hann að hverjum þeim
sem hatur nærir,

en þekkir hverjir koma kærir.

56. Vini' og fjendur veit hann þína
vænstur seggja;

að verja þig mun líf á leggja.

57. Hjer næst viður hundinn mælti
hirðir spánga:

þú skalt meður Gunnar' ganga.

58. Sámur gekk til Gunnars þá og
grúfast lætur

niður við hans frægu fætur.

59. Ólafur bað afbragðs manninn á
sjer vara

hafa hvert sem fýsti fara.

60. Af því þú ert öllum mönnum
ágætari

öfundar þig ærinn 'skari.

61. Gunnar þakkar gjafir hans og góð
heilræði,

heim svo ríður hann um svæði.

62. Eitt sinn Gunnar ætlar fyrir önn-
un segja

í Landeyjum þar lýðir heyja.

63. Þetta Mördur fær að fregna fólsku
hraður,

að heiman ríði halur glaður.

64. Nöfnum lætur þera boð að betra
færi

gumnum ei í greipar bæri.

65. Þorgeir undan þríhyrningi þá nam
halda,

tólf hann hefir hlyni skjalda.

66. Kemur hann í Kirkjubæ og kall-
ar nafna,

ekjótast mönnum sínum safna.

67. Þrettán verða þaðan til og þess-
ir ríða;

Rangá við hjá vaði bíða.

68. Vita þeir að vaðið Gunnar verð-
ur fara,

leynast þar með leiðum skara.

69. En er Gunnar ekrulönd frá eyj-
um ríður,

honum fylgir hlýrinn fríður.

70. Örfar, boga' og atgeirinn, sem íta
meiðir,
kappinn Gunnar ríkur reiðir.
71. Kolskeggur hinn kaski bar á kneri
gjarda.
síðhöttföt og saxið harða.
72. Svo bar til, þá rekkar riðu' að Rang
neban,
undra fengu atbúið sjeðan.
73. Atgeirinn í einu roðast allur
blóði,
Skeggur spyr: hvað býsna bjóði?
74. Benrögn kalla bragnar slíkt, svo
búinn kveður,
þegar undur þetta skeður.
75. Halda menn það hildarþing sem
harðast boða,
blóðs þá vopnin byrgjast roða.
76. Þegar eg heyri undur öll úr æði
ganga,
eyru' og skottið á mjer hanga.
77. Fyrirgefi farma týrinn frænings dúna
þó eg verði að þagna núna.
-

Átjándi ríma.

8kothending.

1. Ísagrundar fljóðin fríð
forlög svona þýngja,
eg er bundinn eina tíð,
um ykkur má ei sýngja.

2. Sýslu vorrar valdamann
vann mjer svo að bjóða:
sagna þorra' að semja þann,
sett í hætti ljóða.

3. Hann því miður hefur eins
hátíðlega bannað,
að sýngja' um yður, sólr steins!
en sjá að tala' um annað.

4. Því eru svona mannsöngsmál
mín i þessum rímum,
ekki er von að ykkar sál
uni hjá mjer tímum.

5. Þessu skjóta yður að
ætlað hef eg — og leyna,
bið eg, snótir! þið um það
þegið eins og steinar.

6. Víst mig reida voga' eg á,
vinur þrálofaði,
augun leiði utan hjá
einu þessu blaði.

7. Ef hann sjer það, óttalig
á mun þrsutin stríða,

ekki ber hann mäske mig,
en margt fæ eg að líða.

8. Veit eg, þskur! vitið þjer —
en verðum öll að þegja —
mjer hann líkur ekki er,
í yðar garð að segja.

9. Eg nú hefi afsakað
afglöp heimsku minnar,
fyrirgefi góðar það
grundir silkitvinna.

10. Þannig haga þó í bráð
þessu máli verður,
koma dagar, koma ráð,
kætist baugagerður.

11. Því næst ríða ekru á
ormagautar fitja,
þar til skíða þóra sjá
þeir við ána sitja.

12. Mælti Gunnar: kempa kát,
kíff mun undur boða,
firða kunnum fyrirsát,
frændi! þarna skoða.

13. Upp með vaði hjá þeim þjer
hestum skulum renna,
búast þaðan verðum vjer,
vopnin bláu spenna.

14. Hinir sjá nú fara fymt
 freyra tjarnarloga,
 snúa þá að görpum grimmt.
 Gunnar þrífur boga.

15. Álminn bendir, eggja jel
 eymir varga slíka,
 nokkrum sendir seggjum hel,
 særði marga líka.

16. Oddkells kvað hinn ungi ver
 eggjun hafði viður:
 göngum að sem harðast hjer,
 hlýtir annað miður.

17. Fyrst Öundur sagri nær
 fundi viður kappa,
 atgeir mundar geðið grær
 Gunnar enn til happa.

18. Hann ómjúkan skjöldinn sker,
 skaða vinnur meira,
 gegnum búkinn fleinninn fer,
 fellur týrinn geira.

19. Þá Ögmundur bæsinga-bláð
 ber sig glöggur reida,
 Gunnar skundar aptan að,
 ætlar höggið greiða.

20. Það Kolskeggur svinnur sá,
saxið reiðir skæða,
báða heggur fætur frá
fleinninn meiði klæða.

21. Út á Rangá hryndir hann
hrika fótavana;
vatnið stranga hremmir hann,
hefir skjótan bana.

22. Vaxa fundir vigra þá,
vopn úr undum söfra,
glam og drundi hlíðin há,
hamrar undir nötra.

23. Gunnar seggjum bana bjó
blóðs í hreggjum þráum,
einni leggur, hinni hjó
hendi — eggjum bláum.

24. Brynjur fláði, flest, þar rjæð'
fléinar rauðir gnauda,
kynjum háði mestu með
meina dauðann rauða.

25. Kunni drjúgum Kolskeggur
kauðaföllum stúta,
dauðra múgur margfaldur
má á völlinn lúta.

26. Þrífhyrningur Þorgeir sá
þrautín dafna náði,
margra spryngur gerðin grá,
geyst við nafna tjáði:

27. Öldin þeigi þýða sjer,
þar til greinir neinar,
að föður eigir hnigins hjer
hefna reynir fleina.

28. Oddkels niður ansar nú:
að jeg linan sæki,
öllu miður þó samt þú
þínum beitir mæki.

29. Gunnar' hleypur Oddkells að
arfi spora-fljóti.
Hinn nam greipa blóðugt blað,
bar atgeirinn móti.

30. Þorgeir skjöld hans skífa vann;
skaða reiðin hraðar,
líka höld á hendi kann
hjörinn breiði skaða.

31. Annar maður er þá nær,
illeku skil sem gerði,
Gunnar hraður hrikann slær
heljar til með sverði.

32. Og grenjandi atgeirinn,
eptir það með hraða;
gegnum fjanda sendi sinn,
sem þá að nam vaða.

33. Brynju hroptur heitti skálm,
haldinn beiminn pínum,
þreif á lopt og hærra hjálm
höndum tveimur sínum.

34. Útá Rangá rekur þann,
reginn fríður sviður,
búkur langa vegi vann,
velta' í iðum niður.

35. Steini leitar líkið að,
loks þar festa nennir,
þar nú heitir þorgeirsvað,
þjóðin flesta kennir.

36. Þríhyrningur þorgeir tjer,
þá við njóta skíða:
fleins af þingi flýjum vjer,
við fjandann er að stríða.

37. Undan leggur hölda hver,
helzt það öllum semur;
þá Kolskeggur þannig tjer:
„Þræla sækjum fremur.

38. Reyn að skjóta þorgeir þú
þínum boga meður“.

Honum móti hetja trú,
hending þessa kveður:

39. „Sjóðir eyðast munu mjer
mest í raun og veru,
þeir sem deyða þorðum vjer,
þegar bættir eru“.

40. Svarar Skeggur: „fátt um fje,
frændi sízt mun verða;
en þorgeir leggur tjón í tje
týrum loksins sverða“.

41. Talar fleygir traustur brands:
„tel jeg eigi vanda,
þó nokkrir megí makar hans,
á mínum vegi standa“.

42. Heim svo ríða fundi frá,
frændur jóra keyra;
frjettir víða þessar þá
þegnar fá að heyra.

43. Gissur hvíti voðann veit
vallar þar á stígum;
þangað flýtir sjer með sveit
sögðum lýsir vígum.

44. Málin búa þeir til þings,
þangað Gissur ríður;
Njáll hinn trúi hlíni brings
hinum fylgi býður.

45. Sókn og varnir þreyta þar,
þrætur langar gera;
Njáll sem gjarn til gríða var,
Gunnars mál nam bera.

46. Þar um eðdir þokar að
þundur vitur stála,
týra skíða tólf harn bað
telja sættir mála.

47. Vígin bætist þegar þá,
þó skal tamur brandi
Gunnar mætur fólki frá
flytjast burt úr landi.

48. Veri seggur vetur þrjá
vikin burtu hjeðan;
eins Kolskeggur ötull má
utan verða á meðan.

49. En ef særu ekki þeir
utan þá um græði,
dræpir væru lands á leir,
ef látnra frændur næði.

50. Þannig samín sættin er,
selja hendur viður;
heim án ama hvatar sjer,
Hámunds frægur niður.

51. Talar Njáll við fleina frey,
fylgdi skapið ljúfa:
vert forsjáll að sættir ei
samdar náir rjúfa.

52. Tvisvar sama ættlegg í
æstir vígin stífur,
verður ami þyngst af því,
þessa sætt ef rýfur.

53. Útí löndin ef þú fer,
ættar reynir tanga,
mun að höndum heiður þjer
hvaðanæfa ganga.

54. Gunnar blíður greina fer,
garpinn viður ljúfa:
hætt eg síður meina mjer,
manna sætt að rjúfa.

55. Skilja mætu þegnar þar,
þá til búa stýra;
Gunnar lætur söng á far
flytja sín og hlýra.

56. Reið um hjerað hetjan þar,
hafði fríðan vana;
kveðja fer hann frændurnar,
fólk og sveitungana.

57. Alfur seima eptir það
alla' á bænum kveður;
svo að heiman hjelt af stað
hlýra sínum meður.

58. Markarfljóti fara hjá
fjalla þar er salur;
hrasa grjóti gjörði á
Gunnars söðla hvalur.

59. Upp til Hlíðarenda þá
auga Gunnar hvetur;
kempan fríða sór að tjá,
og fákinn spora letur:

60. „Fríð nú mjög er Fljótshlíðin
fáguð blóma sínum;
allteins fögur ekkert sinn
augum var hún mínum.

61. Bleika glitrar akra á
eins og túnin slegin;
hjeðan flytja hvergi má,
hepta skulum veginn“.

62. Heim eg ríð og hvergi fer.

Hlýrinn náði svara:

Það er stríðið mesta mjer
megir þú ei fara.

63. Rjúsa sættir minnst þú mátt
móti vinaráði,
er þá hætt að efnist brátt
allt sem Njáll þjer spáði.

64. Heim skal fara kempan kvað,
kom þú bróðir líka.
Skeggur svarar: sízt skal það
sátt eg rjúfi slíka.

65. Heilsa móðir minni þá,
að muni dvína fundi,
af því bróður's falli frá
fregn eg heyra mundi.

66. Þetta eina skilja skal
sköpin okkar, hlýri!
Þundur fleina þá frá þal
þorska - reið að - mýri.

67. Gunnar ríður hraustur heim,
hlíðar upp til sveita.
Svona býður bani hveim
bragna sín að leita.

Nítjándá ríma.

[Skothent gagraljóð.

1. Flest vill draga ending að
eða breyting sína fá,
sjerhver dagur segir það,
sem að lýsir vorri brá.

2. Forlög gæða fara eins
þó finnist gæfu-sólin blíð;
þar að slæðast myrkur meins,
myrða hennar ljós um síð.

3. Svo er yndi elskhugans
þó ásta skíni morgunbrá,
burtu synda heillir hans,
húmar líka dagur sá.

4. Svo er yalda-sætið hátt
sem að heiðurs geisla ljer,
ekki sjaldan ókyrrlátt,
ofur þreytir mann, sem ber.

5. Svo er líka mæðan manns,
minnst er fyrri átti skjól,
að enda víkur angri hans
einhverntíma gleðisól.

6. Svo er líka sagan vor
sem að hending nærri á,
burtu víkur við hvert spor,
verður enda sinn að fá.

7. Hans er unnu hagsælder
heiður og vald svo mætti fá; |

einnig Gunnars æfinnþver
í hana halda' ei lengur má.

8. Svo að föllum flestallt dró
forlaganna norn ómild;
lengst af öllu lifir þó,
lofstír manna' er vinnur snilld.

9. Lastið eyðist ljóta fljótt
logið bæði og sannað með;
dád og heiður ríkir rótt
og rírist ei við fráhvarfeð.

10. Enginn stóla uppá má,
eins og margan kannske sker,
að lifi hól, sem hræsni á
hefir fundið rætur sjer.

11. Gunnar kemur braustur heim,
Hallgerður nam fagna þá,
síðan fremur situr beim
sínu fagra búi á.

12. Gissur hvíti' á þingi þá
þegninn lýsti sektum í;
fjölda íta safnar sá,
sín að hefja ráðin ný.

13. Starkað þá og Þorgeir faun,
þar með prettasaman Mörd;
uppi gjá við Alþing vann
öldin hefja ráðagjörð.

14. Tugir manna sex í senn,
svarðögum það bundið fá:
Gunnar þann með eggjum enn
aldri ræna þegar má.

15. Njósn um halda Mörður má
og mönnum öllum segja skil:
nær við skjalda þundinn þá
þykir vera færi til.

16. Gunnar finnur gamla Njál,
greinir honum þessu frá;
tala vinnur vinamál
við hann líka fremur þá.

17. Syni mína hjá þjer haf
helzt er munu fylgja rækt;
gildur brýnir Gunnar skraf:
get jeg ekki þegið slíkt.

18. Vil jeg ekki vegna mín
vopna sízt því kvíði dans,
feigir sjeu synir þín
sundraðir í fjúki brands.

19. En ef mögnuð eggja-þrá
æfi minni týna skal;
til með Högna hlutist þá,
hefnda þegar reiðir fal.

20. Njáll því heita vitur vann
vandi sá ef kæmi á;
heim svo leitar refa-rann
reiðar fráu dýri á.

21. Gunnar fær um byggðir býst,
bragna fundi sækir á,
eins og væri sekur sízt;
svona stundir líða hjá.

22. Á hann ráðast óviner
aldrei treystust margir þá;
svo í náðum sumar þver,
sæmd og hreysti vara má.

23. En að hausti sóma-seinn
svika-Mörður frjettir þá,
nú sje hraustur heima einn,
hinum gjörði njósnir fá.

24. Hofi finnast allir á,
er til Gunnars hyggja verst,
ráðin spinna hrekkja-há
hvernig unninn verði bezt.

25. Mörður tjer með svika-sið:
Sám vjer snörum grimman hund,
annars geir varan við
vorum förum skjóma þund.

26. Neyðum mann, sem næstur býr,
nú í leyvi fyrir gá,
að fanga þann sem þeigi rír,
þekkir beina-rísi sá.

27. Því næst sveitin sækja vann,
suður hvareð stendur bær;
þorkel heitum húsbóndann,
sem höndlað skarinn bragna fær.

28. Hóta' að deyða höldar þann,
heldur sá því tregur var,
nema leiði hundinn hann
húsum frá í geilar þar.

29. Á húsa-baki hundur lá,
hjer þó feili kænska ný;
eptir kvaki þorkells þá
þrönga geil hann hleypur í.

30. Iljet Önundur, dád var dauf,
dólgur senju reiddi þó;
þar með hundinn heila-klauf,
hátt við grenjar sá og dó.

31. Í skála Gunnar gildur lá,
göfug kvinna' og móðir hans,
veigarunnur vaknar þá,
vann að inna stýrir brands:

32. Sárt og illa Sámur grey
sýnist undrum leikinn þú,
langt á milli okkar ei
ítar mundu vilja nú.

33. Komnir grundu úti á
ekki fjendur vissu þar,
hvort að mundi heima þá
hetjan kennd, er sóma bar.

34. Einhvern beiða að því gá,
ef hinn fríði heima var,
vigra meiðar yelli á
vilja bíða' og setjast þar.

35. Hljóp austmaður húsinn á,
heldur sniðugt gæta fer;
Gunnar hraður gat að sjá
gluggann við hvar þessi er.

36. Út hann rekur atgeirinn
á hinn seka miða vann,
ofan af þekju hratar hinn
í hópin freka aptur rann.

37. Gissur hvíti getur frjett
Gunnar heima þá ef er;
sín í flýtir svörin nett
sörfa geymir framm þá ber.

38. Hjer að meira hugið þjer,
hitt eg veit að þó er satt,
hans atgeirinn heima er,
hann á reit svo liðinn datt.

39. Sókti her að húsum þá,
hvetja voga sverð og spjót;
Gunnar ber með grimmri þrá
genjur boga þeim á mót.

40. Varðist þannig vel og fimt
viður hrannar ljósa klár,
engin kann með geðið grimmt,
gjöra manni frægstum sár.

41. Nokkrir ganga í húsin há,
hann og þangað býldum skaut;
hlinir spanga hverfa frá,
höfðu langa mæðu þraut.

42: Sækja að í annað sinn,
allteins það og fyrri var,
herinn skaðar hetja stinn,
hremsur svaða bragna þar.

43. Skaut af krapti kempan há,
kórða raptar særast því;
hrökkva aptur illu frá
aðsókn glaptist þeim á ný.

44. Hvíldir drengir þangað þá
þriðju lengi gjöra hríð,
samt þó engu orkað fá,
undan gengu því um síð.

45. Gunnar sjer það, að ein ör
úti þar á veggnum lá,
hetjan gerir hvessa svör:
hana snar eg reyna má.

46. Háðung er ef dróttin deyg
dörfum eigin sínum af
þolir hjer í gedi geyg;
gömul hneigir Rannveig skraf:

47. Voðagreyjin vikin frá
vek þú eigi, son minn kær!
Boga sveigir bistur þá
býldu' í megin flokkinn slær.

48. Kom á mann og meiða vann;
mæla náir Gissur þá:
örfar hann fyrst úti fann
inni hjá mun færri sjá.

49. Mörður finnur málið það:
manninn inni brennum vjer;
glópsku þinni Gissur kvað
gegna vinni enginn hjer.

50. Honum niðast einum á
ekki líðast þannig má
ráð þú lýðum tegri fá;
fólið smíðar ræðu þá:

51. Vindum þak af skála skjótt
skulum taka strengi hjer,
um ásastjaka færa fljótt,
fær þá hrakið máske ver.

52. Síðan bindur ása á
endum strengi þjóðin reið,
af skála vinda þakið þá,
þetta lengi ekki beið.

53. Gunnar sjer að óvænt or,
inni þá í rofnum sal,
sig hann ver og bogann ber,
bragnar fá ei sóttan hal.

54. Mördur brenna biður enn
bistur inni kappann hinn;
Gissur nennir svara senn:
sízt oss ginni vilji þinn.

55. Einhver drengja upp þá rann,
að sem þrengir stálagrjer,
bogastrenginn höggur hann;
hetjan fenginn skaða sjer.

56. Þá atgeirinn þrísfa vann
þornafreyrinn höndum tveim,
gegnum keyrir kauða þann,
kífs á eyri fleygði heim.

57. Annar hlýtur ærna þrá,
að sem vandur koma rjød,
skjöld hans brýtur bragning þá,
báða handarleggi með.

58. Hetjan máttar-mesta þá,
menn þar átta særa kann,
þola knátti sjálfur sá
sár, en smátt þó bregða vann.

59. Talar knár við fríða frú,
frægða drengur þetta sinn,
tak af hári þínu þú
og þenjð streng í boga minn.

60. Ansar víðð: inn þú mjer
á hvað liggja slíku má?
Eigið lífið traustur tjer;
talar fryggjan bauga þá:

61. Kinnhest muna þungan þjer
þá skal drengur núna framt;
helzt þvíf uni hvort þig ver
hjeðan af lengur eða skammt.

62. Gunnar mætur gefur svör :
 gömul reidi' ei verður mykt,
 sitt ágæti sækir hvör,
 sízt skal beiða þig um slíkt.

63. Gunnar varðist ötull enn,
 undaljárinn kauða slær,
 enn þá barði átta menn
 ærnum sárum bana nær.

64. Samt af mæði hnígur hann,
 hefir æði sárin stór,
 vilja skæðir vega þann,
 vitkast flæðar stjörnu-þór.

65. En með prýði verjast vann,
 vonða lýði sárum skar,
 þó um síðir mesta mann
 meiðar skíða felldu þar.

66. þreknust vörn svo þverra kann,
 þannig tíðum foldu á
 hvítabjörninn hugreisann
 hundar elta lífi frá.

Tuttugasta ríma.

Ferskeytt.

1. Skál mjer ekki hægja hjer,
hætti við að glíma,
kveðin nær til enda er
okkar þessi ríma?

2. Gunnar hef' eg getað deytt
göfugmennid staka,
þó mjer vanta þykir eitt,
þrælum hefndir baka.

3. Tuttugasta sýng eg sinn,
samt ei þykist vera
enn þá nærri uppgefinn
þó ætti meir' að gera.

4. Þó hjer sumum illa ort
eitthvað þyki vera,
ei á mínum orðaskort
eg vil láta bera.

5. Í því skyni eg það tel
allir munu rita,
að þeir gjöra ætla vel
eins og bezt þeir vita.

6. Svo eru mikil ósköp að
orðin bóka-smíði,
að Fjölner vogar fara' á stað,
full-troðinn af níði.

7. Feitari var í fyrra sá,
því fórnir hafði þeigið;

kámleitari kjálkann á
kemur hann núna greyjið.

8. Sannarlega sjæð jeg hef'
sæmdum mun hann tapa;
Austfirðinga aumu brjef
er hann nú að snapa.

9. Auðnist mjer að yrkja meir
enn á hægum tímum,
mun jeg á hann moka leir
og minnst hans í rímum.

10. Söguna hef' eg ljód í leitt,
líka vona skyldi,
það í henni þótti feitt
því ei týna vildi.

11. Til þín, edla Yfirmann
allra Snæfells-búa!
auðmjúklega þáttinn þann
því eg bið að snúa.

12. Valda stjóri vitur sá,
vessin bið eg heyri,
og góða láti gisting fá
Geirraugar á Eyri.

13. Lifi sæll við langan tír-
lofs og dyggða sjáður,
Kristján Magnús- mögur dýr,
mildings valda-ráður.

14. Heill og gæði höfðingjann,
hylli' af svæðis búum,
einatt klæði ástir þann;
að svo fræði snúum.

15. Gissur hvíti greina fer
Gunnar eptir veginn:
mikinn öldung höfum hjer
hels til jarðar sleginn.

16. veit eg þó, að vörnin hans
vorar tíðir yfir
öllum búum Íslands
æ í minni lífir.

17. Rannveig síðan vitur við
vann svo máli anna:
legstað þig eg lána bið
líkum tveggja manna.

18. Hún kvað: því eg heldur tveim
hauga leyfi' að byggja,
að eg mundi öllum þeim
unna hjer að liggja.

19. Vorkun er þjer, ansar hann,
að þú þetta segir,
því þú hefir mikinn mann
misst og von að þreyjir.

20. Hjalar Gissur hina við:
hjer skal engu spilla;
fumi nú til ferða lið
sem framdi verkið illa.

21. Þjóðin flá á hestum heim
hver til búa flytur.

Geir var eptir þó hjá þeim,
þar í Odda situr.

22. Hróald fyrir arfa á,
í Odda var hann sitja;
vildi eptir aðför þá
eignir burtu flytja.

23. Gunnars spurðist víða víg,
vann hann margur harma;
um sveitir kveikti rekka rígr
róstuverkið arma.

24. Sárt fjell Njáli, Sigfúsar
sonum þó ei betur,
að Gunnari vöskum var
varpað hels í setur.

25. Vildi Njáll ei væri lýst
vígsök Gunnars okkra,
fjendum heldur vegskarð víst
veita og drepa nokkra,

26. Og láta þannig harðar hjer
hefndir móti rísa;
en eptir sekan álmagrjer
ei má vígi lýsa.

27. Urpu haug svo eptir hann,
eins og þá var mátinn;
í honum ljetu afreksmann
uppi sitja látinn.

28. Vildi Rannveig atgeir að
ei nú settur væri
þenna grafar þar í stað,
þó hann Gunnar bæri.

29. Hún kvað enginn honum á
höndum taka skyldi,
Gunnars nema seggur sá
sjálfur hefna vildi.

30. Enginn snerti atgeirinn;
en Hallgerði víður,
ljet nú reiði Rannveig svinn
ramma koma niður.

31. Banahót við bryggju líns
búðin sýndi trafa;
hana vígi sonar síns
sagði valdið hafa.

32. Gerða stökk þá Grjótár til
og Grani hennar arfi.
Með þeim gjörðist skír með skil
skipta - fjárins - starfi.

33. Hlífarenda Högni má
hafa' og bús þar njóti;
Grana leigulöndin þá
leggjast hjer á móti.

34. Á Hlífarenda hjer til bar,
hermir þannig saga,
að geymir sauða og gríðka þar
gættu fjár í haga.

35. Ráku Gunnars haugi hjá
hjúin sje að sinni;
kátur syngja þótti þá
þeim hann draugs í inni.

36. Um það hittu' í ríkum rann
Rannveigu að máli;
en hún bað þau atburð þann
allan segja Njáli.

37. Fundinn Njáls með flýtir á
fætur hjúin teygja;
hann þau ljét sjer þrisvar þá
þennan atburð segja.

38. Talar nú við Hjeðinn hljótt.
Hann svo frá rjeð venda,
vopn sín tók með viðbragð skjótt,
vjek til Hlífarenda.

39. Högni' og Rannveig höndum tveim
Hjødni tóku móti.

Beiddu dvalar þar hjá þeim
þegninn lengi njóti.

40. Hjet hann því og Höгна var
harla fylgisamur;
en tortryggur þótti þar
þegninn vopnum tamur.

41. Fyrirburði, sem að sá
seimaþór og freyja,
mætum Höгна þau ei þá
þorðu frá að segja,

42 Skarphjødinn og Högni hjá
haugi Gunnars vóru
sjálfir kveld eitt suður frá
sæmdum gæddir stóru.

43. Gufan hljóð af lagði lóð,
lækjum, flóðum, dýjum;
stjörnu-slóð hjá Tarfi¹ tróð
tungl og vóð í skýjum.

¹) Tarfi, bolamerki á himninum.

44. Í húmi opinn haugur þegn'
 hverjum sýndist keikum,
 þar við snúinn góna gegn
 Gunnar mána bleikum.

45. Litu fjögur ljósín þá
 loga' í því herbergi,
 innið ljómað upp þeir sjá,
 á bar skugga hvergi.

46. Þá var gleðibragð á brún
 búans þar í höllu.
 Vísu kvað svo hátt, að hún
 heyrðist langt um völlu.

47. Jeg því sleppi, höldar hvað
 heyrðu kveða drauginn.
 Ítar litu eptir það
 aptur lykjast hauginn.

48. Fornir trúðu feður því
 fleiri líka öldin
 að Gunnar hafi haugi í
 haldið söng á kvöldin.

49. Kátur vera þótti þá
 þegar kvæðin tónar,
 logar fögrum ljósum á
 leiddust þar til sjónar.

50. Hjer um vil jeg hafa fátt;
hins er getið lengur,
að Skarphjedinna eina nátt
út með Högna gengur.

51. Vopnin báru viðir líns
vana Hjedinn genju,
Högni atgeir áa síns
og aðra hlíf að venju.

52. Vestur stefna Odda að
ftar fyrst að sinni;
fjenað reka um hús og hlað,
heyrir þetta inni.

53. Hróaldur og Tjörfi tveir,
er traustan sóttu Gunnar,
fjenað vildu fæla þeir
fetilorma runnar.

54. Skarphjedinna að Tjörfa tróð,
tína mundi hann fjenu,
öxin hans í heila stóð
hels á dægri sjenu.

55. Sama haust þá sveitin kát
siglu reyndi grísa,
Skeggur frjetti frændalát
fróns ei vitjar Ísa.

56. Í Garðaríki farið sjekk
frægðar- kempan ríka,
í Miklagarði á mála gekk
og maka sjekk þar líka.

57. Svo jeg hefi sjeð í skrá,
sízt þó Njála kynni,
að Gunnar fimmtugs aldri á
æfi lyki sinni.

58. Stand er flest í veröld valt
og vistar tími naumur ;
svo að lokum líður allt,
því lífið vort er draumur.

EPTIRMÁLI.

Af því að í eiginhandarrit skáldsins, er þetta handrit, sem hjer er lagt til grundvallar, er eptir tekið, vantaði að sögn tvö blöð, er hljóða um efni sögunnar frá því Gunnar var veginn þangað til Skarphjedið og Högni hefna hans, ljét jeg kveða inn í nokkrar vísur, nefsul. frá 22 til 48. eyrindis, svo sagan hjeldi sjer nokkurn veginn. Annars er þess ekki að dylja, að skáldið virðist hafa farið mjög fljótlega yfir sögulokin, eptir að Gunnar sjálfur var fallinn frá.

Útgefandinn.

FERJUMANNA RÍMA.

(orkt af sama.)

1. Jeg skal fara að byrja brag, brúka penna og hendur, að segja ykkur sögu í dag, sælu tilheyrendur.

2. Alltjend vilja eitthvað nýtt íta heyra fjöldinn; biðja mig um bögur títt brúðirnar á kvöldin.

3. Jeg er líka einatt að yrkja, leti hlaðinn; fjandans lítið fyrir það fæ jeg þó í staðinn.

4. En mjer þætti annaðhvurt, þó auðar fögur tróða mjúkan vildi koss með kurt að kvæðis launum bjóða.

5. En þó að sveii Sigga á stað seljur orma láða; jeg skal eigi þrátta um það, þeim er bezt að ráða.

6. Ferjumenn — því efni á öndvert byrjar saga — eg tilnefni eina þrjá, allir höfðu maga.

7. Til orða taka ekki má, að þeir höfðu maga: en tómir voru þessir þá, og það er verri saga.

8. Mig ef spyrja ítar að orsök þeirra meina, ójá jeg skal ykkur það allt með rökum greina.

9. Ís var lagður á það sund, sem yfir skyldi flytja, hungrið því með þrjózku lund um þeirra líf rjeð sitja.

10. Lögmálinu fylgdu framt, fæðu á dag að treina, um morgundaginn seggir samt sorg ei báru neina.

11. Þenktu að mundi sjálfur sá sína þján-ing bera; hart samt knúði hungur á; hvað var nú að gera?

12. Lesari! þig með blíðu bið, böl þó heyrir drengja, láttu þjer ei liggja við lögmálið að rengja.

13. Þeim kann böl að batna það, burtu áður skríða, spyrjum leika lokum að, látum svona bíða.

14. Það er sagt að þrír á för þreyttu' um borgarsetur, einn þá hóf við hlýra svör, hann vjer nefnum Pjetur.

15. „Mjer er sárt í mínum kvið, meir en frá kann segja; eitthvað reyna verðum við, verst er svona' að deyja.

16. Bóndi einn í borg hjer er, boginn mamm-
ons niðji, tvö á þessi saudi sjer, og sjálfur er hann þriðji“.

17. „Sauður er hann, satt er það“, svar nam annar veita. „En þar mun verða athvarf að ekkert hans að leita.

18. Því ekkert selur álmagrjer, af ágirnd ljótri kvalinn, nema ljúft í lófa sjer, lagðan sjái dalinn“.

19. „Það er vel, hann ágjarn er“, aptur svarar Pjetur: „Þangað skulum þramma vjer og þetta reyna betur.

20. Eg skal ganga inn til hans og okkur fæðu leita, en þið skuluð aptur ullar brands útistöðu þreyta..

21. Vil jeg á hans sauði sjá, og svör við karlinn flytja; en þegar heyrið þörf er á, þið skuluð okkar vitja“.

22. Til bónda Pjetur inn svo óð, ekki' í máli tregur; sauður einn við stall þar stóð, stór og föngulegur.

23. Af sjer hatti yppta vann, ungur fleina-stælar, kollóttur svo kvaddi hann: „Komið þjer, herra sælir“!

24. Gamli faðir brún upp brá, blíndi á hann og þagði; nú skal seggjum segja frá, sjón og yfirbragði.

25. Svart á kolli hafði hár, með hnakka fjarska breiðum, hnykkjar stórir blektu brár, sem bólstrar skýja' á heiðum.

26. Myrkt var auga' í maura-draug og mó-rautt brúnafíður, nærsýnn var og nasir saug sem níðinga er síður.

27. Grannleitur með skorpið skinn, skaut út kinnarbeinum, mikið stór var munnurinn, og munni' ei líkur neinum.

28. Mussu hafði mauraver, mun sú flestum betri; þessa ljét hann sauma sjer, á sínum tólfta vetri.

29. Margar um það mundu spár, hvað mussu-greyið dugar, því núna hafði' hann átta ár ens sjöunda tugar.

30. Ekki vil jeg um hans bók yrkja mikið fleira; allur karlinn fái fjúk, jeg fæst ei um það meira.

31. Pjetur nú á sauðinn sjer, svör nam þannig velja: „Þetta svín, sem þarna er, þjer munuð vilja selja?“

32. Bóndinn aptur orð þau hrín: „Ertu hreint brjálaður? Jeg held þú sjert sjálfur svín. Sauður er það, maður!“

33. Móti þessu svörin sín, seima- færði hauður, „sláðu' ei upp í augu mín, ekki er að tarna sauður.

34. „Til læknarans þú leita mátt,“ lubbi brá svo tali, „þjer er orðið augna-fátt eða þú ert galinn“.

35. „Þú ert vikinn viti frá,“ vopna sagði hauður; veðjum við um þetta þá, það er aldr-ei sauður.

36. Sumarkaup mitt set í veð, seima - fræg-um - lundi, sjálfur máttu svínið með setja við mig undir“.

37. Bóndinn segir þá við þann: „Þetta vil jeg sæma, þó vill vanta þriðja mann, þessa sök að dæma“.

38. „Þann sem fyrst hjer fetar inn, fáum við“, kvað drengur. Jáorð lagði hjer til hinn, hvernig sem það gengur.

39. Annar sá sem úti beið, allt gat heyrt með sanni, gekk nú inn fyrir geirameið, og gömlum heilsar maanni.

40. Bóndinn ræðu byrja vann, brodda hlýðir sveigir: „Þrætmi og við þenna mann, þunga á,“ hann segir.

41. „Hvort er þetta svín eða sauður, sem hjer líta kunnid“? Þá rjeð svara þorna hauður: „Þjer hafid herra unnid“.

42. „Það að allra sjón er svín,“ sagði fleinameiður. „En þetta er ekki meining mín,“ mælti bóndinn reiður.

43. „Segir hinu að svín það er?“ seima spurði veitir, „tapað hafid þessu þjer þá að öllu leyti“.

44. Bóndinn leyfis biðja vann. að bíði málið fremur, og appellera undir þann, sem inn þar næstur kemur.

45. Þangað gekk hinn þriðji inn, sem þeirra beid af skara; álsíkt spurður að og hinn, allt eins náði svara.

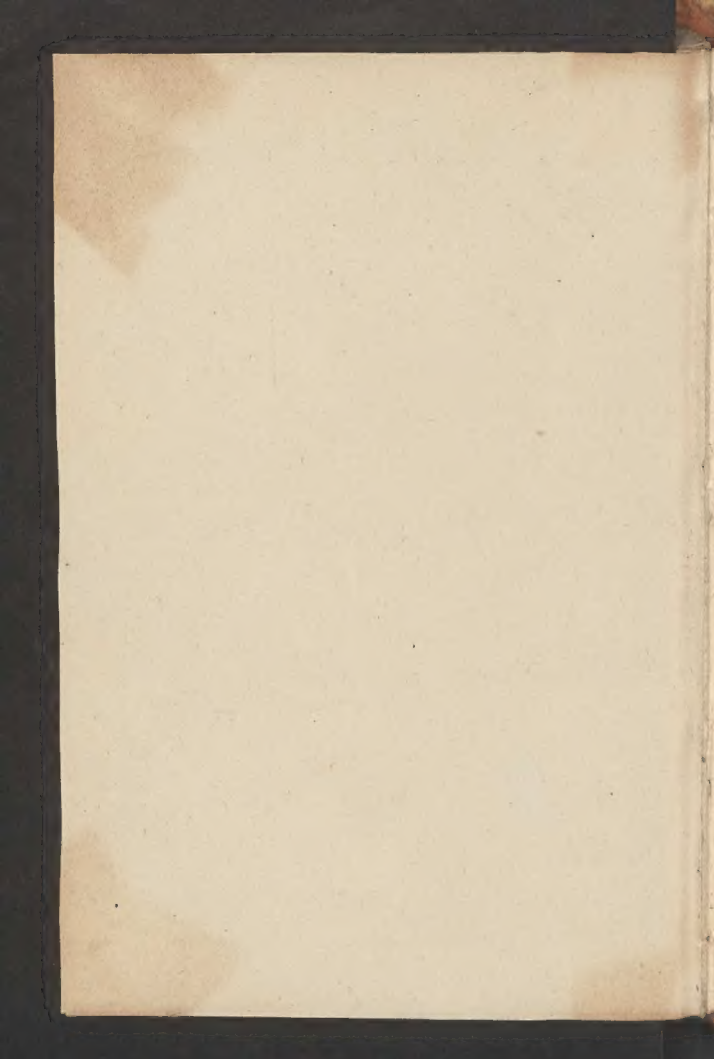
46. Allra dómur einn var sá, ekki jeg því breyti, að væri hann genginn viti frá víst að öllu leyti.

47. Bóndinn hjelt þeir segðu satt, svo til kynni bera; síðan gekk til sængur hratt, sjúkur þóttist vera.

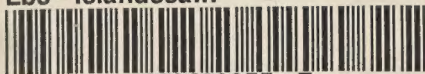
48. Læknir þangað leiðir faun, að lagfæra þann sjúka; en maðurinn hinn sem veðfjeð vann, vissi það að brúka.

49. Kvöldverð seggur sjer til bjó og svangan fylltu magann; allir fengu nægtar nóg. Nú er búin sagan.

Lbs - Íslandssafn

100433955 - 7

